

Til
Socialstyrelsen

Dokumenttype
Rapport

Dato
December 2015

EVALUERING AF VIRKNINGER AF KAPITEL 24 a I SERVICELOVEN OM FULDBYRDELSE AF STRAFFERETLIGE FORANSTALTNINGER MV.

RAPPORT

Indholdsfortegnelse

1.	KONKLUSION OG SAMMENFATNING	2
2.	INDLEDNING	7
2.1	Intentionen med loven	7
2.2	Lovændringen og målgruppen for loven	8
2.3	Evaluering af lovændringen	9
2.4	Læsevejledning	12
3.	ANVENDELSE AF LOVEN	13
3.1	Omfang af anvendelse af loven	13
3.1.1	Voksne	13
3.1.2	Unge	17
3.2	Erfaringer med anvendelse af loven	18
3.2.1	Gennemførelse af indgreb	18
3.2.2	Hvem udfører indgrebet og hvordan	23
3.2.3	Socialpædagogiske tiltag før og efter indgreb	25
3.2.4	Vurdering af indgrebets længde	26
3.2.5	Begrænsninger forbundet med lovens anvendelse	28
3.2.6	Opsummering	29
4.	ADMINISTRATION AF LOVEN	30
4.1.1	Godkendelse af indstillede og gennemførte indgreb	31
4.1.2	Registrering af indgreb	32
4.1.3	Borgerens mulighed for kommentarer og klager	35
4.1.4	Opsummering	37
5.	IMPLEMENTERING AF LOVEN	38
5.1	Behovet for loven	38
5.2	Implementeringsaktiviteter	39
5.2.1	Boformer og anbringelsessteder	39
5.2.2	Myndighedsområdet	40
5.2.3	Udarbejdelse af retningslinjer	42
5.3	Brug af Socialstyrelsens materialer	43
5.4	Kendskab til loven	46
5.5	Fremmende og hæmmende forhold for implementeringen	48
5.5.1	Socialstyrelsens implementeringstiltag	48
5.5.2	Prioriteringen af det socialpædagogiske arbejde	49
5.5.3	Opsummering	50
6.	LOVENS VIRKNINGER	51
6.1	Målfrielsen af loven	51
6.1.1	Forebyggelse og forhindring af kriminalitet	51
6.1.2	Opretholdelse af orden og sikkerhed	54
6.2	Lovens betydning for den socialpædagogiske praksis	55
6.2.1	Påvirkning af den faglige praksis	56
6.2.2	Indgrebsmulighedernes betydning for magtanvendelse	58
6.2.3	Faglig opfølgning og sparring i forbindelse med indgreb	59
6.3	Lovens betydning for borgerne	61
6.3.1	Betydningen af loven for de øvrige beboere	62
6.3.2	Opsummering	64
7.	Bilag	

1. KONKLUSION OG SAMMENFATNING

Den 1. juli 2013 trådte lov nr. 495 af 21. maj 2013 om kriminalpræventive sociale indsatser i kraft. Lovændringerne medførte blandt andet, at der er indført et kapitel 24 a i serviceloven om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger mv. over for personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt på en boform efter servicelovens § 108 for voksne efter en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse. Lovændringerne omfatter dermed både borgere, der er dømt og borgere, der er sigtede og anbragt på boformen i varetægtssurrogat. Målgruppen for lovændringen omfatter også unge over den kriminelle lavalder med eller uden nedsat psykisk funktionsevne, der i henhold til en strafferetlig afgørelse er anbragt på anbringelsessteder for børn og unge, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og nr. 6.

Med lovændringen kan der gennemføres indgreb, som kan understøtte den strafferetlige afgørelse over for de anbragte borgere. **Intentionen** med lovændringen er at give personalet nye muligheder for at forebygge og forhindre, at de anbragte borgere begår ny kriminalitet samt sikre orden og sikkerhed på boformen både for de anbragte borgere, personalet og de øvrige beboere.

De fire indgrebsmuligheder, som er indført med kapitel 24 a i serviceloven er:

1. Indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon (SEL § 137g)
2. Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele (SEL § 137h)
3. Inddragelse af den anbragtes effekter (SEL § 137i)
4. Aflåsning af den anbragtes bolig i op til otte timer i perioden mellem kl. 21.00 og kl. 8.00 (SEL § 137j).

Indgrebene må kun anvendes, hvis målet ikke kan nås med mindre indgribende tiltag og kun efter forudgående afgørelse fra myndighed eller foreløbig afgørelse fra botilbuddets leder. Det er kun den første indgrebstype, indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon, som kan anvendes over for anbragte unge.

Nærværende rapport er en **evaluering** af anvendelsen og virkningerne af kapitel 24 a i serviceloven. Rapporten fokuserer på, i hvilket omfang indgrebsmulighederne har været anvendt på boformer og anbringelsessteder, og hvilken virkning lovændringen har haft set fra myndighedssiden, boformerne og anbringelsesstederne samt de anbragte borgeres perspektiv, siden den trådte i kraft. Evalueringen fokuserer endvidere på, hvad der har virket fremmende og hæmmende for implementeringen af lovændringen.

Loven giver mulighed for indgreb i særlige situationer

De fire indgrebsmuligheder er, siden loven trådte i kraft den 1. juli 2013, anvendt i begrænset omfang. Indgrebene er anvendt over for en snæver gruppe af borgere og unge, og det er ofte de samme borgere og unge indgrebene er udført over for ad flere omgange, ligesom der ofte anvendes flere indgrebsmuligheder over for den samme borger eller unge i samme situation. Personalet på de *boformer*, som har anvendt indgrebene, vurderer, at indgrebsmulighederne har **øget sikkerheden og trygheden** både for personale og øvrige beboere, fordi personalet har fået mulighed for at handle hurtigt og ikke behøver at inddrage politiet fx for at konfiskere farlige effekter, hvis det er nødvendigt. Evalueringen viser, at loven har givet personalet på de boformer, der har anvendt indgrebene mulighed for at handle over for specifikke anbragte borgere og i særlige situationer, hvor der er risiko for, at der bliver begået ny kriminalitet, eller hvor der er behov for at opretholde orden og sikkerhed på boformen.

De boformer, som ikke har anvendt indgrebsmulighederne, eller kun har anvendt dem i begrænset omfang, angiver, at de enten ikke oplever situationer, hvor indgreb har været nødvendigt, eller at de opnår intentionen om at undgå indgreb gennem det socialpædagogiske arbejde, fx ved

at indgå frivillige aftaler med de anbragte borgere. Dette indikerer, at boformerne lykkes med at **forebygge indgreb** via det socialpædagogiske arbejde.

Det er i loven muligt for boformens leder eller lederens stedfortræder at træffe en **foreløbig afgørelse** i situationer, hvor et indgreb er uopsætteligt. De adspurgte ledere på anbringelsessteder for unge i målgruppen har ikke fundet det nødvendigt at foretage foreløbige afgørelser om indgreb, som senere skulle godkendes af den anbragte unges handlekommune. Til gengæld viser evalueringen, at det primært er denne type afgørelser, som boformerne anvender, når de foretager et indgreb. Dette indikerer, at indgrebene overfor voksne borgere i målgruppen primært foretages i særlige situationer, hvor et indgreb er uopsætteligt og ikke kan afvente afgørelse fra myndighed. Endvidere vurderer medarbejdere og ledere på de boformer, som har anvendt indgrebsmulighederne, at loven er relevant særligt i situationer, hvor indgrebene bidrager til at forebygge og forhindre kriminalitet.

Evalueringen viser ydermere, at ledere og medarbejdere på boformerne er bevidste om, at indgrebene kun skal anvendes, hvis der ikke er mulighed for et mindre indgribende tiltag. Indgrebene kan ifølge nogle anbragte borgere opleves som voldsomme og ubehagelige og kan afføde en stærk reaktion fra den anbragte borger. Derfor har de boformer, der har anvendt loven, en række **overvejelser om udførelsen** af indgrebene. Ledere og medarbejdere på boformerne overvejer eksempelvis, hvem der er det rette personale til at udføre indgrebene, og hvordan det gøres mest nænsomt for både den berørte anbragte borger og personalet uden at skade eller tilbage sætte det socialpædagogiske relationelle arbejde. Evalueringen viser også, at indgreb i nogle tilfælde kan bevirke en positiv ændring for borgerens og personalets relation og det videre pædagogiske arbejde.

Boformerne vurderer, at lovændringen ikke har øget **brugen af magtanvendelser** over for anbragte borgere i målgruppen eller de øvrige beboere. Personalet på boformerne vurderer endvidere ikke, at de øvrige beboere på boformerne er påvirket af eller har bemærket lovændringen. Det kan dog have en betydning for den **anbragte borger**, som indgrebet bliver foretaget over for, hvis de øvrige beboere er vidne hertil eller vidende herom. Fra de anbragte borgers perspektiv kan indgrebene opleves som ydmygende og ubehagelige, men ubehaget kan i nogle tilfælde mindskes, hvis der er medarbejdere til stede, som borgeren er tryk ved.

Erfaringer med anvendelse og administration af loven

Det er borgerens **handlekommune**, der skal træffe afgørelse om indgreb efter servicelovens kapitel 24 a. Spørgeskemaundersøgelsen til fagchefer på myndighedssiden på både voksen/ handicapområdet og børne- og ungeområdet viser, at myndighedssiden i kommunerne kun i begrænset omfang har behandlet indstilling til indgreb over for anbragte borgere og unge. Dette hænger dels sammen med, at boformerne og anbringelsesstederne sjældent finder det nødvendigt at iværksætte indgreb. Dels hænger det sammen med, at indgrebene oftest foretages på baggrund af en foreløbig afgørelse om indgreb hos lederen på boformen/anbringelsesstedet.

Anvendelse af indgreb efter kapitel 24a Myndighedssiden:

9 ud af 67 handlekommuner angiver, at de har truffet afgørelse om indgreb over for voksne anbragte borgere

2 ud af 66 handlekommuner angiver, at de har truffet afgørelse om indgreb over for anbragte unge.

Myndighedssiden i kommunerne har derfor ikke mange erfaringer med at træffe afgørelse om indgreb efter loven, men et mindre antal handlekommuner har efter en foreløbig afgørelse om indgreb skulle afgøre om indgrebet har været lovligt eller ej. Når handlekommuner ikke godkender den foreløbige afgørelse om indgreb, skyldes det, at de vurderer, at betingelserne for indgreb

ikke er opfyldt. Det kan være, hvis en anbragt borgers bolig undersøges ikke mener, at en anbragt borgers inddragede effekter er til fare.

4 ud af 14 adspurgte **boformer** angiver, at de har gjort brug af en eller flere af indgrebsmulighederne efter servicelovens kapitel 24 a. Den mest anvendte indgrebsmulighed er undersøgelse af borgerens opholdsrum eller ejendele. Et enkelt **anbringelsessted** har angivet, at de har gjort brug af indgreb efter servicelovens kapitel 24 a ved at indskrænke anbragte unges adgang til internet eller telefon. Indgrebene fordeler sig på to anbragte unge, hvis handlekommuner har truffet samlet fem afgørelser om at indskrænke adgang til internet eller telefon.

Indgreb skal registreres og indberettes til den anbragte borgers handlekommune, og de boformer, der har erfaring med indgrebene, fortæller, at **indstillingen og indberetningen** af et indgreb til borgerens handlekommune ofte bliver foretaget samtidig. Det skyldes, at langt de fleste indgreb foretages på baggrund af en foreløbig afgørelse fra forstander/stedfortræder med undtagelse af aflåsningen af borgerens bolig for natten, hvor der oftest indsendes indstillinger forud for indgrebet. Hvor personalet på boformerne i høj grad foretager indgrebene på baggrund af lederens eller stedfortræderens foreløbige afgørelse om indgreb, er der ingen af de adspurgte anbringelsessteder, der har foretaget foreløbige afgørelser om indgreb, som senere skulle godkendes af borgerens handlekommune.

Evalueringen indikerer også, at der er forskellige opfattelser af lovgivningens bestemmelser i forhold til **borgerens orientering om eller accept af indgrebet**, og at der derfor kan være behov for at præcisere rammerne for indgrebsmulighederne. Evalueringen viser således, at ledere og medarbejdere på en boform i nogle tilfælde har valgt at gennemføre undersøgelsen af en anbragt borgers opholdsrum, uden vedkommende var vidende om det eller var til stede, fordi der ellers er risiko for at situationen eskalerer. Der er ligeledes forskellige opfattelser på tværs af boformer og anbringelsessteder af, hvorvidt borgeren skal acceptere indgrebet, før der er tale om et indgreb efter kapitel 24 a. Nogle steder mener man, at man i praksis skal have borgerens accept, mens man andre steder mener, at har man en accept, er der ikke tale om et indgreb. Evalueringen viser, at indførelsen af kapitel 24 a kan have været med til at sætte dilemmaet om indgreb i selvbestemmelsesretten i fokus på boformer og anbringelsessteder. Der kan være behov for at få præciseret, at indgreb kan gennemføres uden borgerens accept.

Lederen eller stedfortræderen skal ved månedens udgang sende kopi af registreringerne - sammen med sine kommentarer - til den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, og til det socialtilsyn, der fører driftsorienteret tilsyn med boformen eller anbringelsesstedet. Mens evalueringen viser, at indgrebene indstilles og indberettes til handlekommunerne, er det kun et begrænset antal af registreringerne, der sendes til socialtilsynene.

Socialtilsynene har tilsvarende **ikke en fælles praksis** for, hvordan de håndterer de oplysninger de via får via registreringerne om indgreb. Et socialtilsyn har et selvudviklet skema, et andet anvender skemaet fra Socialstyrelsens håndbog¹, mens det tredje ikke har en praksis eller et skema for indberetninger. Nogle socialtilsyn vurderer, at indgreb som hører under kapitel 24 a bliver indberettet som magtanvendelser, mens andre har en formodning om, at de mangler registreringer, og at der kan være indgreb som ikke indberettes til dem. Et socialtilsyn mener, at dette bunder i, at man ikke har et særskilt skema til indberetning af indgreb efter kapitel 24 a, og at boformer og anbringelsessteder anvender det skema, de har erfaring med. Der kan således være to kilder til forskellen ift. indberetningerne til socialtilsynene, dels at boformerne og anbringelsesstederne ikke er bevidste om, at de skal indberette indgrebene til socialtilsynet, dels at det ikke er klart, hvordan indgrebet skal indberettes, fordi der ikke er et fælles, obligatorisk skema for indberetningerne. Endvidere har socialtilsynene ikke alle en fast, systematisk praksis for hvordan de modtager og håndterer indberetningerne om indgreb efter kapitel 24a, hvilket bety-

¹ Håndbog - Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats, Socialstyrelsen 2014

der, at der ikke kan dannes et overordnet overblik over disse indberetninger om indgreb på tværs af socialtilsyn. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der i lov om socialtilsyn er en intention om en ensartet varetagelse af opgaveløsningen, hvilket ikke nødvendigvis indebærer en fælles praksis.

Anbragte borgere skal efter et indgreb have muligheden for at forsyne indberetningen af indgrebet med egne bemærkninger. De tre interviewede anbragte borgere oplever dog ikke at have fået mulighed for at **forsyne registreringerne af indgrebene med egne bemærkninger**. Dette billede går igen i de syv indhentede registreringer sendt til socialtilsynene. I indberetningerne er det mulig at markere om den anbragte borger har fået tilbudt at forsyne indberetningen med sine bemærkninger, men dette felt er ikke udfyldt i de indhentede indberetninger og indberetningerne indeholder ikke borgerens bemærkninger. Der kan derfor være behov for en præcisering af, at borgeren skal have muligheden for at forsyne registreringen med sine bemærkninger, og at boformerne og anbringelsesstederne kan markere i indberetningen, hvis borgeren har fået muligheden, men ikke benyttet sig af den.

Kendskab til loven og de fremmende og hæmmende faktorer for implementeringen

Der er blandt handlekommuner, boformer og anbringelsessteder et begrænset omfang af implementeringserfaringer i forbindelse med lovændringen, hvilket formentlig hænger sammen med, at loven netop kun er relevant for en snæver målgruppe af borgere og derfor er anvendt i et begrænset omfang.

De adspurgte boformer vurderer i højere grad end de adspurgte anbringelsessteder, at de har et godt kendskab til loven på hhv. lederniveau og medarbejderniveau. Ca. halvdelen af de 66 fagchefer i handlekommuner, der har besvaret spørgeskemaet for voksenområdet mener, at lederne på myndighedssiden har et godt kendskab til lovændringen, men ca. halvdelen angiver samtidig, at medarbejderne på myndighedssiden ikke har et godt kendskab til lovændringen.

I og med, det er meget få anbragte borgere, indgrebene er relevante over for, og loven derfor kun anvendes i et begrænset omfang, har myndighedsafdelingerne, boformerne og anbringelsesstederne ikke nødvendigvis oplevet behov for, at iværksætte implementeringsaktiviteter rettet mod lovændringen. Det kan derfor fremstå, som om loven ikke er implementeret i tilstrækkelig grad. Det er ikke i sig selv problematisk, at indgrebsmulighederne er anvendt i et begrænset omfang. At boformerne og anbringelsesstederne er tilbageholdende med at foretage indgrebene, kan som nævnt tidligere indikere, at personalet lever op til intentionerne med loven om, at indgrebsmulighederne kun skal anvendes, hvis der ikke er mindre indgribende alternativer. Dog kan den manglende erfaring med loven i sig selv blive en **hæmmende faktor for implementeringen**, fordi personalet i mindre grad er opmærksomt på indgrebsmulighederne også i situationer, hvor de faktisk kunne være nødvendige.

De primære tiltag til at implementere lovændringen på boformer og anbringelsessteder har været afholdelse af møder, hvor lovændringen er formidlet og drøftet, og på nogle enkelte boformer og

Kendskab til loven

Boformer og anbringelsessteder:

Af de 19 adspurgte boformer, vurderer 79 %, at lederne på boformen har et godt kendskab til lovændringen og 63 %, at medarbejderne på boformen har et godt kendskab til lovgivningen.

Af de 47 adspurgte anbringelsessteder vurderer 51 %, at lederen har et godt kendskab til lovændringen og 34 %, at medarbejderne har godt kendskab til lovændringen.

45 % af de adspurgte anbringelsessteder og 26 % af de adspurgte boformer angiver, at de *ikke* har iværksat tiltag for at udbrede kendskabet til og understøtte implementeringen af lovændringen.

anbringelsessteder er der udviklet informationsmateriale til medarbejderne. En væsentlig **fremmende faktor for implementeringen** har været ledere og repræsentanter fra regioners deltagelse i det lovforberedende arbejde, da dette understøtter kendskabet til lovændringen og udbredelsen af viden herom på boformerne. Endvidere har Socialstyrelsens temadag om lovændringen været fremmende for kendskabet til kapitel 24 a, fordi de deltagende medarbejdere og ledere efterfølgende kunne udbrede viden om lovændringen, så implementeringen ikke udelukkende blev skriftlig. Resultaterne fra evalueringen indikerer, at der kan være brug for at udbrede kendskabet til lovændringen yderligere, særligt på myndighedssiden på voksenområdet og på anbringelsessteder.

Socialstyrelsens håndbog er anvendt i forskellig grad: Nogle medarbejdere benytter håndbogen som opslagsværk, mens andre medarbejdere blot ved, at den eksisterer. Nogle steder ligger den fremme på alle afdelinger, mens den andre steder ikke anvendes. Personalet på flere boformer og anbringelsessteder anvender indberetningsskemaet fra håndbogen i deres administration af loven. Personalet på boformerne og anbringelsesstederne har i mindre grad anvendt den borgerrettede pjece, hvilket blandt andet begrundes med, at borgerenes funktionsniveau betyder, at den er for kompleks at forholde sig til. Evalueringen indikerer, at Socialstyrelsens håndbog kunne udbredes yderligere og evt. udgives i en mindre omfattende udgave, der opsummerer pointerne fra håndbogen, og som henvender sig til ledere og medarbejdere på boformer og i myndighedsafdelinger, der arbejder med målgruppen, men som kun sjældent er i situationer, hvor indgrebsmulighederne efter kapitel 24 a er relevante. Endvidere indikerer evalueringen, at skemaet til registrering af indgreb, der er trykt i Socialstyrelsens håndbog, med fordel kunne gøres tilgængelig for download på Socialstyrelsens hjemmeside.

2. INDLEDNING

Nogle boformer efter servicelovens § 108 for voksne med udviklingshæmning eller lignende psykisk funktionsnedsættelse og anbringelsessteder for unge efter servicelovens § 66 stk. 1, nr. 5 og nr. 6 kan have borgere og unge over den kriminelle lavalder anbragt, som er sigtet eller dømt for kriminalitet, men som ikke er egnet til at blive varetægtsfængslet eller straffet på almindelig vis. På disse boformer og anbringelsessteder arbejder personalet socialpædagogisk med alle borgere, uanset om disse er anbragt som følge af en dom eller sigtelse, eller om de bor på boformen af andre årsager. Personalet skal arbejde socialpædagogisk med alle borgeres trivsel og udvikling, arbejde kriminalitetsforebyggende med de borgere, for hvem dette er relevant, og samtidig understøtte den strafferetlige afgørelse for de borgere, som er anbragt som følge af en dom eller sigtelse.

Den 1. juli 2013 trådte lov nr. 495 af 21. maj 2013 om kriminalpræventive sociale indsatser i kraft. Lovændringerne medførte blandt andet, at der er indført et kapitel 24 a i serviceloven om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger mv. over for personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt på en boform efter servicelovens § 108 for voksne efter en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse. Der er dermed både tale om borgere, der er dømt og borgere, der er sigtede og dermed anbragt på boformen i varetægtssurrogat. Målgruppen for lovændringen omfatter også unge over den kriminelle lavalder uden nedsat psykisk funktionsevne, der i henhold til en strafferetlig afgørelse er anbragt på anbringelsessteder for børn og unge, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og nr. 6.

Boks 1: Anvendelse og formål med loven

Anvendelsesområde og formål

§ 137 e. Efter reglerne i dette kapitel kan der træffes afgørelse om indgreb, jf. § 137 g-§ 137 j, over for personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt i en boform, jf. § 108, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.

Stk. 2. Personer med eller uden nedsat psykisk funktionsevne kan være omfattet af indgreb efter § 137 g, hvis de pågældende er anbragt på et anbringelsessted, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.

Stk. 3. Dette kapitel omfatter ikke personer, som bliver boende på anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, eller i boformen, jf. § 108, efter at den strafferetlige foranstaltning er ophævet.

Kilde: Servicelovens kapitel 24 a

Med lovændringen og indførelsen af kapitel 24 a i serviceloven fik personalet på de benævnte typer boformer og anbringelsessteder en række indgrebsmuligheder, der understøtter den strafferetlige afgørelse for borgere, der er anbragt som følge af en dom eller kendelse. Nærværende rapport er en evaluering af anvendelsen og virkningerne af kapitel 24 a i serviceloven.

2.1 Intentionen med loven

Intentionen med lovændringen og indførelsen af kapitel 24 a i serviceloven er at give indgrebsmuligheder, som kan understøtte den strafferetlige afgørelse. Indgrebene må dog kun anvendes, hvis målet ikke kan nås med mindre indgribende tiltag.

Lovændringen følger i kølvandet på episoder, hvor personalet har følt sig magtesløse i situationer, hvor der fx er mistanke om, at en anbragt borger har våben eller våbenlignende effekter på værelset, eller hvis en anbragt borger som led i sin dom ikke må have adgang til internettet, men alligevel har en mobiltelefon eller andet elektronisk udstyr med internetadgang på værelset. Det-

te skal ses i lyset af, at der inden for § 108-boformerne kan være et stort spænd i de anbragte borgeres funktionsniveau og grad af udviklingshæmning. Personalet på boformerne kan opleve, at nogle anbragte borgere har en IQ, der ligger på grænsen til normalområdet, og nogle anbragte borgere kan derfor være opfindsomme i måderne at omgås reglerne på, eksempelvis ved at skaffe sig adgang til internettet og benytte det til ulovlige formål.

2.2 Lovændringen og målgruppen for loven

Med indføringen af kapitel 24 a i serviceloven bliver det muligt for personalet på boformer og anbringelsessteder at iværksætte en række indgreb. Indgrebsmulighederne i kapitel 24 a er:

1. Indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon (SEL § 137g)
2. Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele (SEL § 137h)
3. Inddragelse af den anbragtes effekter (SEL § 137h)
4. Aflåsning af den anbragtes bolig i op til otte timer i perioden mellem kl. 21.00 og kl. 8.00 (SEL § 137j)

Målgruppen er personer, som ikke vurderes at være straffeegnede efter straffeloven på grund af mental retardering i mindre eller højere grad, og som derfor er anbragt på en boform efter servicelovens § 108 i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse. Målgruppen er også unge over den kriminelle lavalder med eller uden nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt på et anbringelsessted i henhold til servicelovens § 66 stk. 1, nr. 5 og 6, som følge af en dom eller kendelse i varetægtssurrogat. For denne gruppe er det dog kun den første indgrebsmulighed, indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon, der gælder.

Rigsadvokaten har i sin meddelelse nr. 5 fra 2007 under punkt 7.5 beskrevet fem grundlæggende domstyper, som anklagemyndigheden kan nedlægge påstand om i retten². Indgrebene efter kapitel 24 a kan iværksættes over for borgere, som har domstype 1-4 eller som er i varetægtssurrogat. De fire domstyper, som kan være anvendt over for borgere i målgruppen for indgrebene:

- Domstype 1: Anbringelse i sikret afdeling
- Domstype 2: Anbringelse i boform med mulighed for overførsel til sikret afdeling
- Domstype 3: Anbringelse i boform
- Domstype 4: Tilsyn med mulighed for anbringelse i boform.

Domstype 1 anvendes typisk over for borgere, der er udtalt farlige og hvor der er risiko for personfarlige handlinger. Domstype 2 anvendes typisk over for borgere, som har begået personfarlig kriminalitet og hvor der er risiko for ny personfarlig kriminalitet, hvorfor vedkommende hurtigt skal kunne overføres til sikret afdeling. Domstype 3 anvendes typisk over for borgere, som har begået personfarlig kriminalitet, og hvor det er vurderet at personen har brug for konstant overvågning. Domstype 4 anvendes over for borgere, hvor det vurderes at social støtte gennem tilsyn kan være rigeligt, men at der kan opstå behov for anbringelse på en boform. Borgere i målgruppen for indgreb efter kapitel 24 a har således typisk begået personfarlig kriminalitet, og kan være i risikogruppen for at begå ny personfarlig kriminalitet³.

For indgrebsmulighederne 1-3 (indskrænkning af brug af mobiltelefon og internet, undersøgelse af opholdsrum og ejendele samt inddragelse af effekter) gælder det, at indgrebet kan udføres, når det skønnes nødvendigt af ordens- eller og sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. For det 4. indgreb (aflåsning af bolig for natten) gælder det, at det kan udføres, hvis der er nærliggende risiko for, at den anbragte ellers vil forlade boformen. Indgrebet skal ses i sammenhæng med, at de voksne borgere er frihedsberøvede og ikke må forlade boformen uden tilladelse.

² Se Socialstyrelsens publikation *Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats 2014* for nærmere definition af de fem domstyper.

³ Socialstyrelsen: *Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats*

Det er den anbragte borgers handlekommune, som træffer afgørelse om gennemførelse af indgreb efter kapitel 24 a i serviceloven. Lederen på boformen eller lederens stedfortræder kan dog træffe en foreløbig afgørelse, hvis det vurderes, at iværksættelse af indgreb ikke kan afvente en afgørelse fra borgerens handlekommune. Indgrebene må kun foretages, hvis formålet ikke kan opnås ved mindre indgribende initiativer.

Boks 2: Afgørelser og foreløbige afgørelser af indgreb

Myndighed som kan træffe afgørelse og foreløbig afgørelse

§ 137 f. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffer afgørelse om de i § 137 g-§ 137 j nævnte indgreb.

Stk. 2. Lederen af boformen, jf. § 108, og lederens stedfortræder kan dog træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g-§ 137 j, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt og ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og lederens stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt og ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Foreløbige afgørelser, jf. 1. og 2. pkt., kan træffes af ledere og ledes stedfortrædere på anbringelsessteder, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og i boformer, jf. § 108, der drives af kommuner, regioner og private.

Stk. 3. En foreløbig afgørelse, jf. stk. 2, skal snarest muligt forelægges til godkendelse hos kommunalbestyrelsen, jf. stk. 1.

Stk. 4. Indgreb kan udføres af ansatte på anbringelsessteder, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og i boformer, jf. § 108, der drives af kommuner, regioner eller private.

Stk. 5. Det er en betingelse for at træffe afgørelse om indgreb, at formålet med indgrebet ikke hensigtsmæssigt kan opnås ved mindre indgribende initiativer

Kilde: Servicelovens kapitel 24 a

2.3 Evaluering af lovændringen

Lovændringen trådte i kraft 1. juli 2013, og nærværende rapport beskriver personalet på boformers og anbringelsessteders anvendelse af loven, og hvilken virkning lovændringen har haft. Evalueringen fokuserer først i **kapitel 3** på den konkrete anvendelse af loven, herunder i hvilket omfang personale på boformer og anbringelsessteder har anvendt indgrebene, hvad deres erfaringer er med indgrebsmulighederne, hvordan indgreb gennemføres og hvilke faglige overvejelser, der er knyttet hertil. Evalueringen belyser også, hvilke begrænsninger personalet på boformerne oplever, der er for anvendelsen af indgrebene. Endvidere belyser evalueringen i **kapitel 4** den administrative side af indgrebsmulighederne, herunder hvordan godkendelse hos den anbragte borgers handlekommune foregår forud for eller efter et indgreb, samt hvordan registreringen af indgrebene foregår, og hvordan borgerens ret til at klage og ret til forsyne registreringen med egne kommentarer administreres.

For at forstå omfanget af anvendelsen af indgrebsmulighederne og administrationen af indgrebene, sætter evalueringen i **kapitel 5** fokus på, hvordan loven er implementeret på boformer og anbringelsessteder såvel som i myndighedsafdelinger i kommuner, i regioner og socialtilsyn, samt i hvilken grad disse oplevede et behov for indgrebsmulighederne, inden loven trådte i kraft. Evalueringen afdækker, i hvilken grad personalet på boformer, myndighedssiden i kommunerne og socialtilsyn har kendskab til loven, samt hvorvidt og hvordan de har anvendt Socialstyrelsens materialer om indgrebsmulighederne som led i implementeringen af lovændringen (hhv. publikationen *Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats – Til professionelle på boformer for sigtede og domfældte med udviklingshæmning og lignende* og pjecerne *Dom-*

fældte og sigtede med udviklingshæmning – information til pårørende og bistandsværger om indgrebsmuligheder og Når du er sigtet eller har en dom - Til personer med nedsat funktionsevne). Evalueringen samler op på de fremmende og de hæmmende faktorer, som kan have haft indflydelse på implementeringen af loven på boformer og anbringelsessteder samt i myndighedsafdelinger i kommuner.

Afslutningsvis belyser evalueringen i **kapitel 6**, hvilken virkning lovændringen har haft på boformer og anbringelsessteder. Virkningen af loven vurderes i forhold til, om lovændringen har indfriet formålet om at bidrage til, at sikre fuldbyrdelsen af de strafferetlige foranstaltninger, som kommunerne udmønter over for målgruppen på det sociale område, herunder at personalet med indgrebsmulighederne kan forebygge og forhindre ny kriminalitet på boformerne og anbringelsesstederne samt kan opretholde orden og sikkerhed både for personalet og for de øvrige beboere på boformen. I forlængelse heraf afdækker evalueringen, hvilken betydning lovændringen har haft for den faglige praksis på boformerne og anbringelsesstederne, om loven har haft en betydning for den øvrige brug af magtanvendelser over for borgere i målgruppen, og om loven har haft ikke-intenderede konsekvenser for de øvrige beboere, som ikke er i målgruppen for indgrebsmulighederne.

Evalueringen baserer sig på en spørgeskemaundersøgelse, tre casebesøg og en række telefoninterviews. Tabellen nedenfor viser datagrundlaget fra spørgeskemaundersøgelsen.

Tabel 1: Datakilder i spørgeskemaundersøgelsen

Aktører	Samlet antal	Antal besvarelser	Svarprocent
Boformer efter § 108 for voksne med udviklingshæmning, som har mulighed for at have borgere anbragt som følge af en dom eller sigtelse.	30	19	63 %
Anbringelsessteder efter servicelovens § 66, stk. 1., nr. 5 og nr. 6 for børn og unge.	107	66	62 %
Kommunale fagchefer på hhv. voksenområdet (handicap/psykiatri) og børne- og ungeområdet.	196	142	72 %

Rambøll har udsendt et webbaseret spørgeskema til alle landets 30 boformer efter servicelovens § 108 med borgere i målgruppen, 107 anbringelsessteder efter servicelovens § 66 stk. 1, nr. 5 og 6. Disse er identificeret via Tilbudsportalen. Der er endvidere udsendt spørgeskemaer til fagchefer fra myndighedssiden på hhv. voksenområdet og børne- og ungeområdet i landets 98 kommuner. Der er indkommet 19 besvarelser fra § 108 boformer, som har borgere i målgruppen, 66 besvarelser fra anbringelsessteder og 142 besvarelser fra fagchefer svarende til den svarprocent, der fremgår af tabellen ovenfor.

Lederne på samtlige af de 19 boformer har gennemført hele spørgeskemaundersøgelsen, hvoraf 14 angiver at have eller have haft borgere, som er anbragt ved en stafferetlig afgørelse siden lovændringen trådte i kraft. Lederne på fire af de 14 boformer angiver, at personalet har gjort brug af en eller flere af indgrebsmulighederne efter § 137 g til § 137 j. 52 af de 66 ledere på anbringelsessteder, som har besvaret spørgeskemaet, har gennemført hele besvarelsen. 35 ledere af anbringelsessteder angiver, at de har eller har haft unge, som er anbragt ved en stafferetlig afgørelse siden lovændringen trådte i kraft. Et anbringelsessted har gjort brug af indgreb efter servicelovens kapitel 24a. For besvarelserne fra myndighedssiden gælder det, at 65 af de 71 besvarelser for voksenområdet og 63 af de 71 besvarelser på børne- og ungeområdet er gennemført. I analysen af data fra spørgeskemaundersøgelsen er alle besvarelser inddraget, uanset

om respondenterne har gennemført hele spørgeskemaundersøgelsen. Derfor varierer antallet af besvarelser (n), som analysen baserer sig på.

I og med, at svarprocenten i spørgeskemaundersøgelserne til hhv. myndighedssiden, boformerne og anbringelsesstederne ikke er 100 procent, kan der forekomme diskrepans mellem tallene fra myndighedssiden og tallene fra boformerne og anbringelsesstederne. Fx kan antallet af indstillinger om indgreb være forskelligt i besvarelserne fra myndighedssiden og besvarelserne fra boformerne. Der er derfor ikke nødvendigvis samstemmende svar fra de to datakilder. Dette er dog ikke et udtryk for, at besvarelserne er ukorrekte, men kan lige så vel afspejle, at besvarelserne ikke er 100 procent dækkende. Det kan fx tænkes, at en leder på en boform har besvaret spørgeskemaet og angivet et indgreb over for en borger, men at fagchefen i denne borgers handlekommune ikke har besvaret spørgeskemaundersøgelsen. Derfor kan der fremgå forskelle mellem tallene i analysen afhængigt af, om vi kigger på myndighedssidens besvarelser eller boformerne/anbringelsesstedernes besvarelser.

Hvor spørgeskemaundersøgelsen afdækker kendskabet, anvendelsen og implementeringen af loven i bredden, afdækker de kvalitative datakilder i form af casebesøg og telefoninterview erfaringerne med lovændringen og indgrebsmulighederne i dybden. Tabellen nedenfor viser de kvalitative datakilder.

Tabel 2: Kvalitative datakilder

Metode		Antal interviewede
Casebesøg på to boformer og et anbringelsessted	Områdeledere	3
	Afdelingsledere	5
	Medarbejdere	7
	Borgere	3
Telefoninterview	Leder/medarbejder i handlekommune	4
	Leder/medarbejder i regioner (driftsherre for boformer)	2
	Leder/medarbejder i tre socialtilsyn	4
	Medarbejder i VISO – Den nationale videns og specialrådgivningsorganisation	1

Rambøll har gennemført casebesøg på to boformer og et anbringelsessted. Den ene boform er en særligt sikret § 108 boform, som er udvalgt som case, fordi personalet på denne boform især har udtrykt et behov for indgrebsmulighederne forud for lovændringen. Den anden § 108-boform er udvalgt, fordi den er kendetegnet ved både at have dømte og ikke-dømte borgere anbragt, og derfor kan give et billede af, hvilken betydning lovændringen har haft også over for øvrige beboere. Det anbringelsessted, som har indgået som case, er en sikret institution, som har anbragte unge med mental retardering og kriminell adfærd. Der er samlet set i case-undersøgelsen gennemført interview med 5 ledere, dvs. forstandere eller afdelingsledere, 3 områdeledere, 7 medarbejdere og 3 anbragte borgere. De anbragte borgeres perspektiv er derfor baseret på få datakilder. Der er også gennemført et telefoninterview med en leder på en boform, der har borgere i målgruppen, men ikke har anvendt indgrebsmulighederne.

Desuden har Rambøll gennemført telefoninterviews med fire kommunale repræsentanter fra myndighedsområdet, to repræsentanter for regioner, der er driftsherrer for § 108 boformer med borgere i målgruppen, interview med repræsentanter for tre af de fem socialtilsyn (Socialtilsyn hovedstad, Socialtilsyn Midt og Socialtilsyn Nord), hvoraf et af socialtilsynene er interviewet på børne- og ungeområdet såvel som handicapområdet. Det skal derfor bemærkes, at konklusionerne om socialtilsynenes rolle og praksis ikke repræsenterer alle fem socialtilsyn. Indberetninger er

dog indhentet fra alle de fem socialtilsyn. Desuden har Rambøll gennemført et interview med en medarbejder i VISO – Den nationale videns og specialrådgivningsorganisation.

Datakilderne og den metodiske tilgang er beskrevet nærmere i Bilag 1 Casebesøg og kvalitative interviews og Bilag 2 Spørgeskemaundersøgelsen.

2.4 Læsevejledning

I rapporten bruger vi blot betegnelsen *anbringelsessteder* om anbringelsessteder efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og nr. 6, og betegnelsen *boformer* om de boformer efter servicelovens § 108, som har borgere med nedsat psykisk funktionsevne, der er anbragt som følge af en dom eller kendelse eller i varetægtssurrogat.

Anbragte borgere betegner de borgere, som er anbragt på en boform eller et anbringelsessted som led i en strafferetlig foranstaltning, og dermed er i målgruppen for indgrebsmulighederne i kapitel 24 a i serviceloven. I evalueringsrapporten skelner vi mellem *anbragte borgere*, som er de betegnelser, der bruges om personerne i målgruppen for indgrebsmulighederne og *øvrige beboere*, som er den betegnelse, der bruges om de borgere, som er anbragt på boformen eller anbringelsesstedet, men som ikke er i målgruppen for indgrebene.

I rapporten refererer *kommunerne* til myndighedsafdelingen, som repræsenterer borgerens handlekommune. Vi skelner mellem *ungeområdet*, som refererer til myndighedsafdelingen på børne- og ungeområdet og *voksenområdet*, som dækker over myndighedsafdelingen på handicap-/psykiatriområdet eller den del af den kommunale forvaltning, der har myndighedsansvaret for anbragte borgere eller ung, som er i målgruppen for loven.

3. ANVENDELSE AF LOVEN

I dette kapitel beskriver vi anvendelsen af indgrebsmulighederne efter kapitel 24 a i serviceloven. Det sker med udgangspunkt i data fra anbringelsessteder efter § 66 stk. 1, nr. 5 og nr. 6, boformer efter § 108, der har anbragte borgere eller mulighed for at have borgere i målgruppen boende, samt myndhedsområdet i landets kommuner. I det første afsnit beskrives *omfanget* af anvendelsen af loven først for voksenområdet (§ 108) og dernæst for ungeområdet (efter § 66 stk. 1, nr. 5 og nr. 6). Herefter vil vi behandle *erfaringerne* med anvendelsen af loven.

3.1 Omfang af anvendelse af loven

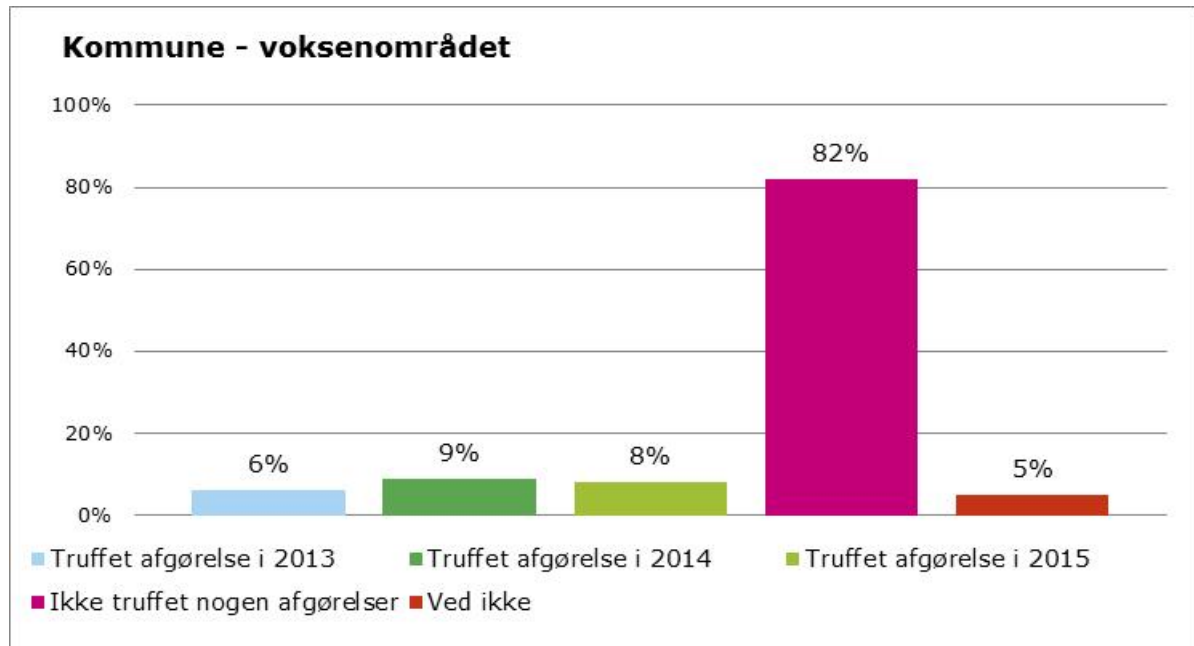
Dette afsnit beskriver i hvilket omfang, indgrebsmulighederne i servicelovens § 137 g – § 137 j bliver anvendt overfor voksne, og i hvilket omfang indgreb efter § 137g bliver anvendt over for unge, der er anbragt efter en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse. Afsnittet bygger på en spørgeskemaundersøgelse til boformer efter § 108, en spørgeskemaundersøgelse blandt anbringelsessteder efter § 66 stk. 1, nr. 5 og 6., som rummer målgruppen af borgere, samt en spørgeskemaundersøgelse til myndhedsområdet i landets kommuner.

3.1.1 Voksne

Resultatet af spørgeskemaundersøgelsen indikerer, at indgreb efter servicelovens kapitel 24 a anvendes i begrænset omfang over for borgere, som er anbragt på en boform i henhold til en strafferetlig afgørelse. Et stort antal af de adspurgte kommuner i myndighedsafdelinger på voksenområdet har således aldrig truffet afgørelse om indgreb efter dette kapitel.

Figuren nedenfor viser, hvor stor en andel af de adspurgte handlekommuner, der har truffet afgørelse om indgreb i årene hhv. 2013, 2014 og 2015, og hvor stor en andel, der aldrig har truffet afgørelse om indgreb. Som det fremgår af figuren, angiver 82 procent af fagcheferne i handlekommunerne, at de ikke har truffet afgørelser om indgreb over for voksne med nedsat psykisk funktionsevne anbragt ved en strafferetlig foranstaltning. 5 procent af fagcheferne i handlekommunerne ved ikke, hvorvidt en sådan afgørelse er blevet truffet. Ni fagchefer i handlekommuner, svarende til 13 procent, angiver, at de har truffet en afgørelse om et eller flere indgreb i perioden 2013 til 2015. Handlekommunerne har samlet truffet 17 afgørelser om mulighed for gennemførelse af indgreb; fordelt på fire afgørelser i 2013, syv afgørelser i 2014 og seks afgørelser i 2015. De 17 afgørelser om indgreb overfor anbragte voksne fordeler sig på i alt 15 boformer og 12 anbragte borgere.

Figur 1: Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har kommunen truffet en afgørelse om indgreb jf. servicelovens § 137 g- 137 j?

N= 67 Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt de danske kommuner, 2015. Procenterne summer ikke til 100, da den samme handlekommune kan have truffet afgørelse i både 2013, 2014 og 2015.

Lederne på fire ud af de 14 § 108-boformer, hvor der er anbragt borgere i målgruppen for indgrebsmulighederne efter servicelovens kapitel 24 a, har angivet, at de har gjort brug af en eller flere af indgrebsmulighederne. Tre boformer har indskrænket anbragte borgeres adgang til internet eller telefon, to boformer har undersøgt anbragte borgeres opholdsrum eller ejendele, tre boformer har inddraget en eller flere af anbragte borgeres effekter, mens to boformer har benyttet sig af muligheden for at aflåse boligen i tidsrummet mellem kl. 21.00 og kl. 8.00. Tabel 3 nedenfor viser antal afgørelser truffet af anbragte borgeres handlekommune og antallet af anbragte borgere som indgrebet er anvendt på fordelt på de fire typer indgrebsmuligheder.

Tabel 3: Antal indgreb og fordeling på antal borgere

	Antal afgørelser truffet af borgers handlekommune	Antal borgere som indgrebsmuligheden er anvendt på
Indskrænkning af adgang til internet og telefon, § 137 g (n = 3)	5	5
Undersøgelse af opholdsrum og ejendele, § 137 h (n = 2)	22	12
Inddragelse af effekter, § 137 i (n = 3)	13	8
Aflåsning af bolig for natten, § 137 j (n = 2)	2	2

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108, 2015.

Besvarelserne fra de adspurgte ledere på boformer indikerer, at den mest anvendte indgrebsmulighed er undersøgelse af en anbragt borgers opholdsrum eller ejendele. Lederne på boformerne angiver, at der fra myndighedssiden er truffet afgørelse om at undersøge 12 anbragte borgers ejendele eller opholdsrum, siden loven trådte i kraft i 2013. Lederne på boformerne angiver, at handlekommunerne samlet set har truffet 22 afgørelser om dette indgreb over for de 12 borgere siden loven trådte i kraft i 2013. De adspurgte ledere på boformerne angiver, at de både har

benyttet sig af muligheden for at undersøge anbragte borgeres opholdsrum såvel som af muligheden for at undersøge borgerens ejendele, jf. serviceloven § 137 h.

Den næstmest anvendte indgrebsmulighed blandt undersøgelsens boformer er inddragelse af effekter, jf. servicelovens § 137 i, indenfor hvilken der er blevet truffet 13 afgørelser fordelt på otte anbragte borgere. Herefter følger indskrænkning af anbragte borgeres adgang til internet eller telefon, jf. servicelovens § 137 g, og aflåsning af anbragte borgeres bolig for natten, jf. servicelovens § 137 j, som er blevet iværksat overfor henholdsvis fem og to borgere. Som det fremgår af Tabel 4, angiver de adspurgte ledere på boformer, at de har anvendt samtlige typer af indgrebsmuligheder i servicelovens § 137 g i de tilfælde, hvor den anbragte borgers adgang til internet eller telefon er blevet indskrænket.

Tabel 4: Hvilken type af indgreb har boformen anvendt efter servicelovens § 137 g?

Påhørt anbragtes brug af telefon	2
Overvåget anbragtes brug af internet	1
Forhindret anbragtes brug af telefon	3
Forhindret anbragtes brug af internet	2
Afbrudt anbragtes brug af telefon	1
Afbrudt anbragtes brug af internet	1

N = 3. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108, 2015.

Det fremgår af Tabel 3, at antallet af afgørelser overstiger det antal anbragte borgere, indgrebene omhandler. Der tegner sig altså et billede af, at personalet på boformerne anvender indgrebsmulighederne over for en mindre gruppe anbragte borgere, men ofte gentagne gange over for den enkelte borger. Af tabellen nedenfor fremgår det, at de anbragte borgere, indgrebene fordeler sig på, har forskellige typer af strafferetlige afgørelser. Resultatet af spørgeskemaundersøgelsen indikerer, at personalet på de adspurgte boformer oftest foretager indgreb over for borgere med domstype 2, efterfulgt af borgere med domstype 1. Fordelingen af indgreb på domstyper tegner således et billede af, at personalet på de adspurgte boformer hyppigst benytter foranstaltningerne over for anbragte borgere, som har begået personfarlig kriminalitet, og som i større eller mindre omfang er i risiko for at begå ny personfarlig kriminalitet. Fordelingen afspejler således i et vist omfang lovændringens intention om at styrke handlemuligheder i forhold til at forebygge og forhindre kriminalitet samt at opretholde orden og sikkerhed på boformerne. Hvorvidt undersøgelsens respondenter vurderer, at indgrebsmulighederne jf. servicelovens § 137 g til § 137 j har haft sådanne positive effekter behandles i kapitlet Lovens virkninger.

Tabel 5: Hvilke strafferetlige afgørelser har de borgere, som indgrebene er foretaget over for?

	Indskrænkning af adgang til internet og telefon, § 137 g (n = 3)	Undersøgelse af opholdsrum og ejendele, § 137 h (n = 2)	Inddragelse af effekter, § 137 i (n = 3)	Aflåsning af bolig for natten, § 137 j (n = 2)	I alt
Domstype 1: Anbringelse i sikret afdeling.	1	5	5	0	11
Domstype 2: Anbringelse i boform med mulighed for overførsel til sikret afdeling.	1	5	7	1	14
Domstype 3: Anbringelse i boform.	2	0	0	1	3
Domstype 4: Tilsyn fra kommunen med mulighed for overførsel til boform.	1	2	2	0	5
Varetægtssurrogat.	0	0	0	1	1

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108, 2015.

De adspurgte ledere på boformer træffer i et vist omfang foreløbige afgørelser, som efterfølgende skal til godkendelse i borgerens handlekommune. Som det fremgår af Tabel 6, er der truffet flest foreløbige afgørelser omhandlende anbragte borgeres adgang til internet og telefon samt undersøgelse af anbragte borgeres opholdsrum eller ejendele. For begge indgrebstyper har lederne på boformerne truffet 22 foreløbige afgørelser. Der er truffet 12 afgørelser af de adspurgte ledere på boformerne vedrørende adgang til at inddrage en eller flere effekter og tre afgørelser for aflåsning af anbragte borgeres bolig i tidsrummet mellem kl. 21.00 og kl. 8.00. Ingen af de adspurgte ledere på boformer har ifølge eget udsagn truffet en foreløbig afgørelse, som borgerens handlekommune ikke efterfølgende har kunnet godkende.

Tabel 6: Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har boformens leder/lederens stedfortræder truffet en foreløbig afgørelse, som senere skulle til godkendelse i kommunen?

	Indskrænkning af adgang til internet og telefon, § 137 g (n = 2)	Undersøgelse af opholdsrum og ejendele, § 137 h (n = 3)	Inddragelse af effekter, § 137 i (n = 3)	Aflåsning af bolig for natten, § 137 j (n = 2)
Antal foreløbige afgørelser	22	22	12	3
Antal borgere berørt af de foreløbige afgørelser	2	12	7	3
Antal afgørelser som borgerens handlekommune efterfølgende ikke har kunnet godkende	Ingen	Ingen	Ingen	Ingen

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108, 2015.

Når vi kigger på fagcheferne i handlekommunernes besvarelser angiver seks af de adspurgte fagchefer i handlekommuner, at de har fået forelagt i alt ni foreløbige afgørelser om indgreb efter

servicelovens § 137 g til 137 j til godkendelse. De foreløbige afgørelser fordeler sig på seks boformer og syv borgere. Samtidig svarer fagcheferne i handlekommunerne, at de har modtaget foreløbige afgørelser til indgreb som de som borgerens handlekommune ikke har kunnet godkende (se Tabel 7).

Tabel 7: Har kommunen modtaget foreløbige afgørelser til indgreb efter servicelovens § 137 g - § 137 j, som i som borgerens handlekommune ikke har kunnet godkende?

Kommune – voksenområdet (n = 6)	
Ja	3
Nej	3
Ved ikke	0

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt de danske kommuner, 2015.

Det fremgår af Tabel 7 ovenfor, at tre ud af de seks handlekommuner, som har fået forelagt foreløbige afgørelser om indgreb til godkendelse, har modtaget foreløbige afgørelser, de ikke har kunnet godkende. I to ud af de tre tilfælde har handlekommunen afvist den foreløbige afgørelse med henvisning til, at betingelserne om indgreb efter servicelovens § 137 g til 137 j ikke vurderes som værende opfyldt.

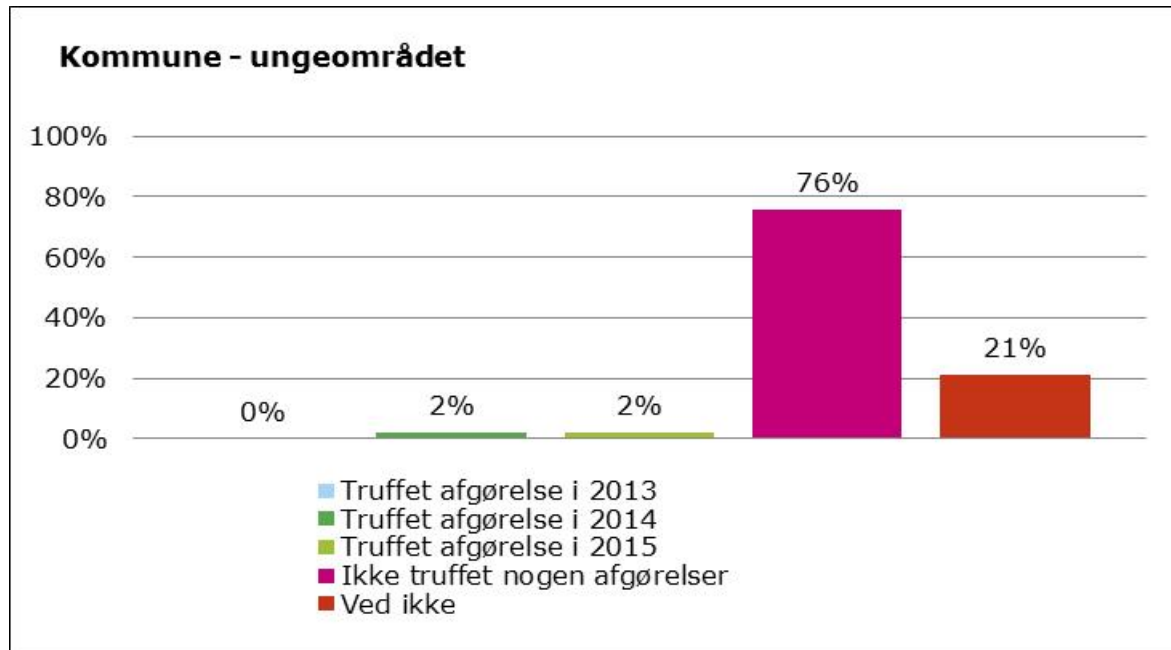
Diskrepansen mellem fagcheferne i handlekommunernes angivelse af, at de har afvist foreløbige afgørelser og boformernes angivelse af, at de ikke har fået afvist foreløbige afgørelser skyldes formentlig, at svarprocenten i de to spørgeskemaundersøgelser ikke er 100 procent. I og med der ikke er besvarelser fra alle boformer og fra alle handlekommuner, kan det således forekomme, at fagchefen i en borgers handlekommune har besvaret undersøgelsen, hvorimod lederen på borgerens boform ikke har besvaret undersøgelsen. Dermed kan tallene, som hhv. handlekommunerne og boformerne angiver ikke nødvendigvis sammenholdes, men må forstås hver for sig. Det samme gør sig gældende for anbringelsesstederne.

3.1.2 Unge

Indgrebsmulighederne efter servicelovens kapitel 24 a bliver anvendt i begrænset omfang over for unge over den kriminelle lavalder, der i henhold til en strafferetlig afgørelse er anbragt på anbringelsessteder for børn og unge. I spørgeskemaundersøgelsen svarer 76 procent af de adspurgte fagchefer i handlekommuner, at de aldrig har truffet afgørelse om indgreb overfor anbragte unge. 21 procent er ikke bekendt med, hvorvidt en sådan afgørelse er blevet truffet.

Som det fremgår af figuren nedenfor, svarer fagchefer i to handlekommuner ud af 66, at de har truffet en afgørelse om et eller flere indgreb i perioden 2013-2015. De to handlekommuner har samlet set truffet fem afgørelser om indgreb; fordelt på ingen afgørelser i 2013, én afgørelse i 2014 og fire afgørelser i 2015. De fem afgørelser om indgreb overfor anbragte unge anbragt ved en strafferetlig foranstaltning fordeler sig på ét anbringelsessted og én anbragt ung per afgørelse, dvs. fem anbringelsessteder og fem anbragte unge.

Figur 2: Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har kommunen truffet en afgørelse om indgreb jf. servicelovens § 137 g- 137 j?

N= 66 Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt de danske kommuner, 2015. Procenterne summer ikke til 100, da den samme handlekommune kan have truffet afgørelse i både 2013, 2014 og 2015.

Ser vi på besvarelsene for undersøgelsens 35 § 66-anbringelsessteder, som rummer unge der er i målgruppen for loven, er der en leder på et anbringelsessted, der angiver, at de har gjort brug af indgreb efter servicelovens kapitel 24 a ved at indskrænke den anbragte unges adgang til internet eller telefon. Indgrebene fordeler sig på to anbragte unge, hvis handlekommuner har truffet samlet fem afgørelser om at indskrænke adgang til internet eller telefon, jf. servicelovens § 137 g. Personalet på anbringelsesstedet har benyttet sig af to ud af seks måder at indskrænke den anbragte unges adgang til internet eller telefon. Det drejer sig om 1) at påhøre den anbragtes brug af telefon og 2) at overvåge den anbragtes brug af internettet.

Ingen af de adspurgte ledere på anbringelsessteder har foretaget foreløbige afgørelser om indgreb, som senere skulle godkendes af den anbragte unges handlekommune. Fraværet af foreløbige afgørelser om indgreb efter servicelovens § 137 g bekræftes af de adspurgte fagchefer i handlekommunerne, der angiver, at de ikke har fået forelagt nogle foreløbige afgørelser om indgreb over for en ung, der er anbragt i henhold til en strafferetlig afgørelse, til godkendelse.

3.2 Erfaringer med anvendelse af loven

De følgende afsnit giver et indblik i personalet på to boformer og et anbringelsessteds erfaringer med at anvende kapitel 24 a i serviceloven. Afsnittet bygger på en række interviews med medarbejdere, ledere og forstandere på de udvalgte boformer og anbringelsesstedet samt interviews med medarbejdere i kommuner og regioner, der fungerer som driftsherre for en boform eller et anbringelsessted, og for kommunernes vedkommende kan være handlekommune for borgere på boformer eller anbringelsessteder.

3.2.1 Gennemførelse af indgreb

De interviewede medarbejdere, ledere og forstandere på de to boformer fortæller, at et indgreb, der omhandler **undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele (§ 137H)**, iværksættes eller overvejes, hvis der er en mistanke eller konkret viden om, at en anbragt borger er i besiddelse af ulovlige eller farlige effekter eller effekter, der for den pågældende borger går imod formålet med den strafferetlige afgørelse, der ligger til grund for anbringelsen.

Boks 3: Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele

Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele

§ 137 h. For anbragte i boformer, jf. § 108, kan der uden retskendelse træffes afgørelse om undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Der skal altid deltage mindst to ansatte ved undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele.

Kilde: Servicelovens kapitel 24 a

Der er typisk tale om ulovlige stoffer, våben eller våbenlignende genstande eller elektronisk udstyr, der kan anvendes til kommunikation eller opbevaring af ulovligt materiale – oftest børnepornografisk materiale.

Nogle af de anbragte borgere har en dom, der betyder, at de ikke har lov til at være på internettet uden opsyn. En afdelingsleder på en boform fortæller, at undersøgelse af opholdsrum ikke sker ubegrundet, men altid sker på baggrund af borgerens dom og med en formodning om, at den anbragte borger overtræder bestemmelserne.

Flere medarbejdere på de to boformer fortæller, at en mistanke ofte opstår, når personalet bemærker, at en borger ændrer adfærd. Den ændrede adfærd kan eksempelvis være nedrullede gardiner eller isolering, som kan være tydelige signaler for en medarbejder, som er tæt på borgeren hver dag.

På en boform beskriver medarbejderne deres praksis op til et indgreb således: Når ændringer i en anbragt borgers adfærd observeres og dokumenteres over længere tid, rettes der henvendelse til afdelingslederen. I forlængelse heraf tilføjer en medarbejder, at der altid er dialog med den anbragte borger op til et eventuelt indgreb og at gennemførelsen af et indgreb er den sidste udvej, når de socialpædagogiske virkemidler har vist sig ikke at være tilstrækkelige. På anbringelsesstedet, hvor man også har anbragte borgere over 18 år i særforanstaltninger, fortæller en medarbejder, at man har undersøgt en anbragt borgers opholdsrum på grund af viden om besiddelse af børnepornografisk materiale, men at dette ikke blev opfattet som et indgreb, da den anbragte borger accepterede undersøgelsen, der blev udført af politiet. Medarbejderen forklarer, at den anbragte borger selv havde fortalt om det børnepornografiske materiale, men at han ikke ville fortælle, hvor det befandt sig, og efter at personalet havde forsøgt med pædagogiske metoder, blev politiet derfor tilkaldt.

I spørgeskemaundersøgelsen blandt § 108 boformer, der rummer målgruppen af borgere, angiver lederne på to af de fire steder, der har anvendt indgrebet, at de er enige i, at det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for at undersøge en anbragt borgers opholdsrum eller ejendele. Ingen angiver, at de er uenige heri, og de sidste to angiver hhv. ved ikke og hverken enig eller uenig. Der er større usikkerhed omkring, hvorvidt det i dagligdagen er let at vurdere, om der er hjemmel til at undersøge en anbragt borgers opholdsrum eller ejendele. Her angiver lederen på en af de fire boformer, at de er enige, mens de resterende tre svarer hverken enig eller uenig eller ved ikke (se bilag 2.5).

Medarbejdere og ledere på de to besøgte boformer har mange overvejelser om, hvad der er den korrekte eller bedst mulige gennemførelse af indgrebene, særligt undersøgelse af anbragtes opholdsrum eller ejendele (§ 137 h). På en boform fortæller ledere og medarbejdere, at den anbragte borger ofte er til stede ved undersøgelsen af deres opholdsrum, men at nogle anbragte borgere, efter deres vurdering, ikke kan rumme det og reagerer voldeligt. Der har tidligere været en episode med en anbragt borger, som ikke kunne håndtere, at medarbejderne undersøgte hans opholdsrum og her blev politiet inddraget, så borgeren kunne lægges i håndjern. I et andet tilfælde har en anbragt borger nægtet at fjerne sig fra værelset, hvorfor indgrebet endte med en

magtanvendelse efter servicelovens kapitel 24. Lederne på den ene boform fortæller, at de i nogle tilfælde vælger at gennemføre undersøgelsen af borgerens opholdsrum uden vedkommendes tilstedeværelse eller viden herom. Det gør de på baggrund af en vurdering af, at situationen ellers vil eskalere. Både i form af den anbragte borgers modstand og evt. aggressioner, men også for ikke at skabe uro blandt de øvrige beboere. Boforens ledelse pointerer i den forbindelse, at de er klar over, at de i disse tilfælde opererer i en gråzone af lovens muligheder. På den anden boform fortæller en leder, at når de iværksætter indgreb er den anbragte borger altid til stede og har givet samtykke, ellers finder indgrebet ikke sted.

Når en anbragt borgers **effekter inddrages (§ 137 i)** sker det oftest på baggrund af en undersøgelse af borgerens opholdsrum eller ejendele.

Boks 4: Inddragelse af den anbragtes effekter

Inddragelse af den anbragtes effekter

§ 137 i. For anbragte i boformer, jf. § 108, kan der uden retskendelse træffes afgørelse om inddragelse af effekter, der er i den anbragtes besiddelse, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Stk. 2. Hvis effekter, som er i den anbragtes besiddelse inddrages, skal personalet udfærdige en liste over de effekter, der inddrages. Den anbragte skal orienteres om inddragelsen og have udleveret en kopi af listen.

Kilde: Servicelovens kapitel 24 a

Effekterne, der inddrages, er ofte stoffer, våben, elektronisk kommunikationsudstyr eller opbevaringsenheder så som USB-stik, ekstern harddisk etc. Boformerne fortæller, at den konkrete vurdering af, hvorvidt en borgers effekter skal inddrages, afhænger af borgerens strafferetlige dom og den kriminalpræventive indsats, der ligger heri samt hensynet til personalet, den anbragte borger og øvrige beboeres sikkerhed. De interviewede medarbejdere og ledere på den særligt sikrede § 108 boform fortæller, at de oftest anvender indgrebsmulighederne for at forebygge eller forhindre kriminalitet og i mindre grad anvender dem for at sikre orden og sikkerhed på boformen.

I spørgeskemaundersøgelsen blandt boformer efter § 108, der rummer målgruppen af borgere, angiver lederne på to af de fire steder, der har anvendt indgrebet, at de er enige i, at det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for at inddrage en anbragt borgers effekter. Til spørgsmålet om, hvorvidt det i dagligdagen er let at vurdere, om der er hjemmel til at inddrage en anbragt borgers effekter angiver en leder af en boform at være enig, to at de hverken er enige eller uenige og den sidste ved ikke (se bilag 2.5).

Aflåsning af den anbragtes bolig for natten (§ 137 j) er ikke anvendt på de besøgte boformer.

Boks 5: Aflåsning af den anbragtes bolig for natten

Aflåsning af den anbragtes bolig for natten

§ 137 j. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om, at en anbragt i en boform, jf. § 108, kan låses inde i sin bolig om natten i op til 8 timer i perioden mellem kl. 21.00 og 8.00, hvis der er nærliggende risiko for, at den anbragte ellers vil undvige fra boformen.

Stk. 2. Afgørelse om indgreb efter stk. 1 forudsætter, at

- 1) indgrebet er forsvarligt og ikke indebærer en sundhedsmæssig risiko for den anbragte,
- 2) den anbragte ikke er selvmordstruet,
- 3) den anbragte har tilkaldemulighed fra boligen, som den pågældende er i stand til at betjene, og at personalet via den kan tilkaldes,
- 4) den anbragte har adgang til toilet og vand i sin bolig og
- 5) der iværksættes jævnlig overvågning i det tidsrum, hvor den pågældende er låst inde.

Kilde: Servicelovens kapitel 24 a

På den særligt sikrede § 108 boform fortæller personale og ledere, at aflåsning ikke er relevant, da afdelingernes yderdøre i forvejen er låste. Derudover fremhæver flere medarbejdere, at en evt. aflåsning af dørene på de åbne afdelinger vil være nyttesløs, idet de anbragte borgere i så fald blot vil kunne forlade boformen gennem værelsets vindue. Det skal i den forbindelse nævnes, at aflåsning af den anbragtes bolig også indbefatter mulighed for at aflåse vinduerne i opholdsrummet.

På en boform har man oplevet, at en anbragt borgers handlekommune har ytret ønske om at iværksætte et indgreb, der indebærer aflåsning af boligen for natten. Boformen mente ikke, at det ville være en god løsning, hvorfor de sendte et overslag over prisen på den konkrete løsning, og herefter vendte handlekommunen ikke tilbage. En medarbejder i en region, der fungerer som driftsherre for en boform, fortæller, hvordan lederen på boformen traf en beslutning om at aflåse en anbragt borgers bolig for natten, da borgeren gentagne gange forlod boformen uden tilladelse og begik småkriminalitet. Forud for udførelsen af indgrebet var der en tæt dialog med borgeren og mellem boformen og regionen.

I spørgeskemaundersøgelsen blandt boformer, der rummer målgruppen af anbragte borgere, angiver lederne på to af de fire boformer, der har anvendt indgrebet, at de er enige i, at det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for og hjemmel til at aflåse en anbragt borgers bolig for natten, mens én angiver at være uenig. Et billede, der ligner oplevelsen af indgreb om undersøgelse af opholdsrum og ejendele og inddragelse af effekter (se bilag 2.5).

Muligheden for at **indskrænke en anbragt borgers adgang til internet eller mobiltelefon (§ 137g)** er som nævnt den eneste af de fire indgrebsmuligheder, der må anvendes over for borgere under 18 år.

Boks 6: Indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon

Indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon

§ 137 g. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om, at den anbragtes brug af telefon og internet i et konkret tilfælde skal påhøres eller overvåges, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Stk. 2. Der kan uden retskendelse træffes afgørelse om, at den anbragtes adgang til at benytte telefon og internet afbrydes eller forhindres, hvis det er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet.

Stk. 3. Den anbragtes kommunikation med offentlige myndigheder, advokater, værger eller bistandsværger kan dog hverken påhøres, overvåges, afbrydes eller forhindres.

Kilde: Servicelovens kapitel 24 a

Medarbejdere og ledere på de besøgte boformer og anbringelsesstedet fortæller, at indskrænkning i den anbragte borgers adgang til internet og mobiltelefon oftest sker ved mistanke eller viden om børnepornografisk materiale, kontakt til mindreårige eller kontakt til myndigheder, familie eller tilfældige personer af chikanerende karakter. Dertil fortæller en medarbejder på anbringelsesstedet, at hun oplever, at de anbragte unge altid kommer og fortæller personalet, at de er i besiddelse af ulovligt materiale. Dette begrundes hun med den fortrolighed og tætte relation, de har til de anbragte unge. En viceforstander på en boform beskriver, at et indgreb eksempelvis iværksættes, hvis en medarbejder undersøger søgehistorikken på en computer og finder sider, som den anbragte borgeren ikke må besøge. Det er også sket, at nogle er blevet chikaneret eller kontaktet, hvorefter de er gået til politiet, som efterfølgende har kontaktet boformen.

I spørgeskemaundersøgelsen blandt boformer, der rummer målgruppen af borgere, angiver lederne på tre af de fire steder, der har anvendt indgrebet, at de er uenige i, at det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for at indskrænke en anbragt borgers brug af mobiltelefon eller internet, mens en et sted angiver ved ikke. Lederne på to af boformerne angiver, at de tilsvarende er uenige i, at det i dagligdagen er let at vurdere, om der er hjemmel til at indskrænke en anbragt borgers brug af mobiltelefon eller internet (se bilag 2.5). Det er altså sværere for personalet på boformerne at vurdere, hvorvidt der er behov for og hjemmel til at indskrænke borgerens internet eller mobiltelefoni sammenlignet med undersøgelse af opholdsrum og ejendele eller inddragelse af effekter. Lederen på anbringelsesstedet, som har anvendt indgrebsmuligheden, angiver også at være uenig i, at det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for at indskrænke den anbragte borgers mobil.

På det besøgte anbringelsessted har man erfaring med at indskrænke nogle af de unges adgang til computer og internet, da man vurderer, at deres generelle trivsel ikke gavnes af at have internetadgang døgnet 24 timer. En leder fortæller, at man har indført begrænsningerne i computer- og internetbrug som en del af stedets husregler. Konkret effektueres det ved, at internetadgangen i huset ejes og administreres af anbringelsesstedet, der som følge heraf kan bestemme, hvornår det må anvendes. Dette opfatter medarbejder og leder på anbringelsesstedet ikke som et indgreb, da de anbragte unge har accepteret reglerne og begrænsningerne, hvorfor det ikke administreres og registreres som indgreb. Lederen fortæller, at overvågning af en anbragt ungs internetbrug godt kan forekomme og at det konkret er blevet gjort, da en anbragt ung flyttede ind, men at de ikke behandlede det som et indgreb, da den anbragte unge accepterede det og ifølge lederen ikke havde noget i mod det. Anbringelsesstedet har i et andet tilfælde reguleret en anbragt ungs internetbrug og slettet pornografiske billeder på hendes Facebookprofil. Lederen slettede billederne efter dialog med den anbragte ungs psykiater og henvendelse fra hendes bekymrede familiemedlemmer, hvilket de heller ikke har administreret som et indgreb.

Personalet på de to besøgte boformer har mange overvejelser om, hvordan de meningsfuldt kan inddrage de anbragte borgers elektroniske apparater, der kan gå på internettet eller bruges til at ringe fra. Det skyldes, at det i den samlede gruppe af borgere på boformerne ikke er alle, der har samme domme eller er domsanbragte og dermed ikke indbefattes af samme regler og muligheder for adgang til internet og telefoni. I praksis oplever både medarbejdere og ledere på de to boformer, at det er umuligt at håndhæve, at enkelte anbragte borgere aldrig kan komme i besiddelse af en genstand, der giver dem mulighed for eksempelvis at komme på internettet. De oplever det som værende umuligt, da der er beboere uden denne begrænsning på boformerne, ligesom de anbragte borgere er på værksted eller i arbejde i løbet af dagen, får besøg udefra og da nogle er på udgang. Flere medarbejdere og ledere på den særligt sikrede § 108 boform nævner dette som en af udfordringerne, der opstår når man arbejder i krydsfeltet mellem serviceloven og straffeloven. Endelig nævnes den teknologiske udvikling og nogle anbragte borgers store kreativitet ift. at omgå regler og loven, og skaffe sig adgang til eksempelvis internettet, i denne henseende som en udfordring.

3.2.2 Hvem udfører indgrebet og hvordan

På de to besøgte boformer fortæller både medarbejdere og ledere, at de har mange drøftelser om, hvem der skal gennemføre et indgreb, særligt undersøgelse af en anbragt borgers opholdsrum eller ejendele og inddragelse af anbragte borgers effekter. Overvejelserne går på, hvorvidt det er mest hensigtsmæssigt og skånsomt for den anbragte borger, at det er medarbejdere tæt på og med en god relation til borgeren eller medarbejdere uden en daglig kontakt relation til borgeren, der foretager indgrebet. Det er ikke nødvendigvis enighed blandt medarbejdere og ledere om, hvilken af de to modeller, der er den mest hensigtsmæssige. En leder mener, at det er mindre indgribende for en anbragt borger, hvis indgrebet foretages af en medarbejder, de kender. Fordelen kan være, at borgeren stoler på og føler sig tryk ved medarbejderen, mens en ulempe kan være, at den gode relation og tilliden udfordres, og at det socialpædagogiske arbejde med den anbragte borger derfor sættes et skridt tilbage.

En leder beskriver, at de på boformen har haft overvejelser om at anvende et vikarteam eller nedsætte og uddanne et team af medarbejdere, der kunne stå for indgrebene. På boformen oplever de, at det er svært at fastlægge en procedure i forhold til indgrebene. De arbejder dog på en fælles procedure i forhold til at undersøge anbragte borgers opholdsrum, som skal være med til at sikre, at ingen kommer til skade under indgrebet og skabe en ens tilgang, eksempelvis til, hvordan man efterlader et opholdsrum efter en undersøgelse. En leder pointerer, at det trods den fælles procedure, hver gang et indgreb skal foretages vil være en individuel vurdering af, hvordan det gøres mest skånsomt for den anbragte borger og medarbejderne.

På tværs af de interviewede boformer og anbringelsesstedet fortæller både medarbejdere og ledere, at de har gode erfaringer med, at den medarbejder, der skal udføre indgrebet fortæller den anbragte borger, at det er en beslutning truffet af forstanderen eller borgerens kommune, hvorfor det ikke er deres personlige beslutning. Det opfatter medarbejderen som en formildende omstændigheder på nogle anbragte borgere og oplever, at indgrebet derfor kan foregå uden konflikt og uden efterfølgende negativ indflydelse på relationen mellem borgeren og medarbejderen.

I tabellen nedenfor angives svar på, hvad den lokale praksis er for, hvem der må foretage et indgreb blandt de boformer og anbringelsessteder, der har erfaringer med at anvende indgrebene efter kapitel 24 a.

Tabel 8: Hvem må foretage indgrebet på boformen/anbringelsesstedet?

	Boformer efter servicelovens § 108 (n = 4)	Anbringelsessteder efter servicelovens § 66 (n = 1)
Leder eller stedfortræder på boformen	1	1
Alle medarbejdere på boformen	3	0
Borgerens sagsbehandler i kommunen	0	0
Kun på forhånd udpegede medarbejder(e) på boformen	0	0
Kun den eller de medarbejdere, der fast varetager opgaver for borgeren, fx som kontaktperson eller bostøtte på boformen	0	0
Andet	1	0
Ved ikke	0	0

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108 og anbringelsessteder efter servicelovens § 66, 2015. Det var muligt at angive flere svar.

Som det fremgår af tabellen ovenfor, angiver lederen af en boform og lederen af et anbringelsessted, at det er leder eller stedfortræder, som må foretage indgrebene. Der er tre ledere på en boform, som angiver, at det er alle medarbejdere, der må foretage indgrebet. På anbringelsesstedet er det kun lederen eller lederens stedfortræder, der må foretage indgreb.

Også myndighedssiden er blevet spurgt til, hvem der må foretage indgreb over for anbragte borgere, som de er handlekommune for. Besvarelsenerne blandt fagcheferne i de handlekommuner, der har erfaring med at anvende indgrebene, fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 9: Hvem må foretage indgrebet på boformen/anbringelsesstedet?

	Kommune – voksenområdet (n = 8)	Kommune – ungeområdet (n = 2)
Leder eller stedfortræder på boformen	5	2
Alle medarbejdere på boformen	1	1
Borgerens sagsbehandler i kommunen	3	0
Kun på forhånd udpegede medarbejder(e) på boformen	0	0
Kun den eller de medarbejdere, der fast varetager opgaver for borgeren, fx. som kontaktperson eller bostøtte på boformen	0	0
Andet	2	0
Ved ikke	1	0

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt de danske kommuner, 2015. Det var muligt at angive flere svar.

Som det fremgår af tabellen ovenfor, angiver fem af de otte fagchefer i handlekommuner for voksne borgere, mod hvem der er blevet foretaget et indgreb, at det er lederen på boformen eller dennes stedfortræder, der må foretage indgreb, én angiver, at det er alle medarbejdere og tre, at det er den anbragte borgers sagsbehandler i kommunen. To svarer andet, hvilket dækker over svaret "i forening med en jurist", mens en enkelt angiver, at de ikke ved det. For myndighedssiden på ungeområdet, svarer fagchefen i de to handlekommuner, at lederen eller stedfor-

træderne på anbringelsesstedet må, mens en enkelt af dem også angiver, at alle medarbejdere på anbringelsesstedet må.

Som det fremgår af tabellen nedenfor, angiver lederen på én af de fire boformer, der har anvendt indgrebene, at politiet har været inddraget i forbindelse med gennemførelsen af indgreb. Der er tale om indgreb, der indbefatter inddragelse af en anbragt borgers effekter og undersøgelse af en anbragt borgers opholdsrum. På det anbringelsessted, som har anvendt indgrebsmuligheden, har de ikke inddraget politiet.

Tabel 10: Har politiet været inddraget i forbindelse med indgrebsmulighederne?

	Boformer efter Servicelovens § 108 (n = 4)	Anbringelsessteder efter Servicelovens § 66 (n = 1)
Ja	1	0
Nej	3	1

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108 og anbringelsessteder efter Servicelovens § 66, 2015.

I tabellen nedenfor fremgår fagcheferne i handlekommunernes svar på, hvorvidt politiet har været inddraget i forbindelse med indgrebsmulighederne på de boformer og anbringelsessteder, hvor de har borgere anbragt. Som det fremgår, angiver en fagchef af de otte handlekommuner, der har erfaringer med indgrebene over for en voksen anbragt borger, at politiet har været involveret. Det samme gør sig gældende for en enkelt af de to handlekommuner på ungeområdet, der har truffet afgørelse om indgreb. To af fagcheferne i handlekommunerne på voksenområdet angiver, at de ikke ved, hvorvidt politiet har været inddraget og det samme gælder for en af fagcheferne i de to handlekommuner på ungeområdet.

Tabel 11: Har politiet været inddraget i forbindelse med indgrebsmulighederne?

	Kommune – voksenområdet (n = 8)	Kommune – ungeområdet (n = 2)
Ja	1	1
Nej	5	0
Ved ikke	2	1

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt de danske kommuner, 2015.

3.2.3 Socialpædagogiske tiltag før og efter indgreb

Lederne på de fire boformer, der har foretaget indgreb, svarer alle i spørgeskemaundersøgelsen, at de systematisk anvender socialpædagogiske redskaber til at forebygge indgreb og til opfølgning med den anbragte borger efter et indgreb har været iværksat (se bilag 2.5). Lederen på det anbringelsessted, som har foretaget indgreb, angiver derimod, at de ikke systematisk anvender socialpædagogiske redskaber til at forebygge eller følge op efter indgreb.

Nogle af de konkrete socialpædagogiske redskaber, som personalet på boformerne anvender til at forebygge indgreb, er konflikthåndtering, risikoprofiler, metoden Low Arousal, samtaler samt anerkendende kommunikation. Ledere og medarbejdere, som er interviewet på tværs af boformerne, understreger, at dialog og samtale med borgeren er den centrale tilgang, og det er bedst, hvis man kan opnå målet ad frivillighedens vej.

Boks 7: Eksempel fra praksis

Eksempel: Plan for forebyggende indsats for at undgå indgreb fremover

En anbragt borger fortæller personalet, at han har lightere og våben på sit værelse, som han vil bruge til at skade bestemte personer. Personalet forsøger at klare situationen med dialog, men det ender med et indgreb, hvor personalet undersøger borgerens værelse, dog uden at finde nogle ulovlige effekter. Personalet planlægger en pædagogisk indsats, som fremover skal medvirke til at mindske og undgå indgreb over for den anbragte borger.

Indsatsen består i at hjælpe borgeren til at sige fra over for øvrige beboere, både ved at støtte borgeren verbalt og i handling til at sige fra og hjælpe borgeren med at undgå konflikter med de andre beboere. Personalet skal endvidere støtte borgeren i at holde strukturen i hverdagen, så borgeren passer sin dagsbeskæftigelse og sine fritidsaktiviteter stabilt og opretholder en normal døgnrytme.

Personalet skal være opmærksomt på, hvordan det kommunikerer med borgeren for at undgå, at borgeren oplever frustrationer i hverdagen. Dette skal dels ske ved at være opmærksom på, at kommunikationen foregår værdigt og respektfuldt og ved, at personalet stiller krav som borgeren kan honorere. Det er forskelligt fra dag til dag, hvad borgeren magter, og kravene skal derfor løbende tilpasses borgeren. Personalet skal give borgeren ros, når han hjælper til på afdelingen. Desuden skal personalet være opmærksomt på og honorere borgers behov for taktil kommunikation og fysisk kontakt inden for den enkelte medarbejders grænser.

Kilde: Indberetning om indgreb til socialtilsyn

Lederne på de fire boformer, der har anvendt indgrebene, angiver alle, at de også følger systematisk op med den anbragte borger via socialpædagogiske metoder efter at have foretaget et indgreb (se bilag 2.5). Medarbejderne på de to interviewede boformer udtrykker, at situationen kræver, at de følger socialpædagogisk op sammen med den anbragte borger efter et indgreb ved at være ekstra opmærksomme på borgeren og være til rådighed, hvis borgeren vil snakke, fordi den anbragte borger ofte oplever indgrebene som ubehagelige og derfor reagerer stærkt på dem. Som det er beskrevet tidligere gør medarbejderne og lederne på de to boformer sig mange overvejelser om, hvem der skal gennemføre indgrebene, netop fordi det kan have en betydning for relationen til den anbragte borger, at man har gennemført et indgreb over for vedkommende. I kapitel 5, Lovens virkninger, behandler vi lovændringens betydning for det socialpædagogiske arbejde yderligere.

3.2.4 Vurdering af indgrebets længde

Lederne på boformerne, der har erfaring med at udføre indgreb, er blevet bedt om at angive, hvor enige de er i, at det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår et indgreb skal ophøre. I tabellen nedenfor ses svarene for indgreb, der omfatter aflåsning af opholdsrum, inddragelse af effekter og undersøgelse af opholdsrum og ejendele.

Tabel 12: I det følgende beder vi om, at der angives, hvor enige og uenige personalet i boformen samlet set (dvs. ledere og medarbejdere) er med en række udsagn

	At det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår aflåsning af en anbragt borgers bolig for natten skal ophøre	At det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår inddragelse af en anbragt borgers effekter skal ophøre	At det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår undersøgelse af en anbragt borgers opholdsrum eller ejendele skal ophøre
Enig	1	1	1
Hverken enig eller uenig	0	1	1
Uenig	2	1	1
Ved ikke	1	1	1

N = 4. Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Helt enig" og "delvist enig" er kodet til "enig" og "delvist uenig" og "helt uenig" er kodet til "uenig"- Svarkategorien "hverken enig eller uenig" er bibeholdt.

Personalet på boformerne finder det ikke nødvendigvis let at vurdere, hvornår et indgreb skal ophøre. Som det fremgår af tabellen ovenfor, angiver halvdelen af lederne på boformerne, at de er uenige i, at det er let at vurdere, hvornår aflåsning af en anbragt borgers opholdsrum skal ophøre. For hver af de tre indgrebsmuligheder er det kun lederen på en enkelt boform, der angiver det er let at vurdere, hvornår indgrebene skal ophøre.

De to andre indgrebsmuligheder er det kun lederen på en enkelt boform, som angiver, at de er enige i, at det er let at vurdere, hvornår indgrebet skal ophøre.

Både lederne på boformer og anbringelsesstedet med erfaring med gennemførelse af indgreb er tilsvarende blevet spurgt, hvor enige de er i, at det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår en indskrænkning i en anbragt borgers brug af mobiltelefon eller internet skal ophøre.

Tabel 13: I det følgende beder vi om, at der angives, hvor enige eller uenige personalet i boformen/anbringelsessteder samlet set (dvs. ledere og medarbejdere) er med en række udsagn vedr. indskrænkning i anbragte borgers brug af mobiltelefon eller internet efter Servicelovens § 137 g:

At det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår en indskrænkning i en anbragt borgers brug af mobiltelefon eller internet skal ophøre	Anbringelsessted	
	Boform (N = 4)	(N = 1)
Enig	1	0
Hverken enig eller uenig	1	0
Uenig	1	1
Ved ikke	1	0

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer og anbringelsessteder efter Servicelovens § 108 og § 66 stk. 1, nr. 5 og nr. 6, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Helt enig" og "delvist enig" er kodet til "enig" og "delvist uenig" og "helt uenig" er kodet til "uenig"- Svarkategorien "hverken enig eller uenig" er bibeholdt.

Som det fremgår af tabellen ovenfor, angiver lederen på anbringelsesstedet og på en enkelt boform, at de er uenige i, at det er let at vurdere, hvornår indskrænkning af en anbragt borgers brug af mobil eller internet skal ophøre. Lederne på boformerne har forskellige opfattelser af, om det er let at vurdere, hvornår indgrebsmuligheden skal ophøre, idet de resterende tre besvarelser fordeler sig på svarmulighederne hhv. enig, hverken enig eller uenig og ved ikke.

Boks 8: Indgrebets varighed

Indgrebets varighed

§ 137 k. Iværksatte indgreb skal straks bringes til ophør, når betingelserne herfor ikke længere er til stede.

Stk. 2. Den kommune eller person, der har truffet afgørelsen om indgreb, jf. § 137 f, stk. 1-3, skal løbende overveje spørgsmålet om at bringe et iværksat indgreb til ophør.

Kilde: Servicelovens kapitel 24 a

På en boform fortæller en leder, at indgrebenes længde vurderes løbende, og alt personale med tilknytning til den pågældende anbragte borger inddrages, når ophøret for indgrebene skal besluttes. Indgrebene bliver løbende evalueret på personalemøder, som boformen afholder hver anden uge. Lederen fortæller, at de løbende afprøver, om den anbragte borger kan administrere, at indgrebet ophører. Det kan eksempelvis være en begrænsning af adgang til internettet, der langsomt gives tilbage til den anbragte borger lidt ad gangen og i starten under overvågning af en medarbejder. Hvis borgeren kan administrere dette et stykke tid, kan indgrebet ophøre. Både lederen og medarbejderne pointerer, at der altid er tale om individuelle vurderinger, og at de derfor ikke mener, man vil kunne lave en fast tidsperiode for et indgrebs længde. Nogle indgreb er en engangshændelse, som eksempelvis en undersøgelse af et opholdsrum, mens andre kan løbe over en længere periode, såsom begrænsning af internet eller aflåsning af opholdsrum.

En medarbejder i en region, der er driftsherre for en boform fortæller, at hun i samarbejde med medarbejdere og forstanderen på boformen valgte at bringe et indgreb om aflåsning af en borgers bolig til ophør efter syv dage, selvom indgrebet var bestemt til at vare 14 dage. Indgrebet blev bragt til ophør da man vurderede, at borgeren fik det psykisk dårligt af aflåsningen.

Interviewpersoner i flere handlekommuner fortæller, at de har en løbende dialog med boformerne og anbringelsesstederne omkring varigheden af indgrebene både telefonisk, per mail og personligt. I andre handlekommuner lægger medarbejderne sig op ad personalet på boformen eller anbringelsesstedets faglige vurdering som udgangspunkt og griber kun ind eller afviser indstillingen, hvis man ikke mener, at betingelserne for indgrebet fortsat er til stede.

3.2.5 Begrænsninger forbundet med lovens anvendelse

Flere af de interviewede medarbejdere og ledere, særligt fra den boform, der har flest erfaringer med anvendelsen af loven, påpeger at de oplever nogle begrænsninger ved lovens udformning. Det drejer sig om:

- Manglende hjemmel til at kropsvisitere borgere
- Manglende mulighed for aflåsning af vinduer på borgerens opholdsrum for at undgå indsmugling
- Den teknologiske udvikling
- Kravet om borgerens accept af indgrebene.

Både medarbejdere og ledere pointerer, at undersøgelsen af en anbragt borgers opholdsrum eller ejendelen i nogle situationer kan være overflødig og nærmest fremstå absurd, når man ikke samtidig har mulighed for at kropsvisitere den anbragte borger. Medarbejderne fortæller, at borgeren i så fald blot kan gemme den genstand, der ledes efter i sin lomme eller et andet sted på kroppen uden at personalet kan handle. Personalets mulighed er da at tilkalde politiet, men i praksis berettes der på tværs af boformerne og anbringelsesstedet, at det er sjældent at politiet har tid og ressourcer til at komme.

På boformen, hvor muligheden for kropsvisitation efterspørges, efterlyser de også muligheden for at anvende elektronisk udstyr, der slører telefon og internetsignaler. Selvom en borger har en strafferetlig foranstaltning der foreskriver, at vedkommende ikke må være på internettet, kan borgeren godt have ret til at have en computer. Det kan for personalet på den særligt sikrede boform være en udfordring at understøtte den strafferetlige afgørelse, og muligheden for at sløre internetsignalet vil efter lederens overbevisning betyde, at man kan begrænse indgreb efter kapitel 24 a og gøre det lettere at fuldbyrde de strafferetlige domme, der tilskriver at enkelte anbragte borgere slet ikke må have adgang til internettet.

Det eneste indgreb, der ikke er anvendt på de besøgte boformer er aflåsning af anbragte borgers opholdsrum for natten. Dette begrundes som nævnt i, at man på nogle afdelinger i forvejen har låste yderdøre. Desuden forstår personalet loven sådan, at de ikke har mulighed for at låse borgerens vindue, selvom de oplever situationer, hvor dette kunne være nødvendigt. Loven giver personalet mulighed for at aflåse en anbragt borgers vindue for natten for at forhindre, at borgeren forlader boformen uden tilladelse, men personalet på boformen oplever, at det kunne være nødvendigt at aflåse vinduet for at forhindre, at anbragte borgere får leveret ulovlige og uhen-sigtsmæssige genstande denne vej. Personalet på boformen oplever, at øvrige beboere såvel som folk uden for boformen leverer stoffer, våben og mobiltelefoner gennem anbragte borgers vinduer. De ønsker altså, at det var muligt at aflåse vinduer på boformen med det formål at forhindre indlevering af ulovlige genstande.

Det sidste forhold, der nævnes på den boform, hvor loven er anvendt i størst omfang, er kravet om den anbragte borgers accept for at kunne gennemføre et indgreb. Som beskrevet i afsnit 3.2.1. kan personalet på boformen opleve, at et nødvendigt indgreb kan være svært at foretage, hvis den anbragte borger modsætter sig, og situationen kan eskalere, så et eventuelt indgreb ender med magtanvendelser, inddragelse af politi og uro blandt de øvrige beboere.

3.2.6 Opsummering

Samlet set tegner der sig et billede af, at loven kun anvendes i et begrænset omfang. De steder, den er anvendt, drejer det sig om en relativt snæver gruppe af anbragte borgere, og der er således ofte tale om, at det er de samme anbragte borgere indgrebene er udført over for ad flere omgange, eller også er flere indgrebsmuligheder anvendt over for den samme anbragte borger i samme situation.

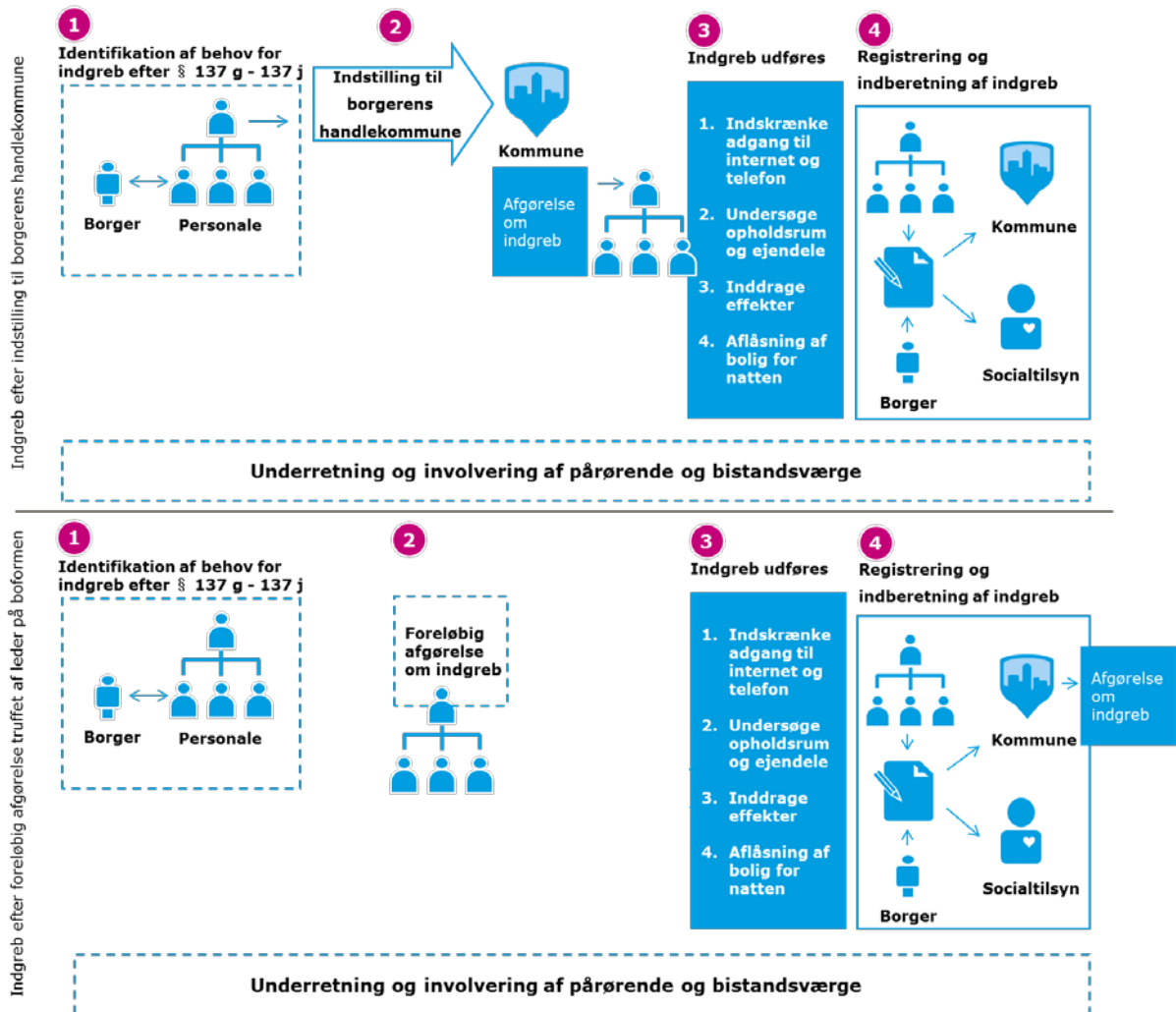
Dertil kommer, at det er få boformer og endnu færre anbringelsessteder, der har erfaring med at foretage indgrebene. Der er forskellige opfattelser på tværs af boformer og anbringelsessteder af, hvorvidt borgeren skal acceptere indgrebet før, at der er tale om et indgreb efter kapitel 24 a. Nogle steder mener man, at man i praksis skal have borgerens accept, mens man andre steder mener, at har man en accept, er der ikke tale om et indgreb. Erfaringerne med loven er for størstedelen af handlekommuner, anbringelsessteder, boformer og regioner sparsomt, men de steder, der har anvendt loven, har personalet en række overvejelser om udførelsen af indgrebene, eksempelvis hvem der er det rette personale til at udføre indgrebene, og hvordan det gøres mest nænsomt for både den berørte borger og personalet, uden at skade eller tilbagesætte det socialpædagogiske relationelle arbejde.

4. ADMINISTRATION AF LOVEN

I dette afsnit ser vi nærmere på, hvordan personalet på henholdsvis boformer, anbringelsessteder, i handlekommuner og socialtilsyn administrerer loven. Myndighedsansvaret på det sociale område i forhold til den enkelte borger er hos kommunalbestyrelsen, og dette gælder også myndighedsansvaret i forhold til reglerne i servicelovens kapitel 24 a, omend den praktiske udførelse af indgreb administreres på den enkelte boform eller anbringelsessted. Lederen og lederens stedfortræder kan træffe en foreløbig afgørelse om indgreb jf. § 137 f, stk. 2, såfremt der er tale om situationer, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt. Hvis der er tale om en foreløbig afgørelse skal indgrebet efterfølgende registreres hos borgerens handlekommune. Hvis der ikke er tale om en foreløbig afgørelse, skal den forelægges til godkendelse hos borgerens handlekommune. Derudover skal lederen ved månedens udgang sende en kopi af registreringerne af alle indgreb foretaget på boformen eller anbringelsesstedet til det socialtilsyn, der fører det driftsorienterede tilsyn med boformen eller anbringelsesstedet.

Nedenfor er en procesfigur, der beskriver administrationen af et indgreb i praksis. Figuren er udarbejdet med udgangspunkt i den procesbeskrivelse, der findes i Socialstyrelsens publikation fra 2014 *Håndbog - Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats* samt den typiske praksis for administrationen, som personalet på boformerne beskriver. Den øverste del af figuren viser processen for og administrationen af et indgreb, som indstilles til borgerens handlekommune, og den nederste del af figuren viser processen for og administrationen af et indgreb, der foretages på baggrund af en foreløbig afgørelse truffet af lederen eller lederens stedfortræder på boformen. Første fase er den, hvor indgrebet opstår, i fase to sender lederen på boformen en indstilling om gennemførelse af indgreb til borgerens handlekommune, hvis der ikke er tale om en akut opstået situation. Alternativt træffer lederen eller lederens stedfortræder en foreløbig afgørelse om at foretage et indgreb. I fase tre gennemføres indgrebet og i fase fire registreres og indberettes indgrebet. Processen vil blive uddybet i de følgende tre afsnit.

Figur 3: Proces for administration af indgreb efter servicelovens kapitel 24 a

4.1.1 Godkendelse af indstillede og gennemførte indgreb

På de besøgte **boformer**, hvor der er erfaringer med at administrere indgreb, beskrives to forskellige praksisser. Fælles for dem er, at overvejelserne omkring et indgreb oftest starter hos en konkret medarbejder på grund af en bestyret mistanke. Herefter drøftes muligheden og betingelserne for indgrebet med en afdelingsleder.

På *den ene boform* kontakter man herefter den anbragte borgers handlekommune telefonisk og orienterer om situationen, førend indgrebet iværksættes. Det er erfaringen, at handlekommunen træffer afgørelse om indgrebet med det samme. Fra den telefoniske godkendelse er givet har boformen 48 timer til at indsende registreringen til kommunens tilsynsenhed. Hvis ikke man kan få kontakt til kommunens tilsynsenhed med det samme, og der er tale om en akutsag, kontaktes forstanderen, der herefter træffer en foreløbig afgørelse, og kommunen orienteres da efter indgrebet er foretaget.

På *den anden boform* beskriver medarbejderne, at de udelukkende har erfaring med foreløbige afgørelser om indgreb truffet af forstanderen eller dennes stedfortræder, og at de derfor ikke har indgivet indstilling til en borgers handlekommune forud for et indgreb.

På denne boform oplever personalet, at handlekommunens behandling af indstillinger og indberetninger af *foreløbige afgørelser* er meget lang. Eksempelvis fortæller en leder, at et indgreb foretaget i juli 2014 blev godkendt i oktober 2015. Det skyldes blandt andet, at der har været skriftlig dialog med handlekommunen omkring uddybning af indberetningens indhold. Lederen på

boformen fortæller, at indgrebene oftest godkendes af handlekommunen, men at de har oplevet at få afslag på et indgreb gennemført på baggrund af en foreløbig afgørelse. Personalet på boformen havde inddraget en anbragt borgers effekter, fordi de mente, det kunne anvendes som våben, hvilket handlekommunen afslog og medarbejderne måtte derfor efterfølgende aflevere effekterne tilbage til den anbragte borger. Lederen på boformen fortæller, at de følger op på de indgreb, som der gives afslag på både på personalemøde og i faglig drøftelse med regionen, som er driftsherre for boformen.

Medarbejderne i de interviewede **handlekommuner** har ligeledes forskellige erfaringer med, hvornår de inddrages i processen omkring et indgreb. En afdelingsleder af en kommunal tilsynsenhed fortæller, at de sjældent inddrages forud for indgrebets udførelse i sager om undersøgelse af opholdsrum og ejendele og inddragelse af en anbragt borgers effekter, da behovet for indgreb ofte opstår helt akut. Afdelingslederen fortæller, at de prioriterer de akutte indstillinger, der kommer ind med det samme, og hvis det ikke er muligt, bliver dette en foreløbig afgørelse fra forstander eller stedfortræder det pågældende sted. Modsat er det med indgreb, der indbefatter aflåsning af anbragte borgers opholdsrum for natten. Her søger boformerne altid handlekommunen først, da der sjældent er tale om akut opståede situationer og handlekommunen bestræber sig på at svare inden for en uge. En teamleder på anbringelsesområdet fortæller, at det trods de overordnede retningslinjer altid er en familieplejekonsulents individuelle vurdering, hvorvidt en indstilling eller afgørelse godkendes. Familieplejekonsulenten tager udgangspunkt i anbringelsesstedets faglige beskrivelse og vurdering og indleder evt. en dialog med anbringelsesstedet og den anbragte unge selv. En jurist på voksenområdet i en anden handlekommune beskriver i tråd hermed, hvordan der altid er en dialog med boformen forud for en afgørelse. I dialogen sikrer de sig særligt, at betingelserne for et indgreb er til stede, og følger løbende op herpå. Den anbragte borger forsynes derudover med en skriftlig afgørelse fra handlekommunen.

4.1.2 Registrering af indgreb

Boformer og anbringelsessteder, der anvender indgreb efter servicelovens kapitel 24 a, skal registrere alle indgreb straks efter de er iværksat. Registreringen af indgrebet skal sendes til borgerens eller den unges handlekommune. Derudover skal lederen månedligt sende en kopi af registreringerne af alle indgreb til det socialtilsyn, der har det driftsorienterede tilsyn med det pågældende sted og til den kommune eller region, der er driftsherre for boformen eller anbringelsesstedet.

Boks 9: Registrering og indberetning af indgreb

Registrering og indberetning

§ 137 m. Ethvert indgreb, jf. § 137 g-§ 137 j, der er eller har været iværksat, skal registreres straks. Registreringen indberettes straks af lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108, eller lederens stedfortræder til den kommunalbestyrelse, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Registreringen skal indeholde oplysninger om

- 1) den anbragtes navn,
- 2) tidspunktet for indgrebet,
- 3) indgrebets varighed,
- 4) indgrebets art og
- 5) begrundelse for indgrebet.

Stk. 2. Den anbragte, som indgrebet er eller har været rettet imod, skal gøres bekendt med registreringen og have lejlighed til at ledsage denne med sin egen redegørelse.

Stk. 3. Lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og boformen, jf. § 108, eller lederens stedfortræder skal ved månedens udgang sammen med sine kommentarer indsende kopi af registreringerne, jf. stk. 1, til den kommunalbestyrelse, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og til det socialtilsyn, der fører driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet eller boformen, jf. § 2 i lov om socialtilsyn. Ved indgreb, der er eller har været iværksat i et kommunalt eller regionalt tilbud, skal lederen eller dennes stedfortræder desuden orientere den kommunale eller regionale driftsherre om indgrebet.

Kilde: Servicelovens kapitel 24 a

I tabellen nedenfor er en angivelse af, hvordan registreringerne af indgrebene foregår på boformer og anbringelsesstedet, der har anvendt loven.

Tablet 14: Hvordan registreres de indgreb, der har været iværksat?

	Boformer efter servicelovens § 108 (n = 4)	Anbringelsessteder efter servicelovens § 66 (n = 1)
Skema fra Socialstyrelsens "Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats"	3	0
Skema kommunen/botilbuddet selv har udviklet	1	0
Skema kommunens socialtilsyn har udviklet	0	1
Indgreb er ikke blevet registreret	0	0
Ved ikke	0	0

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108 og anbringelsessteder efter servicelovens § 66, 2015.

Lederne på tre af de fire boformer angiver at anvende skemaet fra Socialstyrelsens håndbog, mens den sidste angiver at anvende et selvudviklet skema. Lederen på anbringelsesstedet anvender ikke skemaet fra Socialstyrelsen håndbog, men angiver at anvende et skema udviklet af et socialtilsyn.

Personalet på de to besøgte boformer fortæller, at indberetningerne eller registreringerne af indgrebene indeholder en beskrivelse af situationen for indgrebet, hvilket indgreb, der er tale om og hvis der er inddraget effekter, hvilke effekter der er tale om. Personalet på begge boformer anvender skemaet fra Socialstyrelsen håndbog, og på det ene sted er det viceforstanderen eller forstanderne, der sender det til borgerens handlekommune og socialtilsynet.

De få **handlekommuner**, der har erfaringer med indgreb, angiver i tabellen nedenfor, hvordan de registrerer indgreb efter servicelovens kapitel 24 a.

Tablet 15: Hvordan registreres de indgreb, der har været iværksat?

	Kommune – voksen- området (n = 8)	Kommune – unge- området (n = 2)
Skema fra Socialstyrelsens "Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats"	3	0
Skema kommunen selv har udviklet	2	0
Skema kommunens socialtilsyn har udviklet	0	0
Andet	3	1
Ved ikke	0	1

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt de danske kommuner, 2015.

To fagchefer i handlekommuner, der har erfaringer med indgreb overfor voksne anbragte borgere, angiver, at de anvender skemaet fra Socialstyrelsens håndbog til registrering, to angiver at de anvender et selvudviklet skema, mens fire fagchefer i handlekommuner, angiver "andet". Lederen på den boform, der har angivet "andet", har selv udarbejdet et skema, de to andre der har angivet "andet" skriver hhv. et brev og det skema der anvendes til registreringer af magtanvendelser. Fagcheferne i de to handlekommuner, der har erfaringer med indgreb over for anbragte unge over den kriminelle lavalder, angiver hhv., at de ikke ved, hvordan indgreb registreres, hhv. at de anvender det indberetningsskema, der anvendes til registreringer af magtanvendelser.

Nogle fagchefer i handlekommuner fortæller, at de anvender et selvudviklet skema, da de ikke finder Socialstyrelsen fyldestgørende i forhold til beskrivelse af borgerens adfærd. Andre fortæller, at det indberettes på det skema, der er udviklet til at registrere magtanvendelser.

En interviewperson i den ene **region**, der fungerer som driftsherre for en boform med borgere i målgruppen, fortæller, at de modtager en kopi af den indberetning, der sendes til den anbragte borgers handlekommune, hvorefter de journaliserer den. Det er tilbuddet selv, der sender indberetningerne til Socialtilsynet, men regionen var inde over i starten, da lovændringen var ny, for at sikre at det blev gjort korrekt. En medarbejder i den anden region fortæller, at de registrerer indgrebene i skemaet fra Socialstyrelsens håndbog. Det er personalet på boformen, der udformer indberetningen, hvorefter regionen kvalitetssikrer inden den sendes til den anbragte borgers handlekommune og til socialtilsynet. Den procedure gælder både for indstillinger og indberetninger af foreløbige afgørelser. Proceduren er skrevet ind i regionens retningslinjer for magtanvendelsesområdet.

Der er ikke krav om, hvordan **socialtilsynene** skal administrere de registreringer af indgreb efter kapitel 24a, som de modtager. Evalueringen viser, at der ikke er en fælles praksis for, hvordan registreringerne administreres på tværs af de tre interviewede socialtilsyn. Et socialtilsyn behandler registreringerne af indgrebene som registreringerne af magtanvendelse og har derfor ingen særskilte skemaer hertil, og derfor ingen viden om omfanget og karakteren af indgrebene efter kapitel 24a. De to andre interviewede socialtilsyn vurderer, at indgreb efter kapitel 24 a indberettes som magtanvendelser, idet de ikke har modtaget særskilte indberetninger af indgreb. To af de interviewede socialtilsyn påpeger, at dette kan bunde i, at man ikke har et særskilt skema, og at boformer og anbringelsessteder derfor anvender det skema, de har erfaring med, hvis de overhovedet indberetter det. Disse har en formodning om, at de simpelthen ikke modtager indberetninger af indgreb efter kapitel 24 a. Et socialtilsyn, som ikke er interviewet i forbindelse med evalueringen, har fremsendt registreringerne af 6 indgreb, som alle er foretaget i det skema, som findes i Socialstyrelsens Håndbog fra 2014 (*Indgreb som del af den kriminalpræventive*

sociale indsats). Et af de interviewede socialtilsyn har selv udformet et indberetningskema, der er tilgængeligt på deres hjemmeside, men fortæller, at det er frivilligt, hvorvidt det anvendes.

De to tilsyn, der har modtaget særskilte indberetninger af indgreb efter kapitel 24 a, oplever både at få dem tilsendt af personalet på boformer eller anbringelsessteder og af medarbejdere på myndighedssiden, selvom det er boformen eller anbringelsesstedets opgave. Tilsynene fortæller også, at det er en fagkonsulent, der vurderer, hvorvidt en given indberetning eller flere indberetninger fra det samme sted skal have tilsynsmæssige konsekvenser.

4.1.3 Borgerens mulighed for kommentarer og klager

Når et indgreb er foretaget og skal indberettes, skal den borger indgrebet er anvendt overfor have mulighed for at forsyne registreringen med egne bemærkninger, ligesom de skal have oplyst, at der er mulighed for at klage over indgrebet og afgørelsen.

Boks 10: Klagemuligheder

Klagemuligheder

§ 137 I. Afgørelser om indgreb, jf. § 137 g-§ 137 j, kan påklages til Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. En værge, bistsandsværge, ægtefælle eller pårørende eller en anden repræsentant for den person, som indgrebet vedrører, kan klage over afgørelsen, når den pågældende ikke selv er i stand til at klage.

Kilde: Servicelovens kapitel 24 a

Som det fremgår af tabellen nedenfor, oplyser personalet på alle fire boformer, der har erfaring med at anvende indgrebet, den anbragte borger mundtligt om, at indgrebet registreres. Dertil er der et af stederne, hvor personalet også oplyser den anbragte borger skriftligt, ligesom lederen på anbringelsesstedet, der har erfaringer med indgreb, angiver at personalet oplyser den anbragte unge skriftligt.

Tablet 16: Gøres borgeren/den unge bekendt med registreringen af indgrebet?

	Boformer efter Servicelovens § 108 (n = 4)	Anbringelsessteder efter Servicelovens § 66 (n = 1)
Ja, mundtligt	4	0
Ja, skriftligt	1	1
Andet	0	0
Nej	0	0
Ved ikke	0	0

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108 og anbringelsessteder efter Servicelovens § 66, 2015. Det har været muligt at sætte flere kryds.

I tabellen nedenfor ses lederne på anbringelsesstedet og boformernes angivelse af, hvorvidt den anbragte borger får mulighed for at forsyne registreringen med egne bemærkninger. Tre af de fire ledere på boformer angiver, at borgeren får mulighed for at forsyne registreringen med egne bemærkninger mundtligt og/eller skriftligt, mens en enkelt angiver ved ikke, hvilket ikke er ensbetydende med, at borgeren ikke får mulighed herfor. Lederen på anbringelsesstedet angiver, at borgeren får mulighed for at forsyne registreringen skriftligt.

Tabel 17: Får borgeren/den unge mulighed for at forsyne registreringen af indgrebet med egne bemærkninger?

	Boformer efter Servicelovens § 108 (n = 4)	Anbringelsessteder efter Servicelovens § 66 (n = 1)
Ja, mundtligt	3	0
Ja, skriftligt	2	1
Andet	1	0
Nej	0	0
Ved ikke	1	0

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108 og anbringelsessteder efter Servicelovens § 66, 2015. Det har været muligt at sætte flere krydser. Besvarelsen "Andet" dækker over: "Med støtte fra personalet"

Adspurgt angiver henholdsvis tre af de fire ledere på boformer samt lederen på anbringelsesstedet, at ingen indgreb har afstedkommet klager over afgørelsen om indgrebet, hverken fra den anbragte borger eller dennes pårørende eller bistandsværge/værge. En leder på en boform angiver, at de ikke ved, hvorvidt afgørelserne har medført klager (se bilag 2.5).

Ifølge personalet på de besøgte **boformer** får anbragte borgere altid mulighed for at forsyne registreringen af indgrebet med egne bemærkninger. En medarbejder fortæller, at man efter indgrebet taler om episoden med borgeren og spørger ind til vedkommendes oplevelse heraf. Mens nogle anbragte borgere er i stand til selv at formulere egne bemærkninger skriftligt, er det for andre svært eller umuligt. I disse tilfælde hjælper medarbejderne som regel. På begge boformer oplever personalet, at nogle anbragte borgere er meget vrede over indgrebene, hvilket afspejler sig i deres kommentarer og ytringer om, at de ønsker at klage. Som vi så i resultaterne fra spørgeskemaet, bliver dette dog ikke nødvendigvis gjort. En medarbejder mener dog, at en anbragt borger på boformen efterfølgende har sendt et klagebrev over afgørelsen. På den ene boform fortæller en leder, at den anbragte borgers **pårørende eller bistandsværge** kontaktes efter et indgreb. I nogle tilfælde har borgeren allerede selv kontaktet vedkommende. Dialogen med den pårørende eller bistandsværge afhænger meget af, hvor tæt en kontakt de har til borgeren i dagligdagen. I nogle tilfælde kan den pårørende eller bistandsværge være med til at tale den anbragte borger til ro, men i andre tilfælde oplever lederen, at det får den modsatte effekt. Lederen fortæller, at de også har erfaring med at inddrage nogle pårørende eller bistandsværger forud for et indgreb, hvis det vurderes at det vil være godt for den anbragte borgers reaktion på indgrebet.

De tre adspurgte **borgere** angiver, at de ikke mener, de fik lejlighed til at kommentere indberetningerne af de indgreb, der er foretaget mod dem. Den ene anbragte borger fortæller, at han har klaget over flere indgreb til en repræsentant fra regionen, der fungerer som driftsherre for boformen, da han mener, at personalet chikanerer ham ved at undersøge hans opholdsrum og ejendele samt inddrage dem. Ingen af de syv indhentede **indberetninger** af foreløbige afgørelser fra Socialtilsynene er forsynet med borgerens bemærkninger til indgrebet eller registreringen heraf. I langt de fleste af skemaerne skal det angives, hvorvidt borgeren er gjort bekendt med registreringen, og hvorvidt vedkomne ønsker at give sig egen redegørelse for forløbet. I ingen af de indhentede indberetninger er der svaret på disse spørgsmål.

Medarbejdere i de interviewede **handlekommuner** har ikke erfaringer med, at indberetningerne er forsynet med den anbragte borgers bemærkninger. De fleste mener, at det er fordi borgerne ikke er i stand hertil pga. psykisk funktionsniveau, eller fordi de ikke ønsker det. Interviewpersonerne i nogle handlekommuner fortæller, at de sender et brev til borgeren med oplysninger om mulighederne for at klage over afgørelsen eller på anden måde informerer borgeren og eventuel bistandsværge herom. En repræsentant for en handlekommune fortæller, at den sagsbehandler, der fører tilsyn med den anbragte borger, har ansvar for at tage en snak med borgeren om indgrebet i en personlig samtale. De følger dermed ikke op efter hvert indgreb, men det kan være,

at et indgreb giver anledning til at komme på tilsynsbesøg før planlagt, ligesom at gentagne indgreb mod en anbragt borger kan føre til et tilsynsbesøg.

En repræsentant for en region, der fungerer som driftsherrer for en boform fortæller, at hun har modtaget en klage fra en anbragt borger, der oplevede at få sit opholdsrum undersøgt gentagne gange. Det er hendes opfattelse, at personalet på boformen hjælper den anbragte borger med at udforme en klage, hvis borgeren giver udtryk for ønske herom.

4.1.4 Opsummering

Samlet set er der sparsomme erfaringer med administrationen af loven, bl.a. grundet dens begrænsede anvendelse. Mens indgrebene indstilles eller indberettes til handlekommunerne, er det kun et begrænset antal af indberetninger af indgreb, der sendes til socialtilsynene. De tre interviewede socialtilsyn har ikke en fælles praksis for, hvordan de håndterer indberetningerne af indgreb. De interviewede borgere oplever ikke at have fået mulighed for at forsyne registreringerne af indgrebene med egne bemærkninger, hvilket også er billedet i de indhentede indberetninger sendt til socialtilsynene.

5. IMPLEMENTERING AF LOVEN

I dette kapitel belyser vi implementeringen af lovændringen. Det vil sige efterspørgslen og behovet for kapitel 24 a, inden lovændringen trådte i kraft, samt hvordan og i hvilket omfang der er gjort brug af implementeringsaktiviteter, hvilket kendskab der er til loven, og hvilke forhold som er og har været fremmende og hæmmende for implementeringen. Beskrivelsen og vurderingen af implementeringen er baseret på viden fra det udsendte spørgeskema, interviews med centrale aktører under casebesøg på to boformer og et anbringelsessted, samt gennemførte interviews med VISO, socialtilsyn, regioner og kommuner.

5.1 Behovet for loven

Oplevelsen af behovet for indgrebsmulighederne varierer på tværs af de inddragede aktører. Overordnet set er billedet dog, at behovet drejede sig om at få mulighed for at forhindre og forebygge ny kriminalitet blandt en lille gruppe af anbragte borgere og særligt på en enkelt boform.

To medarbejdere på et anbringelsessted og en medarbejder i et socialtilsyn fortæller, at de ikke oplevede, at der var et behov for en ændring af loven. Lederen på anbringelsesstedet begrundede dette med, at hun ønskede og stadig ønsker udelukkende at løse eventuelle problematikker socialpædagogisk, og derfor efterspurgte hun ikke redskaber til at kunne arbejde kriminalpræventivt.

De øvrige adspurgte aktører i handlekommuner, boformer, regioner og socialtilsyn fortæller, at de oplevede, at der var et stort behov for indførelse af loven. En jurist i et socialtilsyn fortæller, at der var behov for lovændringen, og at hun selv var med til at anbefale, at loven blev revideret, så boformerne og anbringelsesstederne på bedst mulig vis kunne håndtere og kontrollere de mest personfarlige anbragte borgere. En interviewperson i en handlekommune påpeger ligeledes, at der var et behov for en lovændring i forhold til en mindre gruppe af anbragte borgere. En medarbejder i VISO og en medarbejder i en region, som er driftsherre for en boform, peger på, at det især var på baggrund af erfaringerne og et ønske fra en bestemt boform, at drøftelserne om lovændringen opstod. Dette ifølge personalet på denne boform, fordi de oplevede et særligt behov for lovændringen, og at den gældende lov var utilstrækkelig. Medarbejdere i regionen fortæller, at personalet på boformen oplevede at mangle beføjelser til at gribe ind. Den boform, som konsulenterne fortæller om, oplevede også et stort behov og efterspurgte lovændringen, da de alle betragtede serviceloven som mangelfuld. Personalet på de to boformer påpeger, at der særligt var et behov for at kunne undersøge anbragte borgers opholdsrum og inddrage anbragte borgers effekter. Typisk var der behov for at iværksætte indgreb i situationer, hvor en ildspætter var i besiddelse af en lighter eller hvis en anbragt borger var i besiddelse af våben eller stoffer. En jurist i en kommune fortæller, at der var et behov for at kunne inddrage effekter, særligt mobiltelefoner, men hun oplevede derudover også et behov for at kunne aflåse en anbragte borgers opholdsrum for natten. De aktører, der oplevede et behov for indgrebsmulighederne henviser da alle til, at behovet særligt kom til udtryk i arbejdet med en snæver kreds af anbragte borgere.

Personalet på de to omtalte boformer, hvor der blev givet udtryk for behov for lovændringen, oplevede frustration og magtesløshed, når de ikke kunne gribe ind over for en anbragt borger. Før lovændringen blev politiet inddraget, hvis en anbragt borgers opholdsrum skulle undersøges, men både de to boformer og den region, som er driftsherre for den ene boform beskriver, at politiet både manglede ressourcer og forståelse for situationerne. Før lovændringen blev der ofte indgået frivillige aftaler med de anbragte borgere om inddragelse af deres effekter, men medarbejderne måtte efterfølgende levere de inddragede effekter tilbage, hvis borgeren ønskede dette. Ledere og medarbejdere på begge boformer ønskede, at de kunne gøre andet og mere end at benytte socialpædagogiske metoder for at skabe øget sikkerhed og mere kontrol.

Selvom der er blevet foretaget en ændring i loven, er det overordnede indtryk, at der stadig er et behov for ændrede regler og tilpasninger. Både en medarbejder i et socialtilsyn, en medarbejder i

en region som er driftsherre for en boform og en medarbejder fra en boform fortæller, at den ændring af loven som blev foretaget og den måde, som den kan administreres på, fortsat er mangelfuld. De påpeger, at lovgivningen for langt de fleste boformer og anbringelsessteder er dækkende, men at det på den ene boform, som havde et særligt stort behov for indførelsen, ikke er tilstrækkeligt med de nuværende indgrebsmuligheder. Deres oplevelse af lovens begrænsninger er yderligere uddybet i kapitel 3.

5.2 Implementeringsaktiviteter

I de følgende afsnit beskriver vi, i hvilket omfang implementeringstiltag har været iværksat på boformer, anbringelsessteder og på myndighedssiden i kommuner, samt om medarbejdere og/eller ledere på boformer, anbringelsessteder og i handlekommuner har modtaget vejledning i det retlige og pædagogiske handlerum for anvendelsen af indgreb. Vi beskriver desuden om handlekommunerne har vejledt ledere og/eller medarbejdere på boformer eller anbringelsessteder i det retlige handlerum for anvendelsen af indgreb. Endeligt belyser vi, om personalet på boformerne, anbringelsesstederne og i handlekommunerne har udarbejdet egne retningslinjer for, hvornår indgreb tages i brug.

5.2.1 Boformer og anbringelsessteder

Af tabellen nedenfor fremgår, om der har været iværksat implementeringstiltag på boformer og anbringelsessteder med anbragte borgere i målgruppen.

Tabel 18: Hvilke tiltag har været iværksat for at udbrede kendskabet til lovændringerne og implementere loven på boformen/anbringelsesstedet?

	Boformer efter servicelovens § 108 (n = 19)	Anbringelsessteder efter servicelovens § 66 (n = 44)
Afholdt eller deltaget på kurser	0 %	9 %
Afholdt møder	42 %	25 %
Udviklet informationsmateriale til medarbejdere	16 %	7 %
Udviklet informationsmateriale til borgere/pårørende	0 %	2 %
Andet, beskriv:	11 %	11 %
Ingen tiltag	26 %	46 %
Ved ikke	5 %	7 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108 og anbringelsessteder efter servicelovens § 66, 2015. Det har været muligt at sætte flere krydser.

Tabellen viser, at 46 procent af anbringelsesstederne og 26 procent af boformerne ikke har iværksat tiltag for at udbrede kendskabet til og implementere lovændringen. Der er dermed flere boformer end anbringelsessteder, hvor der har været iværksat tiltag. Hvis der har været iværksat tiltag, har den hyppigste form været afholdelse af møder for både boformer og anbringelsessteder. Knap halvdelen (42 procent) af boformerne har afholdt møder for at udbrede kendskabet til og implementere loven, mens 25 procent af anbringelsesstederne har afholdt møder for at udbrede kendskabet til og implementere lovændringen. Derudover har 16 procent af boformerne udviklet informationsmateriale til medarbejderne, mens 7 procent af anbringelsesstederne har gjort dette. En mindre andel (11 procent) af boformerne og anbringelsesstederne har iværksat andre tiltag såsom løbende dialog samt orientering.

De besøgte boformer og anbringelsesstedet har alle iværksat tiltag for at implementere kapitel 24 a. Fælles for dem er, at de har drøftet lovændringens anvendelsesmuligheder. Lederne på en af boformerne har været inddraget i høringsprocessen ved lovudkastets tilblivelse og derfor har både ledelsen, mellemlidelsen og medarbejderne hele tiden været opmærksomme på kapitel 24 a. For at implementere lovændringen har der på de to boformer været afholdt personalemøder, hvor indgrebsmulighederne er blevet drøftet. Derudover har implementeringsaktiviteterne på

boformerne og anbringelsesstedet blandt andet været introduktionskurser for alle nye medarbejdere, hvor lovgivningen er gennemgået, besøg af en konsulent, som har fortalt om indgrebsmulighederne og deltagelse på en workshop.

Nedenstående tabel viser i hvilket omfang lederne på boformerne og anbringelsesstederne angiver at have modtaget vejledning i både det retlige og pædagogiske handlerum for anvendelsen af indgreb.

Tabel 19: Har ledere og/eller medarbejdere på boformen/anbringelsesstedet modtaget vejledning i nedenstående?

		Boformer efter servicelovens § 108 (n = 19)	Anbringelsessteder efter servicelovens § 66 (n = 47)
I det retlige handlerum for anvendelsen af indgreb efter servicelovens § 137 g - § 137 j?	Ja	47 %	15 %
	Nej	42 %	68 %
	Ved ikke / irrelevant	11 %	17 %
I det pædagogiske handlerum for anvendelsen af indgreb efter servicelovens § 137 g - § 137 j?	Ja	63 %	34 %
	Nej	32 %	43 %
	Ved ikke / irrelevant	5 %	23 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108 og anbringelsessteder efter servicelovens § 66, 2015.

Tabellen ovenfor viser, at størstedelen (68 procent) af lederne på anbringelsesstederne angiver, at personalet ikke har modtaget vejledning i det retlige handlerum og 43 procent angiver, at personalet ikke har modtaget vejledning i det pædagogiske handlerum. Det er modsat boformerne, hvor næsten halvdelen (47 procent) af lederne angiver, at personalet har modtaget vejledning i det retlige handlerum og 63 procent angiver, at personalet har modtaget vejledning i det pædagogiske handlerum. Personalet på boformerne har dermed modtaget mere vejledning i både det retlige og pædagogiske handlerum for anvendelse af indgreb end anbringelsesstederne har.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der på anbringelsesstederne har været iværksat færrest tiltag for at implementere lovændringen, og samtidig har personalet modtaget mindst vejledning i det retlige og pædagogiske handlerum sammenlignet med personalet på boformerne. Svarene kan reflektere, at personalet på boformerne har mulighed for at iværksætte flere typer indgreb end på anbringelsesstederne, og derfor kan ledere og medarbejdere på boformerne i højere grad have implementeret lovændringen.

5.2.2 Myndighedsområdet

I nedenstående tabel skildres, hvilke tiltag fagcheferne i handlekommunerne angiver at have iværksat for at udbrede kendskabet og implementere lovændringen på myndighedssiden.

Tabel 20: Hvilke tiltag har været iværksat for at udbrede kendskabet til lovændringerne og implementere loven i kommunen?

	Kommune – voksenområdet (n = 65)	Kommune – ungeområdet (n = 63)
Afholdt eller deltaget på kurser	22 %	2 %
Afholdt møder	17 %	14 %
Udviklet informationsmateriale til medarbejdere	2 %	2 %
Udviklet informationsmateriale til borgere/pårørende	0 %	0 %
Andet, beskriv:	22 %	10 %
Ingen tiltag	31 %	41 %
Ved ikke	22 %	35 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt de danske kommuner, 2015. Det har været muligt at sætte flere krydser.

Som det fremgår af tabellen ovenfor, er det henholdsvis 31 procent af fagcheferne på voksenområdet og 41 procent af fagcheferne på ungeområdet i handlekommunerne, der ikke har iværksat tiltag i forbindelse med lovændringen. En del af handlekommunerne har på både voksen- og ungeområdet, henholdsvis 17 procent og 14 procent, afholdt møder om lovændringen. Derudover er der på voksenområdet 22 procent som har afholdt eller deltaget på kurser, mens to procent har iværksat dette på ungeområdet. Fælles for begge områder er, at fagcheferne i få handlekommuner angiver at have udviklet informationsmateriale til medarbejderne og ingen har udviklet informationsmateriale til borgere/pårørende. Flere fagchefer i handlekommuner på både voksen- og ungeområdet angiver, at der er iværksat andre tiltag end de oplyste. Disse andre tiltag er eksempelvis gennemlæsning af lovtekst, udlevering af materiale om loven til relevante medarbejdere og læsning af artikler om emnet. Derudover er der henholdsvis 22 procent på voksenområdet og 35 procent på ungeområdet som ikke ved, om der er iværksat tiltag i forhold til at udbrede og implementere loven i kommunerne.

Det fremgår af nedenstående tabel, at omtrent halvdelen af handlekommunernes ledere/medarbejdere på både voksen- og ungeområdet (47 procent og 49 procent) ikke har modtaget vejledning i det retlige handlerum for anvendelsen af indgreb og derudover, at 29 procent af fagcheferne på voksenområdet og 41 procent af fagcheferne på ungeområdet i handlekommunerne er i tvivl, om de har modtaget vejledning i det retlige handlerum for anvendelse af indgreb. Der er 24 procent af fagcheferne i handlekommunerne på voksenområdet, som angiver at lederne har modtaget vejledning i det retlige handlerum, mens dette gælder for 10 procent på ungeområdet.

Tabel 21: Har kommunens ledere/medarbejdere modtaget vejledning i det retlige handlerum for anvendelsen af indgreb efter serviceloven § 137 g - § 137 j? (For børn- og ungeområdet angiv da for servicelovens § 137 g)

	Kommune – voksenområdet (n = 66)	Kommune – ungeområdet (n = 63)
Ja	24 %	10 %
Nej	47 %	49 %
Ved ikke	29 %	41 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt de danske kommuner, 2015.

I nedenstående tabel skildres, hvorvidt myndighedssiden i handlekommunerne har vejledt personalet på boformer og anbringelsessteder i det retlige handlerum for anvendelsen af indgreb.

Tabel 22: Har kommunen vejledt ledere og/eller medarbejdere på boformer/anbringelsessteder i det retlige handlerum for anvendelsen af indgreb efter servicelovens § 137 g - § 137 j? (For børn- og ungeområdet angiv da for servicelovens § 137 g)

	Kommune – voksenområdet (n = 66)	Kommune – ungeområdet (n = 63)
Ja	14 %	5 %
Nej	59 %	43 %
Ved ikke	27 %	52 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt de danske kommuner, 2015.

Tabellen viser, at 59 procent af fagcheferne på voksenområderne og 43 procent på ungeområdet i handlekommunerne angiver, at de ikke har vejledt boformer og anbringelsessteder i det retlige handlerum for anvendelsen af indgreb. 27 procent af fagcheferne på voksenområdet og 52 procent på ungeområdet i handlekommunerne er i tvivl om, om de har vejledt personalet på boformer og anbringelsessteder. 14 procent af fagcheferne i handlekommunerne på voksenområdet har vejledt boformer og anbringelsessteder, mens det er gældende for fem procent på ungeområdet.

Personale fra et anbringelsessted, flere socialtilsyn og flere handlekommuner har deltaget i en temadag hos Socialstyrelsen eller på konferencer, hvor de er blevet introduceret til lovændringen. Hos flere socialtilsyn og handlekommuner, samt i en region har en ansat jurist eller socialpædagogiske konsulent efterfølgende implementeret loven ved at undervise andre konsulenter, socialfaglige medarbejdere og jurister på tværs af flere afdelinger både hos handlekommunen, socialtilsynene og regionen, men også ude på forskellige boformer og anbringelsessteder. Det er foregået ved at holde oplæg og have temadiskussioner med fælles drøftelser om blandt andet hvordan der kunne gøres brug af indgrebene, etiske dilemmaer og mulige reaktioner fra anbragte borgere. Det er forskelligt, om kapitel 24 a er behandlet selvstændigt eller om kapitlet har været inddraget som del af en gennemgang af magtanvendelser.

Interviewpersonerne fra de handlekommuner og socialtilsyn, der ikke har gennemført nogen implementeringsaktiviteter eller drøftet lovændringen begrundet det med, at de har få anbragte borgere i målgruppen og derfor ikke har prioriteret at implementere lovændringen.

5.2.3 Udarbejdelse af retningslinjer

Nedenstående tabel viser om boformer og anbringelsessteder har retningslinjer for, hvornår indgreb tages i brug.

Tabel 23: Har I på jeres boform/anbringelsessted egne retningslinjer for, hvornår indgreb efter servicelovens § 137 g - § 137 j tages i brug?

	Boformer efter servicelovens § 108 (n = 19)	Anbringelsessteder efter servicelovens § 66 (n = 44)
Ja, vi har mundtlige retningslinjer	0 %	0 %
Ja, vi har skriftlige retningslinjer	21 %	14 %
Ja, vi har både mundtlige og skriftlige retningslinjer	11 %	9 %
Nej, vi foretager en konkret vurdering i den givne situation	58 %	55 %
Andet, beskriv:	16 %	18 %
Ved ikke	11 %	5 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108 og anbringelsessteder efter servicelovens § 66, 2015. Det har været muligt at sætte flere krydser.

Over halvdelen af lederne på boformerne og anbringelsesstederne, henholdsvis 58 procent og 55 procent, angiver at de foretager konkrete vurderinger i den givne situation. 21 procent af boformerne og 14 procent af anbringelsesstederne har skriftlige retningslinjer. Færre boformer og anbringelsessteder har både mundtlige og skriftlige retningslinjer (11 procent og 9 procent). 16 procent af lederne på boformerne og 18 procent af lederne på anbringelsesstederne svarer andet og beskriver, at det ikke har været aktuelt at udarbejde egne retningslinjer for hvornår indgreb tages i brug.

Tabellen nedenfor viser om myndighedssiden i kommunerne har egne retningslinjer for, hvornår indgreb iværksættes.

Tabel 24: Har I kommunale retningslinjer for, hvornår indgreb efter serviceloven § 137 g - § 137 j tages i brug? (For børn- og ungeområdet angiv da for servicelovens § 137 g)

	Kommune – voksen- området (n = 65)	Kommune – unge- området (n = 63)
Ja, vi har mundtlige retningslinjer	2 %	2 %
Ja, vi har skriftlige retningslinjer	2 %	0 %
Ja, vi har både mundtlige og skriftlige retningslinjer	0 %	0 %
Nej, vi foretager en konkret vurdering i den givne situation	77 %	79 %
Andet, beskriv:	11 %	5 %
Ved ikke	9 %	14 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt de danske kommuner, 2015.

Størstedelen af fagcheferne for både voksen- og ungeområderne i handlekommunerne, henholdsvis 77 og 79 procent, har angivet, at de foretager konkrete vurderinger i de givne situationer og under fem procent af handlekommunerne har enten skriftlige eller mundtlige retningslinjer for, hvornår indgreb tages i brug. I lighed med boformerne og anbringelsesstedernes har størstedelen af handlekommunerne ikke retningslinjer for, hvornår indgreb tages i brug.

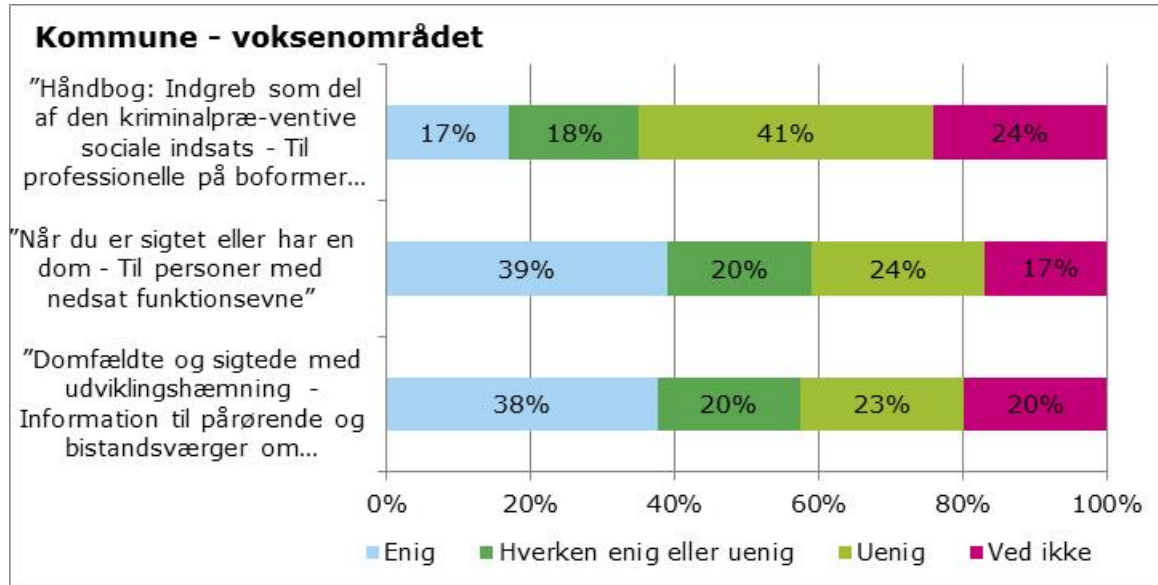
Der er ingen af de interviewede medarbejdere fra socialtilsynene, regionerne, handlekommunerne, boformerne eller anbringelsesstederne, som har kendskab til, at der er udarbejdet retningslinjer hverken for eller på boformer eller anbringelsessteder, i handlekommuner eller i socialtilsyn for anvendelse af bestemmelserne.

5.3 Brug af Socialstyrelsens materialer

I det følgende afsnit beskriver vi henholdsvis myndighedssidens, boformer og anbringelsessteders brug af Socialstyrelsens materialer i forbindelse med loven, herunder Socialstyrelsens håndbog fra 2014: *HÅNDBOG: Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats*, samt pjecerne: *Når du er sigtet eller har en dom – til personer med nedsat funktionsevne og Domfældte og sigtede med udviklingshæmning – information til pårørende og bistandsværger om indgrebsmuligheder*.

Nedenstående figur viser myndighedssidens brug af Socialstyrelsens materiale på voksenområdet.

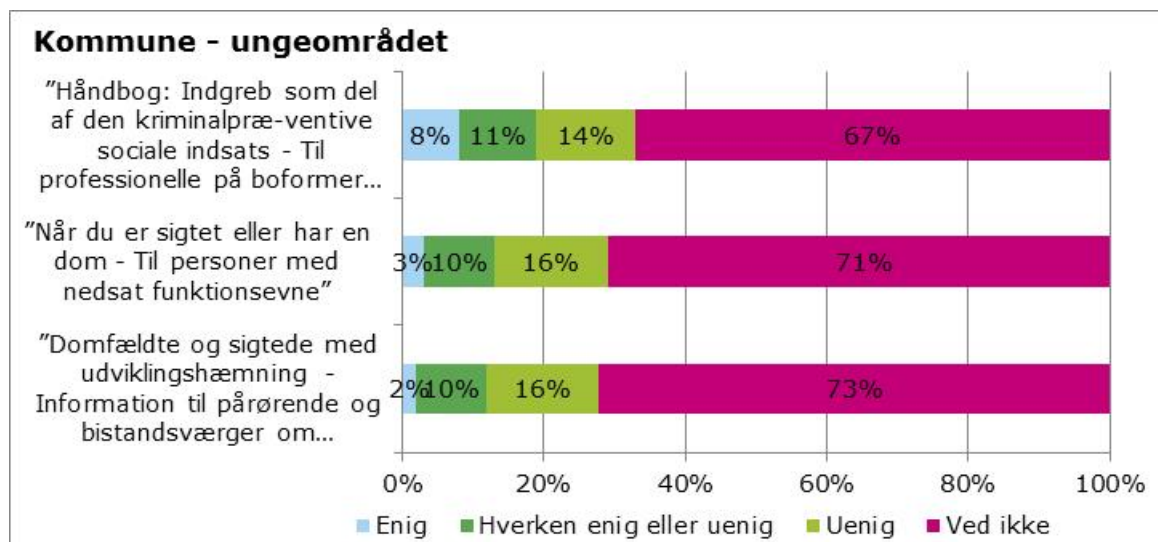
Figur 4: I det følgende vil vi bede dig angive, hvor enig/uenig du er i en række udsagn vedr. ledere og medarbejderes kendskab til lovændringen. Vores kommune har brugt/bruger nedenstående udgivelser eller pjecer fra Socialstyrelsen:

N = 66. Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt de danske kommuner, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Helt enig" og "delvist enig" er kodet til "enig" og "delvist uenig" og "helt uenig" er kodet til "uenig"- svarkategorien "hverken enig eller uenig" er bibeholdt.

I figuren ovenfor ses det, at knap 40 procent af handlekommunerne på voksenområder har benyttet eller benytter pjecerne, mens håndbogen er benyttet eller benyttes af 17 procent. Som det fremgår af figuren nedenfor, er det 14 procent af handlekommunerne på ungeområdet, som angiver at de ikke benytter håndbogen, mens henholdsvis 24 og 23 procent ikke benytter pjecerne.

Figur 5: I det følgende vil vi bede dig angive, hvor enig/uenig du er i en række udsagn vedr. ledere og medarbejderes kendskab til lovændringen. Vores kommune har brugt/bruger nedenstående udgivelser eller pjecer fra Socialstyrelsen:

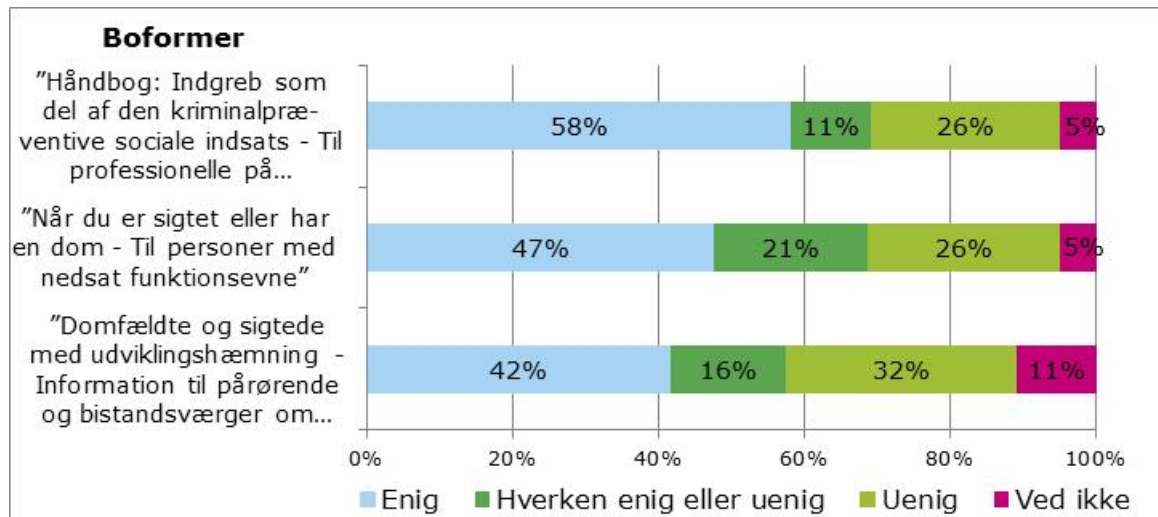
N = 63. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt de danske kommuner, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Helt enig" og "delvist enig" er kodet til "enig" og "delvist uenig" og "helt uenig" er kodet til "uenig"- svarkategorien "hverken enig eller uenig" er bibeholdt.

Figuren viser, at otte procent af handlekommunerne på ungeområdet har benyttet Socialstyrelsens håndbog, mens tre og to procent har benyttet Socialstyrelsens pjecer. 67 procent, 71 procent og 73 procent har ikke kendskab til, om ungeområdet i handlekommunen har brugt Socialstyrelsens materiale, hvilket for anbringelsesstederne kan indikere, at der er dårligt kendskab til

materialernes eksistens. Socialstyrelsens materialer benyttes altså mindre på ungeområdet end på voksenområdet på myndighedssiden i kommunerne.

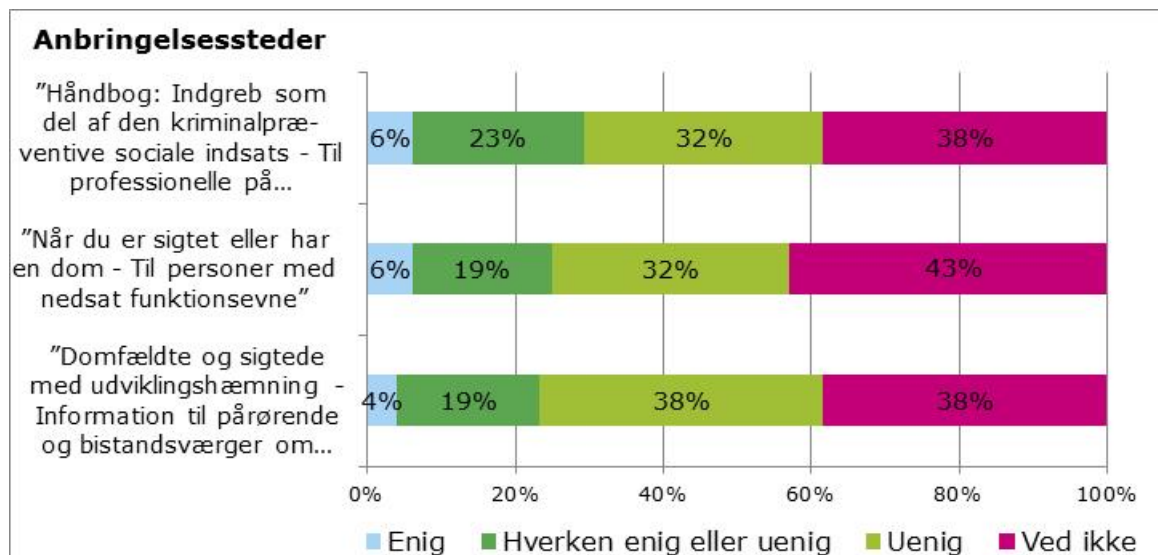
Det fremgår af figuren nedenfor, at omtrent halvdelen af de adspurgte boformer har benyttet eller benytter Socialstyrelsens håndbog og pjecer – håndbogen er den mest benyttede. Omkring 30 procent benytter ikke Socialstyrelsens håndbog eller pjecer.

Figur 6: I det følgende vil vi bede dig angive, hvor enig/uenig du er i en række udsagn vedr. ledere og medarbejderes kendskab til lovændringen. Vores boform har brugt/bruger nedenstående udgivelser eller pjecer fra Socialstyrelsen:

N = 19. Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Helt enig" og "delvist enig" er kodet til "enig" og "delvist uenig" og "helt uenig" er kodet til "uenig" - svarkategorien "hverken enig eller uenig" er bibeholdt.

Figur 7: I det følgende vil vi bede dig angive, hvor enig/uenig du er i en række udsagn vedr. ledere og medarbejderes kendskab til lovændringen. Vores boform har brugt/bruger nedenstående udgivelser eller pjecer fra Socialstyrelsen:

N = 47. Spørgeskemaundersøgelse blandt anbringelsessteder efter servicelovens § 66, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Helt enig" og "delvist enig" er kodet til "enig" og "delvist uenig" og "helt uenig" er kodet til "uenig" - svarkategorien "hverken enig eller uenig" er bibeholdt.

Ovenstående figur viser, at mindre end ti procent af de adspurgte anbringelsessteder har benyttet eller benytter Socialstyrelsens håndbog og pjecer. Henholdsvis 38, 43 og 38 procent af anbringelsesstederne ved ikke om Socialstyrelsens materiale benyttes, hvilket kan indikere, at der er et manglende kendskab til materialerne. Boformerne benytter både håndbogen og pjecerne i højere grad end anbringelsesstederne.

Både medarbejdere og ledere fra en boform samt medarbejdere i socialtilsyn, regioner og myndighedsafdelinger fortæller, at de i høj grad benytter Socialstyrelsens håndbog og fortæller, at de benytter håndbogen løbende i forbindelse med konkrete drøftelser, da den er god til opslag, fordi den er konkret og forenklet sammenlignet med lovtæksten. Særligt er der en brugbar beskrivelse af domstyperne, og skemaerne i håndbogen benyttes af flere til registrering af indgrebene.

De gennemgående årsager til, at håndbogen ikke er benyttet på myndighedssiden i kommunerne og i nogle socialtilsyn er, at der ikke er kendskab til den, eller at der ikke har været behov for den. Begrundelserne for, at den ikke er blevet brugt mere af de personer, som har kendskab til den er, at håndbogen er lang, så de egentlige pointer forsvinder blandt meget tekstfyld. Et socialtilsyn efterspørger sikre eksempler på iværksættelse af indgreb samt en mere præcis og kort beskrivelse af lovændringen. Juristen i socialtilsynet vurderer, at de bløde og lange tekstbeskrivelser lægger for meget op til diskussion blandt medarbejdere på boformer og anbringelsessteder.

Pjecerne fra 2014 *Når du er sigtet eller har en dom – til personer med nedsat funktionsevne og Domfældte og sigtede med udviklingshæmning – information til pårørende og bistandsværger om indgrebsmuligheder* benyttes i mindre grad end håndbogen. I de tilfælde, hvor pjecerne er anvendt, ligger de fysisk på afdelingerne og er udleveret til anbragte borgere, pårørende eller værger frem for at anvende pjecerne som udgangspunkt for samtaler med dem.

Der er forskellige forståelser af om pjecen er passende til målgruppen. Grunden til, at pjecen ikke er benyttet mere er ifølge en af de besøgte boformer og en myndighedsafdeling, at den er svær at forstå for de anbragte borgere, mens en anden boform mener, at de anbragte borgere ikke er optagede af information om lovændringen og ikke er interesserede, hvis de ikke er involveret i et indgreb. En myndighedsafdeling mener, at pjecen er passende, og at de anbragte borgere forstår den, mens en region, der er driftsherre forklarer, at de har talt mere uformelt med de anbragte borgere, frem for at anvende pjecen. En anbragt borger fortæller under et interview, at han kan huske, at han tidligere har set pjecen rettet til personer med nedsat funktionsevne, som er sigtede eller har en dom. Han har dog fået forlagt pjecen og har derfor ikke læst den. Derudover giver ingen af de tre interviewede anbragte borgere udtryk for, at de har kendskab til pjecen.

5.4 Kendskab til loven

I det følgende afsnit beskriver vi myndighedssidens og boformerne og anbringelsesstedernes kendskab til lovændringen. Kendskabet til lovændringen er varierende, hvilket muligvis kan forstås i sammenhæng med variationen i lokale implementeringstiltag og i brugen af Socialstyrelsens materiale, som er beskrevet i afsnittet ovenfor.

Tabellen nedenfor viser fagcheferne i myndighedsafdelingernes vurdering af egne ledere og medarbejders kendskab til lovændringen både på voksenområdet og ungeområdet.

Tabel 25 I det følgende vil vi bede dig angive, hvor enig/uenig du er i en række udsagn vedr. ledere og medarbejderes kendskab til lovændringen

	Kommuner – voksenområdet (n=66)		Kommune – ungeområdet (n=63)	
	Lederne i borgere- rens handle- kommune har godt kendskab til lovændringen	Medarbejderne i borgerens hand- lekommune har godt kendskab til lovændringen	Lederne i borgere- rens handle- kommune har godt kendskab til lovændringen	Medarbejderne i borgerens hand- lekommune har godt kendskab til lovændringen
Enig	48 %	29 %	46 %	40 %
Hverken enig eller uenig	14 %	14 %	17 %	22 %
Uenig	28 %	49 %	16 %	19 %
Ved ikke	11 %	9 %	21 %	19 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt de danske kommuner, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Helt enig" og "delvist enig" er kodet til "enig" og "delvist uenig" og "helt uenig" er kodet til "uenig"- Svarkategorien "hverken enig eller uenig" er bibeholdt.

Som det fremgår af tabellen ovenfor er næsten halvdelen af de adspurgte fagchefer fra myndighedssiden på voksenområdet (48 procent) enige i, at lederne har et godt kendskab til lovændringen, hvorimod 28 procent angiver, at lederne ikke har et godt kendskab til lovændringen. For myndighedssiden på voksenområdet har 49 procent endvidere angivet, at de er uenige i, at medarbejderne har et godt kendskab til lovændringen, og 29 procent har angivet, at medarbejderne har godt kendskab til lovændringen. Ovenstående tabel viser, at fagcheferne på myndighedssiden på ungeområderne angiver, at knap halvdelen af lederne (46 procent) og medarbejderne (40 procent) har et godt kendskab til lovændringen. Fagcheferne på myndighedssiden på ungeområdet angiver også, at 16 procent af lederne og 19 procent af medarbejderne ikke har et godt kendskab til lovændringen. Fælles for voksenområdet og ungeområdet er det, at lederne i højere grad har godt kendskab til lovændringen end medarbejderne på myndighedssiden.

Repræsentanter fra flere handlekommuner og fra socialtilsynene fortæller, at kendskabet til kapitel 24 a og magtanvendelser generelt er mangelfuldt hos både ledere og medarbejdere på boformer og anbringelsessteder, men de pointerer dog, at de har kendskab til få boformer, som har godt kendskab til lovændringen. Handlekommunernes kendskab til loven er ifølge de gennemførte interviews varierende. Nogle medarbejdere fra handlekommuner udtrykker, at de har et godt kendskab til lovændringen på både medarbejder- og lederniveau, mens andre fortæller, at de har et mindre kendskab til lovændringen på både medarbejder- og lederniveau.

Kendskabet til loven blandt socialtilsynene er ligeledes varierende. Et socialtilsyn beskriver, at medarbejderne, som fører tilsyn med boformerne og anbringelsesstederne, er opmærksomme på kapitel 24 a, og en jurist fra socialtilsynet vurderer, at medarbejderne har et godt kendskab hertil. Dette vurderer hun på baggrund af, at hun ofte bliver kontaktet med spørgsmål til kapitel 24 a. Dette er i modsætning til et andet socialtilsyn, som fortæller, at de ikke har kendskab til lovændringen.

Nedenstående tabel viser lederne på boformernes og anbringelsesstedernes vurdering af hhv. ledere og medarbejderes kendskab til lovændringen.

Tablet 26 I det følgende vil vi bede dig angive, hvor enig/uenig du er i en række udsagn vedr. ledere og medarbejderes kendskab til lovændringen:

	Boformer (n=19)		Anbringelsessteder (n=47)	
	Lederne på boformen har godt kendskab til lovændringen	Medarbejderne på boformen har godt kendskab til lovændringen	Lederne på anbringelsesstedet har godt kendskab til lovændringen	Medarbejderne på anbringelsesstedet har godt kendskab til lovændringen
Enig	79 %	63 %	51 %	34 %
Hverken enig eller uenig	10 %	10 %	10 %	17 %
Uenig	11 %	16 %	11 %	21 %
Ved ikke	-	11 %	28 %	28 %

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108 og anbringelsessteder efter servicelovens § 66, 2015.

Tabellen ovenfor viser, at flertallet af lederne på boformerne, 79 procent og 63 procent, har den opfattelse, at henholdsvis ledere og medarbejdere på boformen har et godt kendskab til lovgivningen, mens 11 procent og 16 procent mener, at lederne og medarbejderne på boformen ikke har et godt kendskab til lovændringen.

For lederne på anbringelsesstederne gælder det, at 51 procent angiver, at lederne har et godt kendskab til lovændringen, mens 11 procent angiver, at lederne ikke har et godt kendskab til lovændringen. Derudover angiver 34 procent af lederne på anbringelsesstederne, at medarbejderne har et godt kendskab til lovændringen, mens 21 procent angiver, at medarbejderne ikke har et godt kendskab til lovændringen. Blandt lederne af anbringelsesstederne har 28 procent svaret, at de ikke ved hvilket kendskab hhv. ledere og medarbejdere har til lovændringen. Lederne på anbringelsesstederne vurderer ligesom på boformerne i højere grad, at lederne har kendskab til lovændringen end medarbejderne. Lederne på boformerne vurderer samlet set i højere grad end anbringelsesstederne, at deres ledere og medarbejdere har kendskab til lovændringen.

Der er et til dels manglende kendskab til loven samt håndbogen og pjecerne, og implementeringsgraden på tværs af aktørerne kan derfor komme til at fremstå forskelligt. Der er eksempelvis forskellige forståelser af, hvornår og hvordan lovgivningen kan anvendes, hvornår et indgreb er et indgreb under kapitel 24 a, og hvordan der skal registreres og indberettes. En kommune udtrykker, at de er bevidste om, at loven håndteres og tolkes meget forskelligt, hvilket er kommet til udtryk, når de har været i dialog med regionen. Der er hos især et af de interviewede socialtilsyn tvivl om deres rolle i forhold til lovændringen.

5.5 Fremmede og hæmmende forhold for implementeringen

I det følgende afsnit vil vi beskrive hvilke forhold, der har været og/eller stadig er henholdsvis fremmede og hæmmende for implementeringen af lovændringen og anvendelsen af kapitel 24 a. Afsnittet skal ses i lyset af, at indgrebene er anvendt i et så relativt begrænset omfang, og at erfaringerne med implementering af loven er begrænsede.

5.5.1 Socialstyrelsens implementeringstiltag

Interviewene viser, at der har været en række både fremmede og hæmmende forhold, som har indvirket på implementeringen af loven. Det har været en drivkraft, at Socialstyrelsen afholdte en temadag, som flere medarbejdere og ledere deltog i. De deltagende medarbejdere og ledere kunne efterfølgende udbrede og undervise i den tillærte viden om lovændringen ude i blandt andet socialtilsynene, så implementeringen ikke udelukkende blev skriftlig. Tilmed har det været fremmede for implementeringen, at eksempelvis en boform og et anbringelsessted var med til at "kommentere på loven" og Socialstyrelsens materiale, således at kendskabet til kapitel 24 a allerede var eksisterende, inden lovændringen trådte i kraft, og at boformerne og anbringelses-

stederne var forberedte på at skulle implementere og anvende lovændringen. På baggrund af anvendelsen af Socialstyrelsens materiale kan disse fremhæves som fremmende. Særligt i forhold til at have hjulpet medarbejdere på en boform til at opnå et godt kendskab til lovændringens anvendelsesmuligheder. Samtidig har håndbogen været brugbar i forhold til at søge viden om lovændringen og skemaerne i håndbogen har været benyttet til registrering af indgrebene, hvilket har gjort administrationsprocessen i implementeringen nemmere. Administrationsprocessen er beskrevet nærmere i kapitel 4.

En interviewperson i en handlekommune ønskede dog, at Socialstyrelsens materiale var udkommet på tidspunktet, hvor loven trådte i kraft, da de som handlekommune manglede viden og materiale til at implementere lovændringen lige efter ikrafttrædelsen. Personalet på en boform fortæller, at de oplevede, at det var en barriere, at der ikke var lavet skemaer til registrering af indgrebene ved lovens indførelse, så de selv måtte udforme disse. På nuværende tidspunkt efterspørger to af socialtilsynene, at de eksempler på indberetnings-skemaer, som indgår i håndbogen, gøres både obligatoriske og samtidig gøres tilgængelige til download på Socialstyrelsens hjemmeside, så socialtilsynene har mulighed for at henvise kommuner, boformer og anbringelsessteder hertil.

I forlængelse af Socialstyrelsens materiale nævnes den omfattende dokumentation i forbindelse med iværksættelsen af indgreb som en barriere af både leder, mellemledere og medarbejdere på en boform. Flere mellemledere på den særligt sikrede § 108 boform efterspørger at kunne lave en kontinuerlig aftale om permanente indgreb for at undgå at skulle søge på ny ved hvert indgreb. De foreslår yderligere, at der bliver mulighed for at indføre en bagatelgrænse for inddragelse af effekter, eksempelvis når en lighter inddrages, for at mindske dokumentationsmængden.

5.5.2 Prioriteringen af det socialpædagogiske arbejde

Flere medarbejdere, ledere og forstandere på tværs af de to interviewede boformer og anbringelsessteder fortæller, at eventuelle konflikter og udfordringer løses med socialpædagogiske og kriminalitetsforebyggende metoder. Behovet for at iværksætte indgreb har derfor været begrænset og boformerne og anbringelsesstederne kan siges at leve op til lovens intention om, at indgrebene kun må iværksættes, hvis målet ikke kan nås med en mindre indgribende indsats. Det socialpædagogiske arbejde prioriteres frem for et indgreb og flere boformer og anbringelsessteder forsøger sig med samtaler og aktiviteter, der er tilpasset den enkelte anbragte borgers evner og behov. Det kan være samtaler om konsekvensen ved borgerens eventuelle handlinger eller aktiviteter, der afleder beboerens tanker.

En forstander på et anbringelsessted forklarer under et interview, at de ikke tror, det vil have en effekt at fratage den anbragte unge en mobiltelefon, men i stedet arbejder de med, hvordan den anbragte unge bedst muligt håndterer det at have en mobiltelefon. Forstanderen er dog ikke afvisende overfor, at et indgreb vil kunne komme på tale, hvis en større og uløselig konflikt opstod. På en boform har man de samme overvejelser som forstanderen på anbringelsesstedet og beskriver, hvordan man forsøger at forebygge indgreb, eksempelvis ved at spørge ind til anbragte borgere, når deres signaler og adfærd ændres. Iværksættelsen af indgreb afhænger af boformens leders perspektiv på kriminaliteten, hvilke konsekvenser den anbragte borgers handlinger vil føre med sig, og hvor vidtstrakte disse vil være for den anbragte borger og andre. Hver gang et indgreb overvejes, er det en opvejning af, hvad personalet og den anbragte borger får ud af det. For nogle medarbejdere og ledere opfattes indgreb som en direkte modsætning til den socialpædagogiske og kriminalpræventive indsats. I lighed med personalet på boformerne og anbringelsesstederne fortæller en jurist fra en kommune, at hun har erfaring med, at det pædagogiske personale på boformer og anbringelsessteder ofte foretrækker at arbejde pædagogisk frem for at benytte andre metoder, og at hun har oplevet, at pædagoger kan have berøringsangst i forhold til at gøre brug af indgreb. På den baggrund forestiller hun sig, at der kan opstå barrierer i implementeringen og brugen af kapitel 24 a.

Det er ikke i sig selv problematisk, at indgrebsmulighederne er anvendt i et begrænset omfang. At boformerne og anbringelsesstederne er tilbageholdende med at foretage indgrebene, kan indikere, at personalet lever op til intentionerne med loven om, at indgrebsmulighederne kun skal anvendes, hvis det ikke er muligt at anvende andre mindre indgribende alternativer.

I og med, at det er meget få borgere, indgrebene er relevante over for, og loven kun anvendes i et begrænset omfang, kan det dog få den betydning, at medarbejdere og ledere på boformerne i mindre grad er opmærksomme på indgrebsmulighederne også i situationer, hvor de faktisk kunne være nødvendige. Et socialtilsyn peger på, at kapitel 24 a har en meget begrænset målgruppe, hvorfor lovændringen kan være svær at implementere, når der er begrænsede anvendelsesmuligheder. Dette betyder, at boformerne og anbringelsesstederne ikke nødvendigvis har oplevet behov for, at iværksætte implementeringsaktiviteter rettet mod lovændringen og det kan fremstå som om loven ikke er implementeret i tilstrækkelig grad. Medarbejdere og ledere på den boform, som kun har anvendt indgrebene i begrænset omfang og lederen af en boform, som ikke har anvendt indgrebsmulighederne, påpeger at den manglende erfaring med indgrebene kan betyde, at personalet ikke er lige så opmærksomt på indgrebsmulighederne. Lederen af den boform, der ikke har anvendt indgrebsmulighederne, fortæller, at de ikke har oplevet det som nødvendigt, endnu, men at der sagtens kunne opstå en situation, hvor et indgreb var nødvendigt, men hvor personalet måske ikke er så bevidst om mulighederne, fordi de ikke har anvendt loven.

5.5.3 Opsummering

Samlet set var der enkelte steder et stort behov for at kunne iværksætte indgreb, før lovændringen blev indført. Særligt var der på en særligt sikret boform et behov i forhold til enkelte anbragte borgere. Blandt boformer, anbringelsessteder og handlekommuner har der været iværksat begrænsede implementeringstiltag, hvorfor der også er et varierende kendskab til lovændringen blandt både socialtilsynene, regioner, handlekommuner, boformer og anbringelsessteder. Socialstyrelsens materialer har været brugbare i de tilfælde, hvor der har været kendskab til dem. Særligt Socialstyrelsens publikation fra 2014 *Håndbog – Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats* har været et fremmede forhold i forbindelse med implementeringen. Den begrænsede implementering dog forstås i sammenhæng med intentionen med loven om, at indgreb kun skal iværksættes, hvis målet ikke kan nås med mindre indgribende tiltag. Det varierende kendskab til og implementering af lovændringen hænger formentlig sammen med, at flertallet af boformer og anbringelsessteder primært anvender socialpædagogiske metoder og prioriterer det socialfaglige arbejde og ikke i dagligdagen oplever situationer, hvor der er behov for at foretage indgreb.

6. LOVENS VIRKNINGER

I det følgende kapitel beskriver vi virkningerne af lovgivningen for bosteder og anbringelsessteder. Kapitlet omfatter en analyse af målfrielsen af loven, herunder hvorvidt og hvordan lovændringen kan siges at have betydning for forebyggelse og forhindring af kriminalitet samt sikre orden og sikkerhed. I kapitlet er lovændringens betydning for den socialpædagogiske praksis på de boformer og anbringelsessteder, som har anvendt indgrebene, også beskrevet sammen med lovens betydning for de borgere, som har oplevet indgrebene og betydningen for de øvrige beboere.

Kapitlet baserer sig på spørgeskemaundersøgelsen, hvor der i analysen skelnes mellem det samlede antal boformer og anbringelsessteder, som har borgere i målgruppen (14 boformer og 29 anbringelsessteder) og heraf de fire boformer og det ene anbringelsessted, der har anvendt indgrebene. Dette skyldes, at boformer og anbringelsessteder godt kan opleve, at lovændringen har haft en betydning, fordi *muligheden* for at anvende indgrebene kan påvirke den faglige praksis på boformen, selvom indgrebene ikke har været anvendt i praksis.

Kapitlet baserer sig også på den kvalitative viden fra interviews med personale på to boformer og et anbringelsessted, som har anvendt indgrebene samt på interview med handlekommuner, regioner, socialtilsyn og VISO.

6.1 Målfrielsen af loven

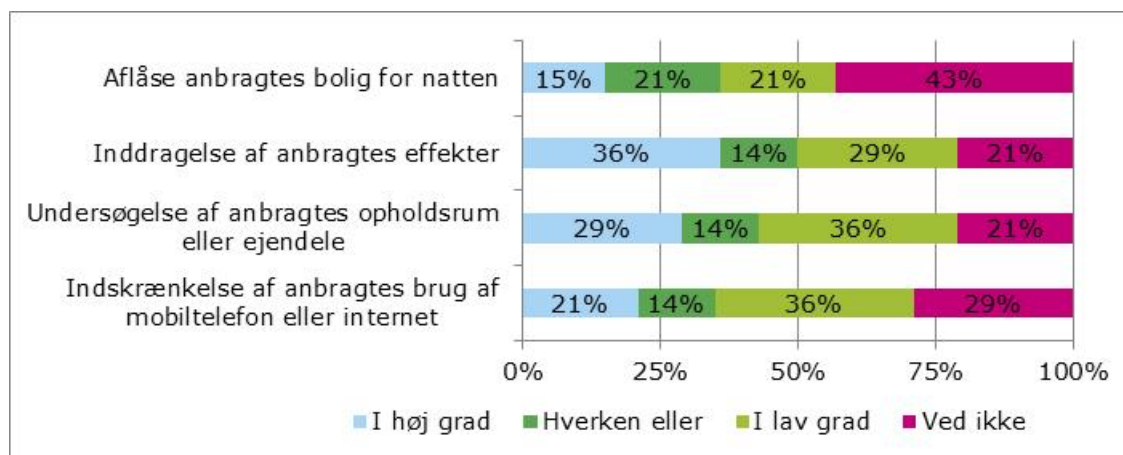
Lovens målfrielse må ses i lyset af, at indgrebsmulighederne er anvendt i begrænset omfang, som vi har beskrevet i kapitel 3. En § 108-boform anvender indgrebsmulighederne mere hyppigt end de andre boformer, hvilket personalet og ledelsen beskriver som nødvendigt både for medarbejdernes sikkerhed og for at forhindre og forebygge kriminalitet. Målfrielsen af loven skal derfor ses i lyset af, at en boform i høj grad anvender loven til netop at forhindre og forebygge kriminalitet, hvor andre boformer ikke nødvendigvis har oplevet det samme behov og derfor har anvendt indgrebsmulighederne i mindre grad.

6.1.1 Forebyggelse og forhindring af kriminalitet

Et af formålene med loven er at give boformer og anbringelsessteder mulighed for at forebygge og forhindre, at borgere som er anbragt som følge af en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse, begår ny kriminalitet. I afsnittet her beskriver vi boformerne og anbringelsesstedernes vurdering af lovens betydning for at kunne forebygge og forhindre at anbragte begår ny kriminalitet.

Figuren nedenfor viser, i hvilken grad lederne på boformer, som har borgere anbragt inden for målgruppen, vurderer, at indgrebsmulighederne forebygger, at den anbragte begår ny kriminalitet.

Figur 8: I hvilken grad vurderer I som personale i boformen, at muligheden for nedenstående tiltag forebygger, at den anbragte begår ny kriminalitet?

N = 14. Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "I meget høj grad" og "I høj grad" er kodet til "I høj grad" og "I lav grad" og "I meget lav grad" er kodet til "I lav grad"- Svarkategorien "Hverken eller" er bibeholdt.

Tabellen viser, at det for de tre indgrebstyper **indskrænkelse af telefon og internet**, **undersøgelse af opholdsrum** og **aflåsning af bolig for natten** er en lavere andel, der vurderer, at indgrebene kan forebygge at borgere begår ny kriminalitet. Tabellen viser også, at **inddragelse af effekter** er det indgreb, som flest (36 procent) af boformerne vurderer, kan forebygge at anbragte begår ny kriminalitet.

Tabellen nedenfor viser, hvordan besvarelsene fordeler sig for de boformer, som har anvendt indgrebene.

Tabel 27: I hvilken grad vurderer I som personale i boformen, at muligheden for nedenstående tiltag forebygger, at den anbragte begår ny kriminalitet?

	Indskrænkelse af anbragtes brug af mobiltelefon eller internet	Undersøgelse af anbragtes opholdsrum eller ejendele	Inddragelse af anbragtes effekter	Aflåse anbragtes bolig for natten
I høj grad	3	2	3	1
Hverken eller	0	1	0	1
I lav grad	1	1	1	0
Ved ikke	0	0	0	2

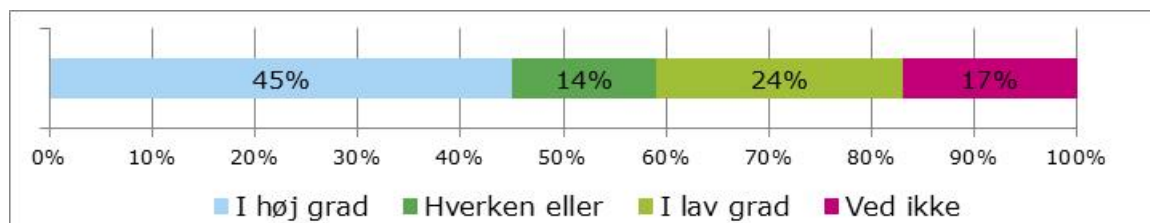
N = 4. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "I meget høj grad" og "I høj grad" er kodet til "I høj grad" og "I lav grad" og "I meget lav grad" er kodet til "I lav grad"- Svarkategorien "Hverken eller" er bibeholdt.

Det fremgår af tabellen ovenfor, at lederne på tre af de fire boformer, som har anvendt indgrebene vurderer, at indgrebsmulighederne **Indskrænkelse af telefon** og **inddragelse af effekter** i høj grad forebygger ny kriminalitet. Lederne på to boformer vurderer, at **undersøgelse af opholdsrum** i høj grad forebygger kriminalitet. Lederne på boformerne som har anvendt indgrebene vurderer i mindre grad, at indgrebsmuligheden **aflåsning af bolig for natten**, forebygger ny kriminalitet.

Når vi kigger på lederne af anbringelsesstedernes vurdering af, i hvilken grad indskrænkning af brug af mobiltelefon og internet forebygger at anbragte begår ny kriminalitet, ser billedet anderledes ud end hos boformerne. Som det fremgår af figuren nedenfor, svarer 45 procent af lederne på de anbringelsessteder, der har unge anbragt som følge af en strafferetlig afgørelse, at de vurderer indskrænkning af mobiltelefon og internet i høj grad forebygger ny kriminalitet. Lederen på

det anbringelsessted, som har foretaget indgreb, angiver, at de i lav grad vurderer, at indskrænkning af anbragtes brug af mobiltelefon og internet forebygger ny kriminalitet.

Figur 9: I hvilken grad vurderer I som personale på anbringelsesstedet at muligheden for at indskrænke den anbragtes brug af mobiltelefon eller internet efter serviceloven § 137 g forebygger, at den anbragte består ny kriminalitet?

N = 29. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt anbringelsessteder efter Servicelovens § 66, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Meget høj grad" og "høj grad" er kodet til "i høj grad" og "lav grad" og "meget lav grad" er kodet til "i lav grad"- Svarkategorien "hverken eller" er bibeholdt.

Lederne på boformernes vurdering af, om indgrebsmulighederne kan siges at *forhindre*, at anbragte borgere begår ny kriminalitet ligner fordelingen under indgrebsmulighedernes betydning for at forebygge kriminalitet. Det er også indgrebsmuligheden **inddragelse af effekter**, som flest ledere på boformer (36 procent), der har borgere i målgruppen, vurderer, kan forhindre ny kriminalitet (se bilag 2.5). Der tegner sig også et billede af, at der ikke er en stor andel af de samlede boformer, med borgere i målgruppen, som vurderer, at indgrebene kan forhindre ny kriminalitet. Når vi kigger på de fire boformer, som har anvendt indgrebene, er det tre heraf, hvor lederen i høj grad vurderer, at **indskrænkning af den anbragtes brug af mobil og inddragelse af effekter** i høj grad kan forhindre ny kriminalitet. 38 % af lederne på anbringelsesstederne med unge i målgruppen for loven, vurderer at indskrænkning af mobiltelefon og internet kan forhindre ny kriminalitet. Lederen på det anbringelsessted, som har foretaget indgreb angiver dog, at de i lav grad vurderer, at indskrænkning af brugen af mobiltelefon eller internet kan forhindre kriminalitet (se bilag 2.5).

Resultaterne kan ses i lyset af, at **inddragelse af effekter** er den indgrebstype, sammen med indskrænkning af mobiltelefon og internet, som personalet på flest boformer (tre ud af fire) har anvendt. Dette kan være en forklaring på, at det også er denne indgrebstype, som lederne på boformerne i højest grad peger på, kan være med til at forebygge og forhindre kriminalitet. I boksen nedenfor er et eksempel, hvor et indgreb efter § 137 i *inddragelse af effekter*, har forhindret en anbragt borger i at begå ny kriminalitet.

Boks 11: Eksempel fra praksis

Eksempel: Loven forhindrer kriminalitet

En anbragt borger vil køre af sted på sin scooter i beruset tilstand. Det har han gjort i flere tilfælde, og personalet på boformen har ikke kunnet nå ham eller stoppe ham ad pædagogiske veje. Da borgeren vil køre af sted på scooteren i beruset tilstand, træffer lederen en foreløbig afgørelse og personalet beslaglægger scooteren ved at sætte en lås på. De indberetter herefter indgrebet efter kapitel 24 a i serviceloven til kommunen, som medgiver, at indgrebet er lovligt. Kommunen lægger vægt på at indgrebet forhindrer ny kriminalitet, at borgeren er til fare for sig selv og andre, at det er det mindst indgribende indgreb og at borgeren ikke har modsat sig indgrebet. Boformen har ansøgt kommunen om tilladelse til at tilbageholde scooteren i op til 3 måneder og kommunen godkender dette på baggrund af boformens faglige vurdering.

Kilde: Interview med kommunal sagsbehandler

På de to besøgte boformer fremhæver personalet, at indgrebstyperne kan forhindre ny kriminalitet. En afdelingsleder på det besøgte anbringelsessted mener, at indgrebsmulighederne kan have en præventiv effekt over for de anbragte unge, som ikke er samarbejdsvillige. Det giver persona-

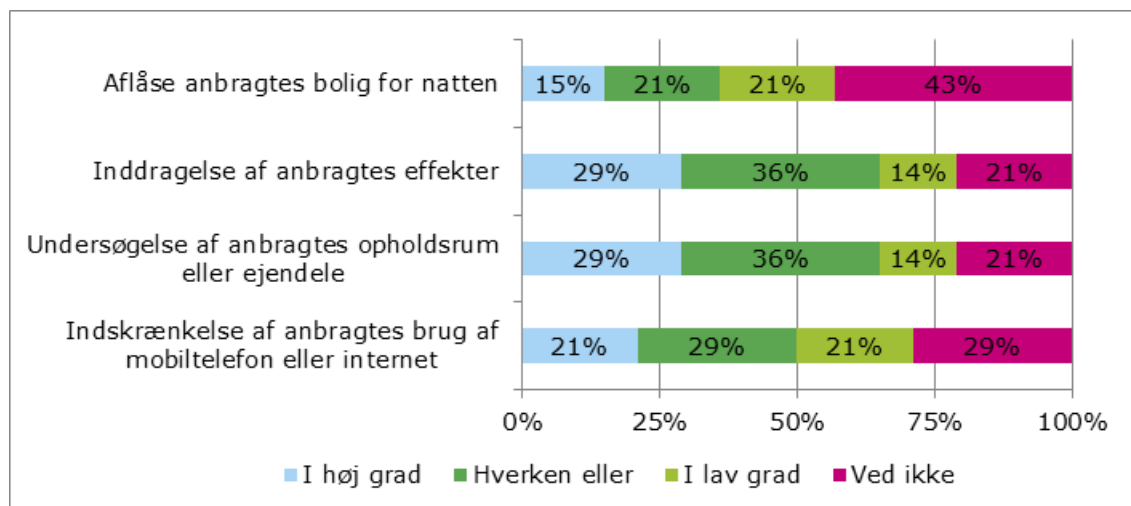
let mulighed for at antyde, at de kan konfiskere ulovlige ting, og på den måde få den anbragte unge til at aflevere sine ting, så et indgreb ikke er nødvendigt. Endvidere er undersøgelse af en anbragte borgeres opholdsrum og inddragelse af effekter indgrebsmuligheder, hvor personalet tydeligt kan se, at lovændringen forhindrer kriminalitet. Både en områdeleder på en boform og en medarbejder fra myndighedssiden i en kommune fremhæver, at loven kan forhindre kriminalitet i akutte tilfælde, hvis personalet fx bliver bekendte med, at en anbragt borger har våben på sit værelse. Personalet på den boform, som har anvendt indgrebene flest gange, fremhæver dog, at indgrebsmulighederne ikke altid er nok i forhold til at kunne forhindre kriminalitet, som det også er beskrevet i kapitel 3.

6.1.2 Opretholdelse af orden og sikkerhed

Et andet formål med loven er, at indgrebsmulighederne skal bidrage til, at personalet kan opretholde orden og sikkerhed på boformerne.

Figuren nedenfor viser, i hvilken grad lederne på de boformer, der har borgere i målgruppen vurderer, at indgrebsmulighederne efter kapitel 24 a bidrager til at opretholde orden og sikkerhed på boformen.

Figur 10: I hvilken grad vurderer I som personale i boformen, at muligheden for nedenstående tiltag opretholder ro og sikkerhed på boformen?

N = 14. Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "I meget høj grad" og "I høj grad" er kodet til "I høj grad" og "I lav grad" og "I meget lav grad" er kodet til "I lav grad". Svarkategorien "Hverken eller" er bibeholdt.

Som det fremgår af tabellen ovenfor, er det under 30 procent af lederne på boformerne, der vurderer at indgrebsmulighederne bidrager til at opretholde orden og sikkerhed. Dette billede er anderledes for anbringelsesstederne, hvor 52 procent af lederne de anbringelsessteder, som har anbragte unge i målgruppen, vurderer at muligheden for indskrænkning af brug af mobiltelefon eller internet bidrager til at opretholde orden og sikkerhed (se bilag 2.5). Dette resultat kan ses i lyset af, at personalet på mange anbringelsessteder i forvejen indskrænker de anbragte unges brug af mobiltelefon og internet gennem husregler om, hvornår internet og mobiltelefoner må benyttes.

Når vi kigger på de § 108-boformer, som har anvendt indgrebene, vurderer lederne ikke i særlig høj grad, at indgrebsmulighederne bidrager til at opretholde orden og sikkerhed på boformerne. Tabellen nedenfor viser fordelingen for de boformer, som har anvendt indgrebene.

Tabel 28: I hvilken grad vurderer I som personale i boformen, at muligheden for nedenstående tiltag opretholder ro og sikkerhed på boformen?

	Indskrænkelse af anbragtes brug af mobiltelefon eller internet	Undersøgelse af anbragtes opholdsrum eller ejendele	Inddragelse af anbragtes effekter	Aflåse anbragtes bolig for natten
I høj grad	1	0	1	1
Hverken eller	2	3	2	1
I lav grad	1	1	1	0
Ved ikke	0	0	0	2

N = 4. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "I meget høj grad" og "I høj grad" er kodet til "I høj grad" og "I lav grad" og "I meget lav grad" er kodet til "I lav grad"- Svarkategorien "Hverken eller" er bibeholdt.

Her ser vi, at lederne på boformerne i mindre grad vurderer, at indgrebsmulighederne bidrager til orden og sikkerhed, end de vurderer, at indgrebsmulighederne forebygger og forhindrer kriminalitet i og med højest én leder på en boform har svaret at indgrebsmulighederne i høj grad bidrager til at opretholde orden og sikkerhed.

Indgrebsmulighederne kan få den omvendte effekt på orden og sikkerhed, fordi episoder fx ved undersøgelse af en anbragt borgers opholdsrum kan blive højspændte og borgeren kan blive vred og reagere negativt eller voldsomt. Et indgreb, der skal forebygge ny kriminalitet, kan også føre nye problemer med sig, fx fortæller en medarbejder i en handlekommune om en anbragt borger, der stjæler de andre beboeres mobiltelefoner, fordi han har fået inddraget sin egen. Indgrebsmulighederne kan derfor i nogle tilfælde have en negativ konsekvens for de andre beboere eller for personalet, hvilket modarbejder formålet med at opnå orden og sikkerhed.

Indgrebsmulighederne kan dog også siges at bidrage til opretholdelse af orden og sikkerhed, særligt for personalets oplevelse af sikkerhed og tryghed. En medarbejder i en borgers handlekommune påpeger, at indgrebene kan bidrage til sikkerheden, hvis personalet får forebygget eller forhindret ny kriminalitet, fx hvis personalet opdager og beslaglægger effekter, som kan anvendes farligt mod personalet eller andre beboere. Personalet på de to besøgte boformer udtrykker, at lovændringen har haft en betydning for deres oplevelse af sikkerhed og tryghed. Medarbejderne på de to boformer fremhæver fx at lovændringen har givet en højere grad af professionalisme, fordi de har beføjelser til at reagere, hvis en anbragt borger er i besiddelse af genstande, som vedkommende ikke må have. Den øgede oplevelse af professionalisme kommer også til udtryk ved, at indgrebsmulighederne giver en smidighed og hurtighed i arbejdet, fordi politiet ikke behøver være inde over. På den måde ved personalet, at der kan reageres hurtigt, hvis der er brug for det, hvis der fx er en mistanke om våben i en anbragt borgers bolig, hvilket bidrager til en øget oplevelse af tryghed og sikkerhed for personalet.

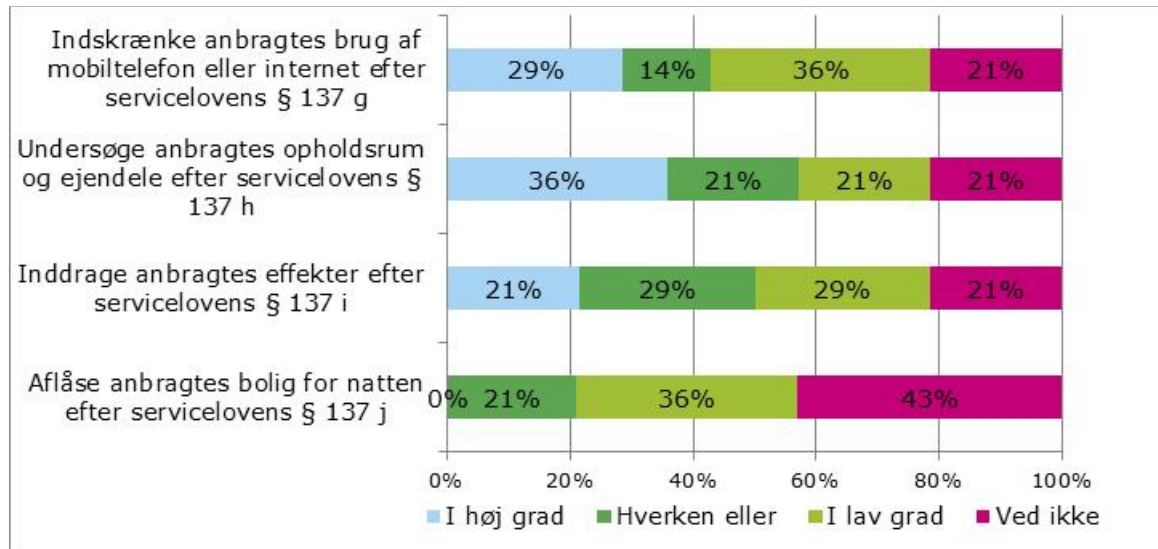
6.2 Lovens betydning for den socialpædagogiske praksis

Når borgere er anbragt på boformer eller unge over den kriminelle lavalder er anbragt på anbringelsessteder omfattet af lovændringen, som følge af en dom eller kendelse, skal personalet, der opererer inden for serviceloven, samtidig understøtte den strafferetlige afgørelse. Kapitel 24 a i serviceloven skal ses i dette lys, hvor mulighederne for indgreb skal gøre det muligt at understøtte den strafferetlige afgørelse for de anbragte borgere, samtidig med at boformen hører under serviceloven og skal opfylde sit formål ved at arbejde socialpædagogisk med de borgere, som er anbragt.

VISO pointerer, at lovændringen i serviceloven ikke kan erstatte det socialpædagogiske arbejde og påpeger vigtigheden af, at der også bliver arbejdet målrettet socialpædagogisk på boformerne med at undgå den kriminalitet, som borgeren er dømt for. Eksempelvis at der arbejdes med seksualitet, hvordan man tøjler sin aggression, eller hvordan borger kan undgå at være voldelig og

begå overgreb. VISO bemærker, at der selvfølgelig kan være behov for, at en borger ikke har adgang til en computer, men at det ikke er en løsning, der kan stå alene i forhold til at stoppe kriminaliteten, og at der også her bør arbejdes socialpædagogisk med at undgå, at borgeren begår ny kriminalitet, både imens denne er på bosted, men også i en fremtid udenfor bosted. En faglig konsulent i regionen pointerer, at indgrebsmulighederne stadig hører inden for grænserne for det socialpædagogiske arbejde, i og med, at indgrebet ikke kan anvendes, hvis borgeren modsætter sig og ikke kan nås ad frivillighedens vej. I sådanne tilfælde er personalet lige vidt, og må arbejde videre med deres pædagogiske metoder eller tilkalde politiet.

Figur 11: I hvilken grad vurderer I som personale i boformen, at muligheden for nedenstående tiltag påvirker den faglige praksis på boformen?

N = 14. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Meget høj grad" og "høj grad" er kodet til "i høj grad" og "lav grad" og "meget lav grad" er kodet til "i lav grad"- Svarkategorien "hverken eller" er bibeholdt.

Det samme billede tegner sig for de boformer, der har anvendt indgrebene (se bilag 2.5). Her angiver lederne på to af de fire boformer, at de vurderer, at de tre første indgrebsmuligheder (indskrænkelse af telefon og internet, undersøgelse af opholdsrum og inddragelse af effekter) i høj grad påvirker den faglige praksis, mens muligheden for aflåsning af bolig for natten kun i lav grad påvirker den faglige praksis. Blandt anbringelsesstederne er det kun 14 procent af de 29 ledere på anbringelsessteder, som angiver, at muligheden for at indskrænke brugen af mobiltelefon og internet påvirker den faglige praksis (se bilag 2.5). Lederen på anbringelsesstedet, som har foretaget et indgreb vurderer, at muligheden for at indskrænke brug af mobiltelefon og internet i lav grad påvirker den faglige praksis.

En kommunal sagsbehandler påpeger, at lovændringen kan have haft en effekt på, at man på boformerne er blevet mere bevidste om, at inddragelse af effekter og undersøgelse af en borgers opholdsrum er indgreb, som kræver lovhjemmel. Sagsbehandleren fremhæver, at det altid har været klart, at man fx ikke må låse døre, men at inddragelse af effekter og undersøgelse af en anbragt borgers værelse tidligere godt kan have været en praksis på nogle boformer, uden der var lovhjemmel til det. I kapitel 24 a er der lagt op til, at boformen skal søge og opnå borgerens tilladelse først, og dette kan give en større opmærksomhed på, at fx inddragelse af effekter og undersøgelse af et værelse er et indgreb.

6.2.1 Påvirkning af den faglige praksis

Fælles for de to besøgte boformer gælder det, at det er relationen mellem den anbragte borger og medarbejderne som er i centrum, og som også er den primære mekanisme til at undgå indgrebene. Dette kan på den ene side komme til udtryk i det forebyggende arbejde forud for et indgreb, hvor medarbejderne ser på den anbragte borgers signaler og kan identificere om noget

er svært eller om borgerens adfærd har ændret sig, fordi de kender borgeren godt. På den anden side kan det også komme til udtryk ved, som lederen på et anbringelsessted fortæller, at den unge selv kommer og fortæller en medarbejder, hvis de har noget ulovligt, fordi relationen er tryk. Både en forstander på et anbringelsessted og en kommunal sagsbehandler påpeger, at indgrebsmulighederne ikke skal bruges som trussel eller magtmiddel. Forstanderen påpeger, at det godt kan have en effekt at signalere, at personalet har magten, men at denne effekt typisk bliver negativ, og det derfor er bedre at tage dialogen og samtalen med den anbragte.

Der er også eksempler på tværs af de to besøgte boformer og anbringelsesstedet på, at indgrebsmulighederne har været med til at fremme det socialfaglige arbejde. En kommunal sagsbehandler fortæller om et indgreb, hvor en mor til en anbragt ung ringede gentagne gange og sagde, at hun ville komme og hente ham. Den unge fik det skidt og blev stresset og personalet kunne ikke nå ham med det pædagogiske arbejde, fordi han troede, at hans mor ville kunne komme og hente ham. Personalet på anbringelsesstedet vurderede derfor, at det ville være godt for ham i en periode ikke at have telefonen og indskrænkede den unges brug af mobiltelefonen for at beskytte ham.

Boks 12: eksempel fra praksis

Eksempel: Indgrebs positive betydning for det socialpædagogiske arbejde

En anbragt borger med domstype 2 har et stort misbrug og forlader nogle gange afdelingen uden tilladelse. Boformen får godkendelse hos kommunen til at aflåse borgerens bolig for natten i 14 dage for at forhindre rømning. Borgeren får det imidlertid dårligt af, at boligen er aflåst om natten og indgrebet ophører derfor efter 7-8 dage. Personalet laver i stedet en aftale med borgeren om, at vinduet låses, men at døren til fællesarealerne står åben og der er en ekstra nattevagt på. Selvom borgeren fik det dårligt af indgrebet, har det været et vendepunkt for ham. Før indgrebet gik det pædagogiske arbejde ikke ind, men personalet mener at indgrebet var en øjenåbner for ham. Efter indgrebet blev borgeren løbende tilbudt samtaler med personalet og har også selv opsøgt medarbejdere for at drøfte situationen. Borgeren viste herefter langt mere interesse i at samarbejde med personalet og opbygge en positiv relation, hvilket har været helt afgørende for det videre pædagogiske arbejde. Personalet vurderer derfor, at perioden overordnet set har haft en positiv effekt for borgeren.

Kilde: Indberetning om indgreb til socialtilsyn samt interview med socialfaglig konsulent i regionen

Lovændringen kan derfor ikke siges at have erstattet relationsarbejdets centrale position i det socialpædagogiske arbejde. Personalet kan dog opleve en spænding mellem det pædagogiske arbejde og indgrebsmulighederne efter loven.

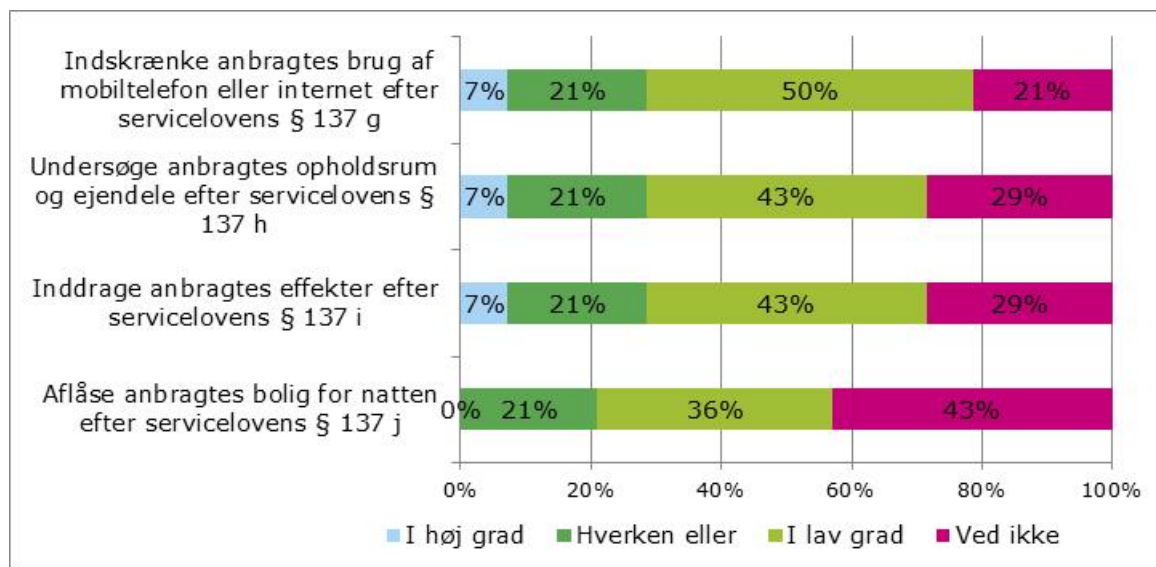
På tværs af de to besøgte boformer, har medarbejdere også udtrykt bekymring for, at indgrebene skaber en distance til borgerne, fordi det socialpædagogiske arbejde bliver mere regelsættende. Som medarbejder skal man både udføre indgreb over for anbragte borgere og senere spise aftensmad med dem, og i det socialpædagogiske arbejde, hvor relationen er central, kan det opleves dilemmafyldt, at skulle gennemføre et indgreb, der kan virke grænseoverskridende for den anbragte borger. Indgrebene kan opleves meget ubehagelige for den anbragte borger og derfor er det vigtigt med en tæt socialpædagogisk opfølgning, for at mindske indgrebets negative betydning for relationen til den anbragte borger. Som det er beskrevet tidligere, har personalet på de to besøgte boformer mange overvejelser omkring, hvem der skal gennemføre indgrebene. På den ene boform udtrykker både afdelingsledere og en medarbejder klart, at boformen har besluttet, at afdelingslederne foretager undersøgelser af opholdsrum for at mindske, at der opstår et dilemma mellem det socialpædagogiske arbejde og indgrebene. Deres overvejelse er, at de prioriterer det højt, at indgrebene ikke har en effekt på relationen mellem borgeren og dennes kontaktperson. Den socialpædagogiske opfølgning efter et indgreb består primært af ekstra op-

mærksomhed på den anbragte borger og vedkommendes reaktioner, og samtaler fx om baggrunden for indgrebet, tidsperspektivet og konsekvensen af indgrebet.

6.2.2 Indgrebsmulighedernes betydning for magtanvendelse

Et centralt parameter for at undersøge lovændringens betydning for den socialpædagogiske praksis, er at se på den øvrige brug af magtanvendelser på de berørte boformer og anbringelsessteder. Generelt vurderer personalet på de boformer, som har anbragte borgere inden for målgruppen, at lovændringen ikke har haft en særlig betydning i forhold til en øget brug af magtanvendelser. Som det fremgår af figuren nedenfor, er det syv procent af lederne på boformerne med borgere i målgruppen, som vurderer, at hhv. indskrænkning af brug af mobiltelefon og internet, undersøgelse af bolig og inddragelse af effekter har øget brugen af magtanvendelser over for borgere, som er anbragt som følge af en strafferetlig afgørelse.

Figur 12: I hvilken grad vurderer I som personale i boformen, at muligheden for nedenstående tiltag har øget brugen af magtanvendelser efter Servicelovens kapitel 24 over for de borgere, der er anbragt på boformen i henhold til en strafferetlig afgørelse?

N = 14. Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Meget høj grad" og "høj grad" er kodet til "i høj grad" og "lav grad" og "meget lav grad" er kodet til "i lav grad"- Svarkategorien "hverken eller" er bibeholdt.

For anbringelsesstederne gælder det, at 14 procent af lederne på de 29 anbringelsessteder med unge i målgruppen vurderer, at indskrænkning af telefon og internetbrug i høj grad har øget brugen af magtanvendelser over for unge der er anbragt som følge af en strafferetlig afgørelse (se bilag 2.5).

Lederne på de boformer, som har anvendt indgrebene, vurderer i lav grad, at indgrebsmulighederne har øget brugen af magtanvendelse over for de anbragte borgere, som er i målgruppen for indgrebene, som det fremgår af tabellen nedenfor. Lederen på en enkelt boform vurderer dog, at indskrænkelse af brug af mobiltelefon, undersøgelse af anbragtes opholdsrum eller ejendele samt inddragelse af anbragtes effekter i høj grad har øget brugen af magtanvendelser over for anbragte borgere i målgruppen for indgrebene. Lederen på det anbringelsessted, som har foretaget indgreb, vurderer, at muligheden for at indskrænke brug af mobiltelefon og internet i lav grad har øget brugen af magtanvendelse over for anbragte unge i målgruppen.

Tabel 29: I hvilken grad vurderer I som personale i boformen, at muligheden for nedenstående tiltag har øget brugen af magtanvendelser efter Servicelovens kapitel 24 over for de borgere, der er anbragt på boformen i henhold til en strafferetlig afgørelse?

	Indskrænkelse af anbragtes brug af mobiltelefon eller internet	Undersøgelse af anbragtes opholdsrum eller ejendele	Inddragelse af anbragtes effekter	Aflåse anbragtes bolig for natten
I høj grad	1	1	1	0
Hverken eller	0	0	0	0
I lav grad	3	3	3	2
Ved ikke	0	0	0	2

N = 4. Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "I meget høj grad" og "I høj grad" er kodet til "I høj grad" og "I lav grad" og "I meget lav grad" er kodet til "I lav grad". Svarkategorien "Hverken eller" er bibeholdt.

På en af boformerne fortæller medarbejderne, at der har været en episode, hvor der i forbindelse med et indgreb samtidig har været en magtanvendelse. Det skete, fordi en anbragt borger blev ophidset og ikke ville flytte sig fra sin stol, hvilket umuliggjorde at personalet kunne gennemføre undersøgelsen af opholdsrummet. På den måde kan indgrebene føre til magtanvendelser, men det forekommer sjældent. Det samme billede tegner sig fra handlekommunernes og socialtilsynenes perspektiv, hvor det bredt set vurderes, at lovændringen ikke har haft betydning for øvrige magtanvendelser på boformerne og anbringelsesstederne.

En faglig konsulent i regionen påpeger, at lovændringen kan have været med til at sætte dilemmaet om indgreb i selvbestemmelsesretten i fokus, herunder hvordan indgreb kan undgås og hvordan personalet møder den anbragte borger. På den boform, som har anvendt indgrebene hyppigst, bliver der blandt andet arbejdet med konfliktnedtrappende metoder og med bevidstheden om, hvad der sker i dialogen og i samværet mellem medarbejder og anbragte borger – fx om situationen kræver, at en kollega skal tage over. Disse faglige drøftelser er kommet på baggrund af personalets erfaringer med indgrebsmulighederne og deres erfaringer med anvendelsens begrænsninger. Dette har givet anledning til drøftelser af, hvad der pædagogisk og fagligt kan gøres inden for rammerne.

6.2.3 Faglig opfølgning og sparring i forbindelse med indgreb

Lovændringen med de nye indgrebsmuligheder har fordret faglig sparring om den pædagogiske tilgang i forhold til indgrebene på den boform, som har foretaget indgrebene hyppigst. På denne boform, er der en systematisk faglig opfølgning i personalegruppen efter et indgreb har været iværksat. Her drøfter man indgrebene på personalemødet, som afholdes hver anden uge. Boformen er også i tæt dialog med en faglig konsulent i regionen, som er driftsherre for tilbuddet. Den faglige dialog handler om den overordnede brug af lovgivningen, om den socialpædagogiske praksis og hvordan indgreb og øvrig magtanvendelse kan undgås. Den faglige sparring foregår primært som efterrefleksion, når der har været et indgreb, hvor personalet på boformen og den faglige konsulent drøfter, hvordan indgrebet kunne have været undgået og hvad boformen kan lære af situationen til næste gang.

Boks 13: eksempel fra praksis

Eksempel: Fremadrettet læring efter et indgreb

En borger får undersøgt sit værelse, fordi personalet på boformen har fået mistanke om, at han har ulovligt værktøj, der kan bruges som våben på sit værelse. Personalet er blevet opmærksomt på dette, fordi de har observeret borgeren have mistænkelig adfærd og samtaler med en anden beboer. Borgeren bliver vred over indgrebet mens det står på, men i de efterfølgende samtaler med personalet giver han udtryk for, at han godt forstår hvorfor personalet gennemførte undersøgelsen af værelset. I første omgang vil borgeren ikke erkende, at han har hjulpet den anden beboer. Personalet taler med borgeren om, at man ikke skal lade sig udnytte af andre beboere til at begå noget ulovligt. Borgeren afleverer på baggrund af denne samtale en anden effekt, som kunne bruges til våben. Personalets plan er fremover, at være observante omkring, hvilke aktiviteter borgeren deltager i på værkstedet samt hans samvær med den anden beboer. Personalet beslutter også at inddrage borgerens udgang for en periode for at undgå yderligere ulovligheder. Personalet bemærker, at borgeren har lært noget af episoden. Borgeren havde ikke tænkt, at det kunne være kriminelt eller have konsekvenser for ham selv at hjælpe en anden beboer. Han havde heller ikke tænkt, at det værktøj der blev konfiskeret hos ham kunne bruges som våben. Borgeren virker efterfølgende oprigtig i forhold til, at han fremover ikke vil hjælpe andre beboere med effekter til kriminelle handlinger.

Kilde: Indberetning om indgreb til socialtilsyn

På den anden besøgte boform og anbringelsesstedet anvender personalet indgrebene så sjældent, at der ikke er tale om en egentlig systematik i opfølgningen i personalegruppen, men ledere og medarbejdere på boformen pointerer, at der er opmærksomhed på det, hvis der skulle opstå behov for det. Lederne på de boformer, som har anvendt indgrebene, angiver i spørgeskemaet, at de fx har det oppe på førstkommande personalemøde og fx har samtaler med de involverede medarbejdere, når der har været et indgreb.

Boks 14: Eksempel fra praksis

Eksempel: Hvordan forebygges indgreb i fremtiden

En borger, som er i varetægtsurrogat, har gjort skade på sit sikringsvindue og personalet mistænker, at han har haft forbudt værktøj på værelset, som han har brugt til at prøve at bryde igennem vinduet med henblik på at rømme. Personalet gennemfører en undersøgelse af værelset og finder flere forbudte effekter.

Personalet på boformen vurderer, at borgeren har manglet indhold i hverdagen mens han har været i varetægt. Borgeren har haft meget begrænsede udfoldelsesmuligheder i den tid han har været i varetægt og har derfor haft meget tid til at tænke på rømning. Personalet forventer, at en mere indholdsrig hverdag kan få hans tanker væk fra rømning og dermed undgå, at han har forbudt værktøj på værelset, som kan bruges til at bryde vinduet op og i værste tilfælde til at skade personalet eller andre beboere. En leder på boformen har haft en god samtale med borgeren om fremtiden og om muligheden for at komme i skole inden for sikret hegn, og boformen ansøger om denne mulighed for at give borgeren en mere indholdsrig hverdag.

Kilde: Indberetning om indgreb til socialtilsyn

VISO – Den nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation, som hører under Socialstyrelsen, er en oplagt aktør i forhold til faglig sparring om lovgivningen og indgrebsmulighederne i kapitel 24 a. VISO bliver jævnligt kontaktet af boformer der har domfældte udviklingshæmmede anbragt. Her er det som regel ønske om udredning af borgers funktionsniveau, efterfulgt af rådgivning ift. pædagogisk, metodisk tilgang. I nogle tilfælde ønskes ligeledes risikovurdering, hvis restriktioner skal ændres, eksempelvis fra sikret afdeling til åben afdeling. VISO har dog blot

været inddraget i en enkelt konkret sag vedrørende kapitel 24 a, hvor en boform overvejede at undersøge en anbragt borgers opholdsrum. VISO blev ikke kontaktet på baggrund af stedets brug af kapitel 24a, men fordi stedet ønskede udredning af borger og rådgivning i forhold til pædagogisk metode. En medarbejder i VISO vurderer, at vejledningen til loven bør revideres eller udvides med konkrete beskrivelser relateret til de dilemmaer stederne i denne undersøgelse har givet udtryk for. Fx kan der være behov for at præcisere, at indgrebene efter loven ikke kan gennemføres, hvis borgeren er uvidende herom og ikke til stede, hvis borgeren modsætter sig, og at politiet skal inddrages i sådanne tilfælde. Samtidig kunne man præcisere vigtigheden af, at borger bliver hørt og får mulighed for at klage.

6.3 Lovens betydning for borgerne

De tre interviewede borgere, som indgrebene har været anvendt over for, fortæller at indgrebene kan opleves som ubehagelige og i nogle tilfælde ydmygende. De anbragte borgernes oplevelse stemmer overens med personalets observationer af, at indgrebene kan føre til voldsomme reaktioner fra de anbragte borgere.

De fleste interviewede medarbejdere og de tre interviewede anbragte borgere udtrykker, at det kan være meget frustrerende for borgerne at opleve en **undersøgelse af boligen**. En medarbejder på en boform beskriver, at en borger var påvirket efter at have fået undersøgt sin bolig, og personalet havde derfor samtaler med ham i lang tid efter. Han havde oplevet det som en krænkelse af sine rettigheder og medarbejderen bemærkede, at borgeren følte det som en stor indgriben og var lettet, da det var overstået.

Som det er beskrevet tidligere, gør personalet på boformerne sig mange tanker om, hvem der fx skal gennemføre en anbragt borgers værelse og om det er en fordel, at det er en medarbejder som ikke har en tæt relation til borgeren, fordi indgrebet kan skabe skår i denne relation, eller om det netop er en fordel, at det er en medarbejder, som har en tæt kontakt til borgeren, fordi dette så kan opleves som mere trygt for borgeren. På tværs af de to besøgte boformer mener personalet, at indgrebene kan have en negativ betydning for relationen til den anbragte borger. En forstander påpeger, at anbragte borgere selvfølgelig kan blive vrede over, at få værelset undersøgt, men at deres erfaring er, at det ikke skader relationen i det lange løb. En anbragt borger fortæller, at hans reaktion på en gennemøgning af værelset kommer meget an på, hvem der foretager indgrebet og at det er mere trygt, hvis det er en medarbejder, han kender godt. En medarbejder på en boform påpeger, at han ikke oplever indgrebene som ødelæggende i relationen til de anbragte borgere, men der kan være en overvejelse omkring, at det ikke skal være borgerens nærmeste kontaktperson. Medarbejderen, som arbejder på den boform, der har anvendt indgrebene hyppigst, påpeger at frygten for at skade relationen har været større i starten end den er på nuværende tidspunkt.

Udover diskussionen af, hvilke personer der skal udføre indgrebene, har områdelederne på en af boformerne debatteret den anbragte borgers tilstedeværelse, når eksempelvis opholdsrum undersøges. Det er for farligt for personalet og er samtidig en stressfaktor for både personalet og den anbragte borger. Noget af det, der kan føles ubehageligt fra de anbragte borgeres perspektiv er, hvis borgeren bliver bekymret for, om personalet ødelægger ting eller roder, når de gennemfører en undersøgelse af værelset. En borger fortæller, at det er ok, at medarbejderne gennemfører en undersøgelse af værelset, men han vil være til stede og se, hvad de gør. En anden borger fortæller, at han blev vred over, at han ikke måtte være til stede på værelset, da personalet gennemførte en undersøgelse, fordi han har nogle ting på værelset, som han er beskyttende over for og bekymret for om personalet passer godt nok på. Set fra de anbragte borgeres perspektiv er det derfor vigtigt at gennemføre en undersøgelse af værelset nænsomt og med respekt for borgerens ting, og helst på en måde, hvor den anbragte borger kan være til stede. En anbragt borger fortæller, at politiet undersøgte hans værelse og det var okay, fordi de satte tingene ordentligt på plads og ikke rodede. På baggrund af dette kunne det tænkes, at ubehaget for den anbragte borger kan afbødes ved at skabe en situation, hvor borgeren selv kan være til stede under

undersøgelse af værelset. Et alternativ kan være, at en værge eller pårørende er til stede, hvis den anbragte borger ikke kan rumme det selv eller hvis situationen skulle blive tilspidsset.

To anbragte borgere fortæller, at det kan opleves som ydmygende at få foretaget undersøgelse af værelset, hvis indgrebet fx fører til yderligere magtanvendelse, eller hvis værelset bliver undersøgt mens andre beboere er til stede. En borger, som har fået foretaget flere indgreb, fortæller, at han ønsker at de andre er ude at gå en tur eller ikke er til stede, når personalet undersøger værelset.

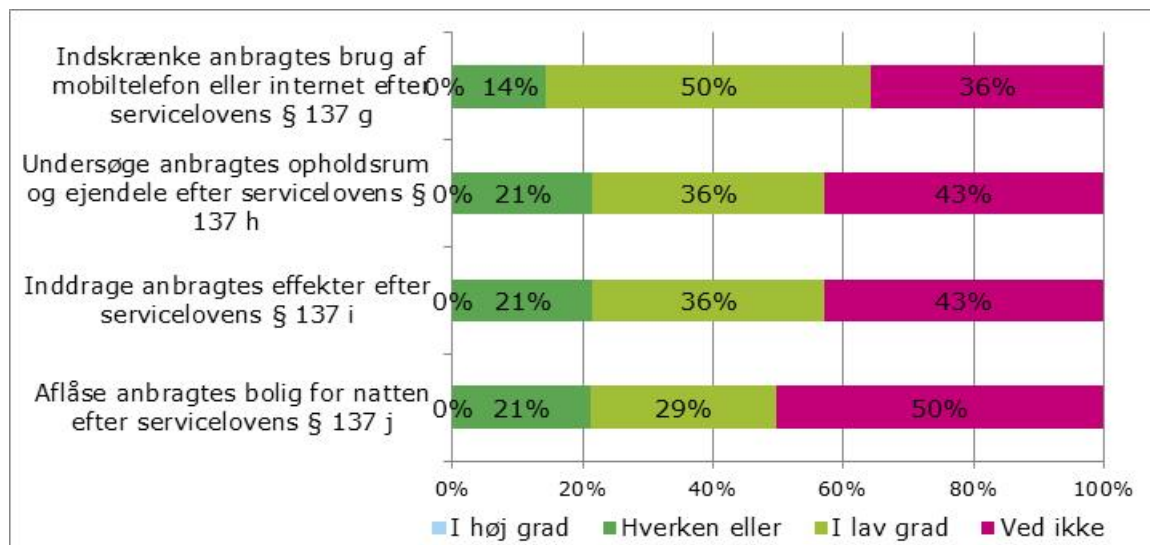
Inddragelse af effekter er ikke nødvendigvis i samme grad kilde til tilspidsede situationer, men kan stadig opleves som ubehageligt og uretfærdigt fra den anbragte borgers perspektiv. En anbragt borger fortæller, at han længe spurgte efter sin USB-nøgle, som var blevet inddraget til undersøgelse, men at der gik lang tid før han hørte noget om den. Han finder ud af, den er gået i stykker, og det er han ked af. En anden anbragt borger beskriver, at han bliver sur, når hans ting bliver inddraget. Han mener ikke, at han har fået en liste over de ting, som personalet har taget og han oplever det som tyveri, når han ikke ved, hvor tingene er.

En medarbejder fortæller, at de anbragte borgere ofte protesterer og gerne vil kommentere på sagen, fx kan der være uoverensstemmelser mellem personale og den anbragte borger om, hvorvidt en skruetrækker er et værktøj eller et våben. Her bliver det tydeligt, hvordan indgrebene ikke kan erstatte det socialpædagogiske arbejde, men tværtimod kræver løbende socialpædagogisk relationsarbejde både forud for og efter indgrebene er iværksat. En indgrebsmulighed som inddragelse af effekter kan skabe konflikt i den konkrete situation, hvor den anbragte borgers ejendel bliver inddraget, men kan styrke det socialpædagogiske arbejde på længere sigt. En anbragt borger, som har fået inddraget sin telefon, fordi han ringer til forskellige instanser (brandvæsen og ambulancer) og har ringet og truet andre personer, fortæller, at han blev sur, da hans telefon blev inddraget, men at han blev mere rolig og fik mere ro i kroppen efterfølgende. På den måde har indgrebet bidraget til at skabe ro for den anbragte borger, hvilket kan understøtte det videre pædagogiske arbejde.

6.3.1 Betydningen af loven for de øvrige beboere

Der kan, som nævnt tidligere, være beboere på boformen, som ikke er i målgruppen for indgrebene, og i dette afsnit beskriver vi boformernes og de anbragte borgeres vurdering af lovændringens betydning for de øvrige beboere. Som det fremgår af figuren nedenfor, vurderer lederne på boformerne med borgere i målgruppen ikke, at lovændringen har øget brugen af magtanvendelser over for de beboere, som ikke er anbragt som følge af en strafferetlig afgørelse. Der er ingen ledere på boformer, der angiver, at indgrebsmulighederne i høj grad har øget brugen af magtanvendelser over for borgere, som ikke er i målgruppen for indgrebsmulighederne.

Figur 13: I hvilken grad vurderer I som personale i boformen, at muligheden for nedenstående tiltag har øget brugen af magtanvendelser efter Servicelovens kapitel 24 over for de borgere på boformen, hvis ophold ikke skyldes en strafferetlig afgørelse?

N = 14. Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Meget høj grad" og "høj grad" er kodet til "i høj grad" og "lav grad" og "meget lav grad" er kodet til "i lav grad"- Svarkategorien "hverken eller" er bibeholdt.

Det samme billede tegner sig blandt de boformer, som har anvendt indgrebene over for borgere på boformen. Her angiver lederne på op til tre ud af de fire boformer, at indgrebsmulighederne i lav grad har øget brugen af magtanvendelser over for de øvrige beboere.

Tabel 30: I hvilken grad vurderer I som personale i boformen, at muligheden for nedenstående tiltag har øget brugen af magtanvendelser efter Servicelovens kapitel 24 over for de borgere på boformen, hvis ophold ikke skyldes en strafferetlig afgørelse?

	Indskrænkelse af anbragtes brug af mobiltelefon eller internet	Undersøgelse af anbragtes opholdsrum eller ejendele	Inddragelse af anbragtes effekter	Aflåse anbragtes bolig for natten
I høj grad	0	0	0	0
Hverken eller	0	0	0	0
I lav grad	3	3	3	2
Ved ikke	1	1	1	2

N = 4. Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "I meget høj grad" og "I høj grad" er kodet til "I høj grad" og "I lav grad" og "I meget lav grad" er kodet til "I lav grad"- Svarkategorien "Hverken eller" er bibeholdt.

For anbringelsesstederne gælder det, at lederne på 14 procent af de anbringelsessteder, som har anbragte unge i målgruppen angiver, at indgrebsmuligheden har øget brugen af magtanvendelser over for de øvrige beboere (se bilag 2.5). Lederen på anbringelsesstedet, som har anvendt indgrebsmuligheden, vurderer at indgrebsmuligheden i lav grad har øget brugen af magtanvendelser over for de øvrige anbragte.

Hvorvidt og hvordan indgrebene kan have en betydning for de øvrige beboere er mere uklart. Det generelle billede er, at personalet på boformerne oplever, at loven ikke påvirker de øvrige beboere i hverdagen, men at konkrete situationer med indgreb kan påvirke de øvrige beboere, fordi episoderne kan blive dramatiske og højspændte. Det afhænger selvfølgelig af, hvordan indgrebet gennemføres og på nogle boformer gør man netop noget ud af, at de øvrige beboere ikke skal være til stede, hvis en anbragt borgers værelse skal undersøges.

En afdelingsleder på en boform fortæller, at de øvrige beboere ikke er så bevidste om lovændringen, at det har betydning. Afdelingslederen mener, at det kun er den anbragte borger, som indgrebene er udført over for, som er bevidst om, at indgrebsmulighederne eksisterer. En medarbejder på samme boform er derimod sikker på, at de øvrige beboere er bevidste om, at muligheden for indgreb foreligger. Selvom personalet ikke taler med de øvrige beboere om indgrebsmulighederne, mener medarbejderen, at de øvrige beboere er helt inde i systemet. Hun begrundede de anbragte borgeres bevidsthed om indgrebsmulighederne med, at de ikke er interesserede i at få forlænget deres dom eller at få indskrænket deres rettigheder på boformen.

En anbragt borger fortæller, at han mener, det påvirker de andre beboere, når der iværksættes indgreb. Han mener, at de andre kan blive påvirket og blive irriterede, hvis han bliver irriteret over indgrebet. Han ønsker ikke, at der skal være andre beboere til stede, end den person som indgrebet iværksættes overfor, og at der skal vises hensyn til denne og de andre beboere.

6.3.2 Opsummering

Samlet set vurderer personalet på de boformer, som har anvendt indgrebene, at indgrebsmulighederne forebygger og forhindrer at anbragte borgere begår ny kriminalitet. Det samme billede gør sig gældende for orden og sikkerhed, hvor personalet på de boformer, som har anvendt indgrebene vurderer, at indgrebsmulighederne har øget sikkerheden og trygheden både for personale og øvrige beboere. Lederne på boformer og anbringelsessteder vurderede *generelt* set ikke, at lovændringen har haft en betydning for at forebygge og forhindre kriminalitet og opretholde orden og sikkerhed, men ledere og medarbejdere på de boformer, som har foretaget indgreb, oplever, at indgrebsmulighederne kan forhindre ny kriminalitet og sikre tryghed og sikkerhed for personalet.

Personalet på boformerne er bevidste om, at indgrebene kun skal anvendes, hvis der ikke er mulighed for et mindre indgribende tiltag. I og med indgrebene kan opleves som voldsomme og ubehagelige for de anbragte borgere, de udføres overfor, stiller indgrebsmulighederne store krav til personalets faglighed både forud for et indgreb, hvor indgrebet søges undgået gennem samtale og dialog, og efterfølgende, hvor der skal følges op med borgeren og relationen til borgeren skal genetableres. Personalet på boformerne vurderer, at lovændringen ikke har øget brugen af magtanvendelser over for borgere i målgruppen eller de øvrige beboere.

BILAG 1

INDHOLD

1.	BILAG 1 – CASEBESØG OG KVALITATIVE INTERVIEWS	2
1.1	Rekruttering og udvælgelse af respondenter	2
2.	BILAG 2 - SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE	4
2.1	Beskrivelse af undersøgelsen og datagrundlaget	4
2.2	Spørgeskema til kommuner	5
2.3	Spørgeskema til § 108 boformer	12
2.4	Spørgeskema til § 66 anbringelsessteder	27
2.5	Øvrige resultater fra spørgeskemaundersøgelsen	37

7. BILAG 1 – CASEBESØG OG KVALITATIVE INTERVIEWS

Rambøll har besøgt en række anbringelsessteder og boformer og interviewet både ledere, medarbejdere og borgere i og uden for målgruppen om anvendelsen og effekten af § 137 g til § 137 j i serviceloven. Foruden casebesøg har Rambøll gennemført en række telefoninterviews med relevante aktører. Via de kvalitative studier har Rambøll således foretaget en dybere kortlægning af målgruppens implementering, anvendelse og vurdering af indgrebsmulighederne i kapitel 24a i serviceloven for herigennem at opnå en mere dybdegående indsigt i virkningerne af lovgivningen. En fuldkommen liste over respondenter, som har indgået i casebesøg og kvalitative interviews fremgår af Tabel 31 nedenfor.

Tabel 31 Oversigt over respondenter til casebesøg og kvalitative interviews

Institution	Aktører	Metode
Boformer efter § 108	Leder Medarbejder Borger i målgruppen Borger uden for målgruppen	Casebesøg
Anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6	Leder Medarbejder Borger i målgruppen Borger uden for målgruppen	Casebesøg
Kommune	Leder eller medarbejder på området for handicap og socialpsykiatri samt for området for børn og unge	Telefoninterview
VISO	Konsulent	Telefoninterview
Region	Leder eller medarbejder	Telefoninterview
Socialtilsyn	Leder eller medarbejdere	Telefoninterview

Casebesøg hos boformer under § 108 og anbringelsessteder under § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, er blevet gennemført med henblik på at få en større forståelse af lokal kontekstbetingelsers betydning for implementering og anvendelse af indgreb i henhold til kapitel 24a.

Kommunerne varetager den løbende dialog med tilbuddene og står for at administrere og følge op på indgrebene. Interviews med kommuner er således et vigtigt element i at belyse, hvordan lovændringen er administreret og implementeret i kommunerne.

Interview med VISO er gennemført med henblik på at afdække eventuel rådgivning omkring praksis forud for og efter indførelsen af kapitel 24a. Regioner indgår i undersøgelsen som følge af deres funktion som driftsherre for § 108 boformer eller § 66 anbringelsessteder. De regionale socialtilsyn har ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med sociale tilbud for udsatte børn og unge. Tilsynshederne er interviewet med henblik på at afdække tilsynenes oplevelse af målgruppens generelle opmærksomhed på og forvaltning af lovgivningen.

7.1 Rekruttering og udvælgelse af respondenter

Boformer efter § 108 samt **anbringelsessteder** efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, er udvalgt til casebesøg med henblik på at sikre variation på institutionstyper.

Rambøll har udvalgt **kommuner** på området for handicap og socialpsykiatri samt området for børn og unge på baggrund af resultatet af spørgeskemaundersøgelsen. Det primære udvælgelseskriterium var, at kommunerne havde truffet en afgørelse om indgreb jf. servicelovens § 137 g - § 137 j. Blandt kommuner med praktisk erfaring på området, blev kommunerne udvalgt på baggrund af andre relevante variable i spørgeskemaundersøgelsen, herunder hvorvidt kommunen har modtaget en foreløbig afgørelse fra en boform eller et anbringelsessted, den ikke kunnet godkende, hvorvidt kommunen anvender materiale fra Socialstyrelse, hvorvidt kommunen har vejledt dens ledelse og medarbejdere i det retslige handlerum for anvendelse af indgreb m.v.

Repræsentanter fra **VISO** er blevet udvalgt ud fra et relevanskriterium i et samarbejde mellem Rambøll, Socialstyrelsen og VISO selv.

Regioner er blevet udvalgt til de kvalitative studier i de tilfælde, hvor de fungerer som driftsherre for en eller flere § 108 boformer eller § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, anbringelsessteder, der har indgået i undersøgelsens dybdegående casestudier.

Rambøll har etableret kontakt til samtlige af landets fem **socialtilsyn** med henblik på at gennemføre interviews med repræsentanter fra ledelsen eller ansatte. Enkelte af socialtilsynene har ikke haft mulighed for at deltage i et interview.

8. BILAG 2 - SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE

8.1 Beskrivelse af undersøgelsen og datagrundlaget

Rambøll har gennemført tre spørgeskemaundersøgelser i perioden 13.10.2015 til 5.11.2015. Spørgeskemaundersøgelserne har til formål at skabe et overblik over virkningerne af servicelovens kapitel 24a. Spørgeskemaerne er udformet således, at de besvarer følgende forhold:

- Lovens anvendelse fordelt på institutioner, borgere og indgrebstyper
- Målgruppens administration af lovgivningen
- Målgruppens implementering af lovgivningen
- Målgruppens vurdering af lovens effekt.

Samtidig er boformerne, anbringelsesstederne og kommunerne blevet bedt om at angive en række faktuelle oplysninger, som fx institutionerne samlede kapacitet, målgruppe og belægningsgrad, respondenternes medarbejderprofiler og organisering.

Rambøll har udsendt et webbaseret spørgeskema til alle landets 30 boformer under § 108, 107 anbringelsessteder under § 66 og alle landets 98 kommuner med Rambøll Management Consulting som afsender. Lederne på boformer og anbringelsesstederne samt fagcheferne i kommunerne har fået tilsendt en mail med introduktion til evalueringen samt et link til besvarelse af spørgeskemaet via nettet. En påmindelsesmail er herefter udsendt til de respondenter, der ikke har udfyldt skemaet og efterfulgt af en telefonisk opfølgning.

20 boformer besvarede spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 67 procent. Samtlige boformer har gennemført hele spørgeskemaet. 19 af disse 20 boformer falder under § 108, hvoraf 14 har eller har haft borgere, som er anbragt ved en stafferetlig afgørelse. Fire boformer har gjort brug af en eller flere af indgrebsmulighederne efter § 137 g til § 137 j.

For de adspurgte anbringelsessteder gælder det, at 66 institutioner har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 62 procent. Dog har 14 anbringelsessteder ikke besvaret hele spørgeskemaet. 56 af de 66 anbringelsessteder som indgår i undersøgelsen falder under servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 eller 6, hvoraf 35 har eller har haft unge, som er anbragt ved en stafferetlig afgørelse. Et anbringelsessted har gjort brug af indgreb efter servicelovens kapitel 24a.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt landets kommuner er gennemført på området for handicap og socialpsykiatri samt området for børn og unge. For førstnævnte område har 71 af kommunerne besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 72 procent. 6 kommuner på området for handicap og socialpsykiatri har ikke besvaret hele undersøgelsen. 21 af de 71 kommuner som indgår i undersøgelsen fungerer som driftsherre for en eller flere boformer under § 108, mens 43 af kommunerne angiver, at de køber plads til borgere på boformer under § 108. Ni kommuner på området for handicap og socialpsykiatri har truffet en eller flere afgørelser om indgreb efter § 137 g til § 137 j.

For området for børn- og unge har 71 kommuner besvaret spørgeskemaet. Her har 8 af kommunerne dog ikke gennemført hele spørgeskemaet. Fire af de 71 kommuner som deltager i undersøgelsen har angivet, at de fungerer som driftsherre for et eller flere anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 eller 6, mens 28 har angivet, at de køber pladser til unge på anbringelsessteder under § 66. To kommuner på området for børn og unge har efter eget udsagn truffet en afgørelse om indgreb efter servicelovens § 137 g.

8.2 Spørgeskema til kommuner

EVALUERING AF KAPITEL 24A I SERVICELOVEN

SPØRGESKEMA TIL KOMMUNER

Tak fordi du vil deltage i undersøgelsen.

Vi beder om, at der gennemføres én samlet besvarelse for jeres kommune på voksenområdet, og én samlet besvarelse for jeres kommune på ungeområdet. Din besvarelse vil blive gemt løbende. Det er derfor muligt at lukke besvarelsen undervejs og vende tilbage på et senere tidspunkt, hvis det skulle blive nødvendigt.

Det tager cirka 10 minutter at besvare spørgeskemaet, og alle besvarelser behandles med anonymitet. Du bedes udfylde det inden fredag den 23. oktober.

Har du indholdsmæssige spørgsmål til undersøgelsen, er du velkommen til at kontakte Iben Warring Madsen per e-mail iwm@ramboll.com eller på telefon 51 61 45 78.

Baggrund: Lovændringen om indførelse af kapitel 24a i serviceloven om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

Kapitel 24a om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v. blev indført i serviceloven i forbindelse med, at lov nr. 495 af 21. maj 2013 om kriminalpræventive sociale indsatser trådte i kraft d. 1. juli 2013.

Målgruppen for bestemmelserne i kapitel 24 a er personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt på en boform efterservicelovens § 108 for voksne efter en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse. Desuden omfatter målgruppen for lovændringen unge over den kriminelle lavalder, med eller uden nedsat psykisk funktionsevne, der i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse er anbragt på anbringelsessteder for børn og unge, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og nr. 6.

Med lovændringerne er der givet mulighed for at iværksætte følgende indgreb:

1. Indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon (servicelovens § 137 g).

Denne indgrebsmulighed omfatter både unge og voksne.

2. Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele (servicelovens § 137 h).
3. Inddragelse af den anbragtes effekter (servicelovens § 137 i).
4. Aflåsning af den anbragtes bolig i op til otte timer i perioden mellem kl. 21.00 og kl. 8.00 (servicelovens § 137 j).

Disse indgrebsmuligheder omfatter alene voksne.

Først vil vi bede dig om nogle oplysninger vedrørende kommunen.

1. Hvilken kommune er du ansat i?

2. Hvilken af følgende betegner bedst din stilling?

Vi beder dig besvare hvilket område du som fagchef/teamleder dækker, da vi er interesseret i om din besvarelse dækker § 66-boformer (opholdssteder og døgninstitutioner for børn og unge) eller 108 §-boformer (til borgere med udviklingshæmning).

- (1) Fagchef socialpsykiatri-/handicapområdet
- (2) Fagchef børn- og ungeområdet
- (3) Teamleder socialpsykiatri-/handicapområdet
- (4) Teamleder børn- og ungeområdet
- (5) Konsulent socialpsykiatri-/handicapområdet
- (6) Konsulent børn- og ungeområdet
- (7) Andet indenfor socialpsykiatri-/handicapområdet, angiv:
- (8) Andet indenfor børn- og ungeområdet, angiv:

3. Hvor mange § 108 boformer, hvor borgere med udviklingshæmning anbringes som følge af en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse, er kommunen driftsherre for?

- (2) Angiv antal boformer (Angiv antal centre, hvis det er et center med flere afdelinger):
- (3) Ved ikke

4. Hvor mange § 108 boformer, hvor borgere med udviklingshæmning anbringes som følge af en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse, køber kommunen pladser på (både private, regionale og andre kommuner)?

- (1) Angiv antal boformer (Angiv antal centre, hvis det er et center med flere afdelinger):
- (2) Ved ikke

5. Hvor mange anbringelsessteder (serviceloven § 66, stk. 1 nr. 5 og 6) til unge, der skal anbringes som følge af en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse, er kommunen driftsherre for?

- (1) Angiv antal institutioner (Angiv antal centre, hvis det er et center med flere afdelinger):
- (2) Ved ikke

6. Hvor mange anbringelsessteder (serviceloven § 66, stk. 1, nr. 5 og 6) til unge, der skal anbringes som følge af en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse, køber kommunen pladser på (både private, regionale og andre kommuner)?

- (1) Angiv antal institutioner (Angiv antal centre, hvis det er et center med flere afdelinger):
- (2) Ved ikke

De følgende spørgsmål omhandler anvendelse af servicelovens § 137 f, stk. 1:

"Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. § 9 og § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffer afgørelse om de i § 137 g - § 137 j nævnte indgreb."

7. Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har kommunen truffet en afgørelse om indgreb jf. servicelovens § 137 g - § 137 j?

- (1) 2013, angiv antal:
- (2) 2014, angiv antal:
- (3) 2015, angiv antal:
- (4) Kommunen har ikke truffet afgørelse om indgreb
- (5) Ved ikke

8. Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har kommunen truffet en afgørelse om indgreb jf. servicelovens § 137 g?

- (1) 2013, angiv antal:
- (2) 2014, angiv antal:
- (3) 2015, angiv antal:
- (4) Kommunen har ikke truffet afgørelse om indgreb
- (5) Ved ikke

I de følgende spørgsmål beder vi dig svare for de anbringelsessteder/boformer (enten § 66, stk. 1 nr. 5 og 6. eller § 108), som hører under dit fagområde.

8a. Hvor mange boformer fordeler afgørelserne sig på?

- (1) Angiv antal boformer (Angiv antal centre, hvis det er et center med flere afdelinger):
- (2) Ved ikke

8b. Hvor mange borgere fordeler afgørelserne om indgreb sig på?

- (1) Angiv antal borgere:
- (2) Ved ikke

De følgende spørgsmål omhandler anvendelsen af servicelovens § 137 f, stk. 2 og stk. 3:

Stk. 2. Lederen af boformen, jf. § 108, og lederens stedfortræder kan dog træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g-§ 137 j, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt og ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og lederens stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt og ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Foreløbige afgørelser, jf. 1. og 2. pkt., kan træffes af ledere og lederes stedfortrædere på anbringelsessteder, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og i boformer, jf. § 108, der drives af kommuner, regioner og private.

Stk. 3. En foreløbig afgørelse, jf. stk. 2, skal snarest muligt forelægges til godkendelse hos kommunalbestyrelsen, jf. stk. 1.

9. Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har kommunen fået forelagt en foreløbig afgørelse om indgreb efter serviceloven § 137 g - § 137 j fra leder eller stedfortræder på boformer til godkendelse?

- (1) Angiv antal:
(3) Ingen
(2) Ved ikke

9a. Hvor mange boformer har kommunen modtaget de foreløbige afgørelser fra?

- (1) Angiv antal boformer:
(2) Ved ikke

9b. Hvor mange borgere fordeler de foreløbige afgørelser sig på?

- (1) Angiv antal borgere:
(2) Ved ikke

10. Har kommunen modtaget foreløbig afgørelser til indgreb efter serviceloven § 137 g- § 137 j, som I som borgerens handlekommune ikke har kunnet godkende?

- (1) Ja
(2) Nej
(3) Ved ikke

10a. Hvor mange foreløbige afgørelser til indgreb efter serviceloven § 137 g- § 137 j har I som handlekommune ikke kunnet godkende?

10b. Hvor mange boformer fordeler de foreløbige afgørelser til indgreb, som I ikke har kunnet godkende, sig på?

- (1) Angiv antal boformer:
(2) Ved ikke

10c. Hvor mange borgere fordeler de foreløbige afgørelser, som I ikke har kunnet godkende, sig på?

- (1) Angiv antal borgere:
(2) Ved ikke

10d. Hvad er årsagen/årsagerne til, at de foreløbige afgørelser ikke imødekommes?

De følgende spørgsmål handler om administration i forbindelse med indgrebene.

11. Hvem må foretage indgrebet på bostedet? Sæt gerne flere krydser

- (1) Leder eller stedfortræder på boformen
- (2) Alle medarbejdere på boformen
- (3) Borgerens sagsbehandler i kommunen
- (6) Kun på forhånd udpegede medarbejder(e) på boformen
- (7) Kun den eller de medarbejdere, der fast varetager opgaver over for borgeren, fx. som kontaktperson eller bostøtte, på boformen
- (4) Andet:
- (8) Ved ikke

12. Har politiet været inddraget i forbindelse med indgrebsmulighederne?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

13. Uddyb hvilke typer indgreb der krævede inddragelse af politiet og hvor ofte dette har været nødvendigt

14. Hvordan registreres de indgreb, der har været iværksat?

- (1) Skema fra Socialstyrelsens "Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats"
- (2) Skema som kommunen selv har udviklet
- (3) Skema som kommunens Socialtilsyn har udviklet
- (4) Andet, angiv:
- (5) Ved ikke

De følgende spørgsmål handler om indgrebets betydning for den socialpædagogiske praksis.

15. Hvordan sikres at indgreb (serviceloven § 137 g- § 137 j) bringes til ophør, når betingelserne for indgreb ikke længere er til stede?

16. Følger kommunen op på de indstillinger til indgreb som imødekommes?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

16a. Hvordan følger kommunen op på de indstillinger til indgreb som imødekommes?

I de følgende spørgsmål bedes du forholde dig til implementeringen af lovændringen.

17. I det følgende vil vi bede dig angive, hvor enig/uenig du er i en række udsagn vedr. ledere og medarbejderes kendskab til lovændringen. (Ved spørgsmål til ledere og medarbejdere i kommunen bedes der kun besvares for de ledere og medarbejdere som arbejder inden for området af domsanbragte. Med medarbejdere på boformen mener vi de medarbejdere, der til daglig arbejder med domsanbragte borgere).

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Det er samlet set min vurdering, at lederne i kommunen har godt kendskab til lovændringen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Det er samlet set min vurdering, at medarbejderne i kommunen har godt kendskab til lovændringen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Det er samlet set min vurdering at lederne på boformerne har godt kendskab til lovændringen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Det er samlet set min vurdering at medarbejderne på boformerne har godt kendskab til lovændringen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Vores kommune har brugt/bruger Socialstyrelsens udgivelse: "Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats – Til professionelle på boformer for sigtede og domfældte med udviklingshæmning og lignende"	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Vores kommune har brugt/bruger Socialstyrelsens pjece "Når du er sigtet eller har en dom – Til personer med nedsat funktionsevne"	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Vores kommune har brugt/bruger Socialstyrelsens pjece "Domfældte og sigtede med udviklingshæmning – Information til pårørende og bistandsværger om indgrebsmuligheder"	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐

18. Har kommunen vejledt ledere og/eller medarbejdere på boformer i det retslige handlerum for anvendelsen af indgreb efter serviceloven § 137 g - § 137 j? (For børn- og ungeområdet angiv da for servicelovens § 137 g)

- (1) Ja
 (2) Nej
 (3) Ved ikke

**19. Har kommunens ledere/medarbejdere modtaget vejledning i det retslige handle-
rum for anvendelsen af indgreb efter serviceloven § 137 g - § 137 j? (For børn- og un-
geområdet angiv da for servicelovens § 137 g)**

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

**20. Hvilke tiltag har været iværksat for at udbrede kendskabet til lovændringerne og
implementere loven i kommunen?**

- (1) Afholdt eller deltaget på kurser
- (2) Afholdt møder
- (3) Udviklet informationsmateriale til medarbejdere
- (4) Udviklet informationsmateriale til borgere/pårørende
- (5) Andet, beskriv:
- (6) Ingen tiltag
- (7) Ved ikke

**21. Har I kommunale retningslinjer for, hvornår indgreb efter serviceloven § 137 g - §
137 j tages i brug? (For børn- og ungeområdet angiv da for servicelovens § 137 g)**

- (1) Ja, vi har mundtlige retningslinjer
- (2) Ja, vi har skriftlige retningslinjer
- (3) Ja, vi har både mundtlige og skriftlige retningslinjer
- (4) Nej, vi foretager en konkret vurdering i den givne situation
- (5) Andet, beskriv:
- (6) Ved ikke

Så er der ikke flere spørgsmål. Mange tak for dine svar – dem sætter vi stor pris på!

8.3 Spørgeskema til § 108-boformer

EVALUERING AF KAPITEL 24A I SERVICELOVEN

SPØRGESKEMA TIL BOFORMER EFTER SERVICELOVENS § 108

Tak fordi du vil deltage i undersøgelsen.

Spørgeskemaet skal kun besvares af én leder/medarbejder pr. boform. Din besvarelse vil blive gemt løbende. Det er derfor muligt at lukke besvarelsen undervejs og vende tilbage på et senere tidspunkt, hvis det skulle blive nødvendigt.

Det tager cirka 10 minutter at besvare spørgeskemaet, og alle besvarelser behandles med anonymitet. Du bedes udfylde det inden fredag den 23. oktober.

Har du indholdsmæssige spørgsmål til undersøgelsen, er du velkommen til at kontakte Iben Warring Madsen per e-mail iwm@ramboll.com eller på telefon 51 61 45 78.

Baggrund: Lovændringen om indførelse af kapitel 24 a i serviceloven om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

Kapitel 24a om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v. blev indført i serviceloven i forbindelse med, at lov nr. 495 af 21. maj 2013 om kriminalpræventive sociale indsatser trådte i kraft d. 1. juli 2013.

Målgruppen for bestemmelserne i kapitel 24 a er personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt på en boform efter servicelovens § 108 for voksne i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse. Desuden omfatter målgruppen for lovændringen unge over den kriminelle lavalder, med eller uden nedsat psykisk funktionsevne, der i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse er anbragt på anbringelsessteder for børn og unge, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og nr. 6.

Med lovændringerne er der givet mulighed for at iværksætte følgende indgreb:

1. Indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon (servicelovens § 137 g).

Denne indgrebsmulighed omfatter både unge og voksne.

2. Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele (servicelovens § 137 h).

3. Inddragelse af den anbragtes effekter (servicelovens § 137 i).

4. Aflåsning af den anbragtes bolig i op til otte timer i perioden mellem kl. 21.00 og kl. 8.00 (servicelovens § 137 j).

Disse indgrebsmuligheder omfatter alene voksne.

Først vil vi bede dig om nogle oplysninger vedrørende boformen/anbringelsesstedet.

1. Hvilken type boform/anbringelsessted er I?

- (1) Boform efter servicelovens § 108
- (2) Opholdssted for børn og unge efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5
- (3) Døgninstitution for børn og unge efter servicelovens § 66, stk.1, nr. 6
- (4) Sikret døgninstitution og afdeling efter servicelovens § 66, stk.1, nr. 6
- (5) Andet, angiv:
- (6) Ved ikke

2. Hvad er navnet på boformen?

3. Hvem er driftsherre af boformen?

- (1) Kommunen
- (2) Regionen
- (3) En privat
- (4) Andet, angiv:
- (5) Ved ikke

4. Hvad er din stilling?

- (1) Leder/stedfortræder
- (2) Medarbejder
- (3) Andet, angiv:

5. Hvor mange pladser er der på boformen?

6. Hvor mange af beboerne på boformen er aktuelt anbragt på baggrund af en strafferetlig afgørelse?

7. Hvor mange borgere har boformen haft anbragt som følge af en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse siden 1. juli 2013?

- (1) Angiv antal:
- (2) Ingen
- (3) Ved ikke

8. Er der borgere på boformen, hvis ophold ikke skyldes en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

9. Hvilke strafferetlige afgørelser ligger til grund for anbringelsen af de borgere, som har været anbragt på boformen siden 1. juli 2013?

Når musen holdes hen over kategorierne ses en kort beskrivelse af domstyperne (Socialstyrelsen, 2014, Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive indsats).

- (1) **Domstype 1:** Anbragt i sikret afdeling. Angiv antal:
- (5) **Domstype 2:** Anbragt i boform med mulighed for overførsel til sikret afdeling. Angiv antal:
- (6) **Domstype 3:** Anbringelse i boform. Angiv antal:
- (7) **Domstype 4:** Tilsyn fra kommunen med mulighed for overførsel til boform. Angiv antal:
- (8) Varetægtssurrogat. Angiv antal:

De følgende spørgsmål handler om anvendelsen af servicelovens § 137 f, stk. 1:

"Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. § 9 og § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffer afgørelse om de i § 137 g - § 137 j nævnte indgreb."

10. Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har en borgers handlekommune truffet en afgørelse, om at indskrænke anbragtes adgang til internet og telefon, jf. servicelovens § 137 g?

- (1) Angiv antal:
- (2) Ingen
- (3) Ved ikke

10a. Hvor mange borgere er indgrebsmuligheden (indskrænkning af adgang til internet og telefon) anvendt på?

- (1) Angiv antal:
- (2) Ingen
- (3) Ved ikke

10b. Hvilke typer af indgreb har boformen anvendt efter servicelovens § 137 g?

- (1) Påhørt anbragtes brug af telefon
- (2) Overvåget anbragtes brug af internet
- (3) Forhindret anbragtes brug af telefon
- (4) Forhindret anbragtes brug af internet
- (5) Afbrudt anbragtes brug af telefon
- (6) Afbrudt anbragtes brug af telefon

10c. Hvilke strafferetlige afgørelser har de borgere, som indgrebene (indskrænkning af adgang til internet og telefon) er foretaget over for?

Når musen holdes hen over kategorierne ses en kort beskrivelse af domstyperne (Socialstyrelsen, 2014, Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive indsats).

- (1) **Domstype 1:** Anbragt i sikret afdeling. Angiv antal borgere:
- (2) **Domstype 2:** Anbragt i boform med mulighed for overførsel til sikret afdeling. Angiv antal borgere:
- (3) **Domstype 3:** Anbringelse i boform. Angiv antal borgere:
- (4) **Domstype 4:** Tilsyn fra kommunen med mulighed for overførsel til boform. Angiv antal borgere:
- (5) Varetægtssurrogat. Angiv antal borgere:

11. Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har en borgers handlekommune truffet en afgørelse om at undersøge borgerens opholdsrum og ejendele, jf. serviceloven § 137 h?

- (1) Angiv antal:
 (2) Ingen
 (3) Ved ikke

11a. Hvor mange borgere er indgrebsmuligheden (undersøgelse af opholdsrum og ejendele) anvendt på?

11b. Hvilke typer af indgreb har boformen anvendt efter § 137 h i serviceloven?

- (1) Undersøgelse af opholdsrum
 (2) Undersøgelse af ejendele

11c. Hvilke strafferetlige afgørelser har de borgere, som indgrebene (undersøgelse af opholdsrum og ejendele) er foretaget over for?

Når musen holdes hen over kategorierne ses en kort beskrivelse af domstyperne (Socialstyrelsen, 2014, Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive indsats).

- (1) **Domstype 1:** Anbragt i sikret afdeling. Angiv antal borgere:
 (2) **Domstype 2:** Anbragt i boform med mulighed for overførsel til sikret afdeling. Angiv antal borgere:
 (3) **Domstype 3:** Anbringelse i boform. Angiv antal borgere:
 (4) **Domstype 4:** Tilsyn fra kommunen med mulighed for overførsel til boform. Angiv antal borgere:
 (5) Varetægtssurrogat. Angiv antal borgere:

12. Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har en borgers handlekommune truffet en afgørelse om at inddrage effekter, som er i den anbragtes besiddelse, jf. servicelovens § 137 i?

- (1) Angiv antal:
 (2) Ingen
 (3) Ved ikke

12a. Hvor mange borgere er indgrebsmuligheden (inddragelse af effekter) anvendt på?

12b. Hvilke strafferetlige afgørelser har de borgere, som indgrebet (inddragelse af effekter) er foretaget overfor?

Ved at holde musen hen over kategorierne kan ses en kort beskrivelse af domstyperne. (Socialstyrelsen, 2014, Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive indsats).

- (1) **Domstype 1:** Anbragt i sikret afdeling. Angiv antal borgere:
 (2) **Domstype 2:** Anbragt i boform med mulighed for overførsel til sikret afdeling. Angiv antal borgere:
 (3) **Domstype 3:** Anbringelse i boform. Angiv antal borgere:
 (4) **Domstype 4:** Tilsyn fra kommunen med mulighed for overførsel til boform. Angiv antal borgere:
 (5) Varetægtssurrogat. Angiv antal borgere:

13. Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har en borgers handlekommune truffet afgørelse om at aflåse en borgers bolig for natten, jf. servicelovens § 137 j?

- (1) Angiv antal:
 (2) Ingen
 (3) Ved ikke

13a. Hvor mange borgere er indgrebsmuligheden (aflåsning af bolig for natten) anvendt på?

13b. Hvilke strafferetlige afgørelser har de borgere, som indgrebet (aflåsning af bolig for natten) er foretaget over for?

Når musen holdes hen over kategorierne ses en kort beskrivelse af domstyperne. (Socialstyrelsen, 2014, Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive indsats).

- (1) **Domstype 1:** Anbragt i sikret afdeling. Angiv antal borgere:
 (2) **Domstype 2:** Anbragt i boform med mulighed for overførsel til sikret afdeling. Angiv antal borgere:
 (3) **Domstype 3:** Anbringelse i boform. Angiv antal borgere:
 (4) **Domstype 4:** Tilsyn fra kommunen med mulighed for overførsel til boform. Angiv antal borgere:
 (5) Varetægtssurrogat. Angiv antal borgere:

De følgende spørgsmål omhandler anvendelsen af servicelovens § 137 f, stk. 2:

"Lederen af boformen, jf. § 108, og lederens stedfortræder kan dog træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g - § 137 j, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsættelig og ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen."

14. Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har boformens leder/lederens stedfortræder truffet en foreløbig afgørelse, som senere skulle til godkendelse i kommunen, om at indskrænke anbragtes adgang til internet og telefon, jf. servicelovens § 137 g?

- (1) Angiv antal:
 (2) Ingen
 (3) Ved ikke

14a. Hvor mange borgere fordeler de foreløbige afgørelser om indgreb efter servicelovens § 137 g (indskrænkning af adgang til internet og telefon) sig på?

14b. Hvor mange af de foreløbige afgørelser om indgreb efter servicelovens § 137 g (indskrænkning af adgang til internet og telefon) har borgerens handlekommune efterfølgende ikke kunnet godkende?

- (1) Angiv antal:
 (2) Ingen
 (3) Ved ikke

14c. Hvor mange borgere fordeler de foreløbige afgørelser om indskrænkning af adgang til internet og telefon, som borgerens handlekommune efterfølgende ikke har kunnet godkende, sig på?

15. Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har boformens leder/lederens stedfortræder truffet en foreløbig afgørelse, som senere skulle til godkendelse i kommunen, om at undersøge anbragtes opholdsrum og ejendele, jf. servicelovens § 137 h?

- (1) Angiv antal:
(2) Ingen
(3) Ved ikke

15a. Hvor mange borgere fordeler de foreløbige afgørelser om indgreb efter servicelovens § 137 h (undersøgelse af opholdsrum og ejendele) sig på?

15b. Hvor mange af de foreløbige afgørelser om indgreb efter servicelovens § 137 h (undersøgelse af opholdsrum og ejendele) har borgerens handlekommune efterfølgende ikke kunnet godkende?

- (1) Angiv antal:
(2) Ingen
(3) Ved ikke

15c. Hvor mange borgere fordeler de foreløbige afgørelser om indskrænkning om undersøgelse af opholdsrum og ejendele, som borgerens handlekommune efterfølgende ikke har kunnet godkende, sig på?

16. Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har boformens leder/lederens stedfortræder truffet en foreløbig afgørelse, som senere skulle til godkendelse i kommunen, om at inddrage effekter, jf. servicelovens § 137 i?

- (1) Angiv antal:
(2) Ingen
(3) Ved ikke

16a. Hvor mange borgere fordeler de foreløbige afgørelser om indgreb efter servicelovens § 137 i (inddragelse af effekter) sig på?

16b. Hvor mange af de foreløbige afgørelser om indgreb efter servicelovens § 137 i (inddragelse af effekter) har borgerens handlekommune efterfølgende ikke kunnet godkende?

- (1) Angiv antal:
(2) Ingen
(3) Ved ikke

16c. Hvor mange borgere fordeler de foreløbige afgørelser om indskrænkning om inddragelse af effekter, som borgerens handlekommune efterfølgende ikke har kunnet godkende, sig på?

17. Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har boformens leder/lederens stedfortræder truffet en foreløbig afgørelse, som senere skulle til godkendelse i kommunen, om at aflåse en borgers bolig for natten, jf. servicelovens § 137 j?

- (1) Angiv antal:
 (2) Ingen
 (3) Ved ikke

17a. Hvor mange borgere fordeler de foreløbige afgørelser om indgreb efter servicelovens § 137 j (aflåsning af bolig for natten) sig på?

17b. Hvor mange af de foreløbige afgørelser om indgreb efter servicelovens § 137 j (aflåsning af bolig for natten) har borgerens handlekommune efterfølgende ikke kunnet godkende?

- (1) Angiv antal:
 (2) Ingen
 (3) Ved ikke

17c. Hvor mange borgere fordeler de foreløbige afgørelser om aflåsning af bolig for natten, som borgerens handlekommune efterfølgende ikke har kunnet godkende, sig på?

De næste spørgsmål handler om administration af indgreb efter serviceloven § 137 g - § 137 j.

Vi vil derfor bede jer svare samlet for alle indgrebstyperne efter servicelovens § 137 g - § 137 j: indskrænkning i adgang til mobiltelefon og internet, undersøgelse af opholdsrum, inddragelse af effekter og aflåsning af bolig for natten.

18. Hvem må foretage indgrebet på boformen? Sæt gerne flere krydser

- (1) Leder eller stedfortræder på boformen
 (2) Alle medarbejdere på boformen
 (3) Borgerens sagsbehandler i kommunen
 (4) Kun på forhånd udpegede medarbejder(e) på boformen
 (5) Kun den eller de medarbejdere, der fast varetager opgaver for borgeren, fx. som kontaktperson eller bostøtte på boformen, på boformen
 (6) Andet:
 (7) Ved ikke

19. Har politiet været inddraget i forbindelse med indgrebsmulighederne?

- (1) Ja
 (2) Nej
 (3) Ved ikke

19a. Uddyb hvilke typer indgreb, der har krævet inddragelse af politiet og hvor ofte dette har været nødvendigt

De følgende spørgsmål omhandler registrering og indberetning af indgrebene efter servicelovens § 137 m.

Ethvert indgreb, som iværksættes efter servicelovens § 137 g – 137 j skal registreres straks og indberettes straks jf. servicelovens § 137 m, stk. 1. Den anbragte som indgrebet er eller har været rette imod skal gøres bekendt med registreringen og have lejlighed til at ledsage denne med sin egen redegørelse jf. servicelovens § 137 m, stk. 2. Lederen af anbringelsesstedet eller lederens stedfortræder skal ved månedens udgange indsende kopi af registreringerne til kommunen og til anbringelsesstedets socialtilsyn jf. servicelovens § 137 m, stk. 3.

20. Hvordan registreres de indgreb, der har været iværksat?

- (1) Skema fra Socialstyrelsens "Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats"
- (2) Skema kommunen/botilbuddet selv har udviklet
- (3) Skema kommunens Socialtilsyn har udviklet
- (4) Indgreb er ikke blevet registreret
- (5) Andet:
- (6) Ved ikke

21. Gøres borgeren bekendt med registreringen af indgrebet?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

21a. Hvordan gøres borgeren bekendt med registreringen af indgrebet? Sæt gerne flere krydser

- (1) Mundtligt
- (2) Skriftligt
- (3) Andet:
- (4) Ved ikke

22. Får borgeren mulighed for at forsyne registreringen af indgrebet med egne bemærkninger?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

22a. Hvordan får borgeren mulighed for at forsyne registreringen af indgrebet med egne bemærkninger? Sæt gerne flere krydser

- (1) Mundtligt
- (2) Skriftligt
- (3) Andet:
- (4) Ved ikke

23. Hvor mange borgere, bistandsværger, værger, ægtefæller, pårørende eller andre repræsentanter for den borger, som indgrebet vedrører, har gjort brug af klagemuligheden over afgørelsen efter servicelovens § 137 I, jf. kapitel 10 i retssikkerhedsloven?

- (1) Angiv antal:
 (2) Ingen
 (3) Ved ikke

De næste spørgsmål handler om betydningen af muligheden for indgreb efter § 137g- § 137 j for den socialpædagogiske praksis.

Vi vil derfor bede jer, medmindre andet er angivet, svare samlet for alle indgrebstyperne: indskrænkning i adgang til mobiltelefon og internet, undersøgelse af opholdsrum eller ejendele, inddragelse af effekter og aflåsning af bolig for natten.

24. Anvender boformen systematisk socialpædagogiske redskaber til forebyggende af indgreb efter servicelovens § 137 g - § 137 j?

- (3) Ja
 (4) Nej
 (5) Ved ikke/irrelevant

24a. Uddyb gerne hvilke redskaber, der anvendes til forebyggelse af indgreb efter servicelovens § 137g - § 137 j?

25. Foretager boformen en systematisk socialpædagogisk opfølgning med borgeren, når der har været iværksat et indgreb efter servicelovens § 137g - § 137 j?

- (1) Ja
 (2) Nej
 (3) Ved ikke/irrelevant

25a. Uddyb gerne hvordan der foretages systematisk socialpædagogisk opfølgning med borgeren, når der har været iværksat et indgreb (efter servicelovens § 137 g - § 137 j)?

26. Foretager boformen en systematisk faglig opfølgning i forhold til personalet, når der har været iværksat et indgreb (efter servicelovens § 137 g - § 137 j)?

- (1) Ja
 (2) Nej
 (3) Ved ikke

26a. Hvordan foretager boformen en systematisk faglig opfølgning i forhold til personalet, når der har været iværksat et indgreb (efter servicelovens § 137 g - § 137 j)?

27. Hvordan sikres at indgreb efter servicelovens § 137 g - § 137 j bringes til ophør, når betingelserne for indgreb ikke længere er til stede?

28. Har boformen inddraget VISOs rådgivere for at forebygge iværksættelsen af et indgreb efter servicelovens § 137 g - § 137 j?

- (1) Ja
 (2) Nej
 (3) Ved ikke

29. Har boformen inddraget VISOs rådgivere som opfølgning på et indgreb efter servicelovens § 137 g - § 137 j?

- (1) Ja
 (2) Nej
 (3) Ved ikke

30a. I det følgende beder vi om, at der angives, hvor enige eller uenige personalet i boformen samlet set (dvs. ledede og medarbejdere) er med en række udsagn vedr. indskrænkning i anbragte borgers brug af mobiltelefon eller internet efter servicelovens § 137 g. Som personale i boformen synes vi:

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for at indskrænke en anbragt borgers brug af mobiltelefon eller internet	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er hjemmel til at indskrænke en anbragt borgers brug af mobiltelefon eller internet	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
At det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår en indskrænkning i en anbragt borgers brug af mobiltelefon eller internet skal ophøre	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐

30b. I det følgende beder vi om, at der angives, hvor enige og uenige personalet i boformen samlet set (dvs. ledere og medarbejdere) er med en række udsagn vedr. undersøgelse af anbragte borgers opholdsrum eller ejendele efter servicelovens § 137 h. Som personale i boformen synes vi:

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for at undersøge en anbragt borgers opholdsrum eller ejendele	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er hjemmel til at undersøge en anbragt borgers opholdsrum eller ejendele	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
At det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår undersøgelse af en anbragt borgers opholdsrum eller ejendele skal ophøre	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐

30c. I det følgende beder vi om, at der angives, hvor enige eller uenige personalet i boformen samlet set (dvs. ledere og medarbejdere) er med en række udsagn vedr. inddragelse af anbragte borgers effekter efter servicelovens § 137 i.

Som personale i boformen synes vi:

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for at inddrage en anbragt borgers effekter	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er hjemmel til at inddrage en anbragt borgers effekter	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
At det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår inddragelse af en anbragt borgers effekter skal ophøre	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐

30d. I det følgende beder vi om, at der angives, hvor enige eller uenige personalet i boformen samlet set (dvs. ledere og medarbejdere) er med en række udsagn vedr. aflåsning af anbragte borgers bolig som led i fuldbyrdelse af den strafferetlige foranstaltning efter servicelovens § 137 j.

Som personale i boformen synes vi:

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for at aflåse en anbragt borgerens bolig for natten	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er hjemmel til at aflåse en anbragt borgerens bolig for natten	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
At det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår aflåsning af en anbragt borgers bolig for natten skal ophøre	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐

De følgende spørgsmål handler om effekten af indgrebene.

31a. I hvilken grad vurderer I som personale i boformen, at muligheden for at indskrænke anbragtes brug af mobiltelefon eller internet efter servicelovens § 137 g

	Meget høj grad	Høj grad	Hverken eller	Lav grad	Meget lav grad	Ved ikke
Forebygger at den anbragte begår ny kriminalitet?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Forhindrer at den anbragte begår ny kriminalitet?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Opretholder ro og sikkerhed på boformen?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Har øget brugen af magtanvendelser efter servicelovens kapitel 24 over for de borgere, der er anbragt på boformen i henhold til en strafferetlig afgørelse?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Har øget brugen af magtanvendelser efter servicelovens kapitel 24 over for de borgere på boformen, hvis ophold ikke skyldes en strafferetlig afgørelse?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Påvirker den faglige praksis på boformen?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐

31b. I hvilken grad vurderer I som personale på boformen, at muligheden for at undersøge anbragtes opholdsrum og ejendele efter servicelovens § 137 h

	Meget høj grad	Høj grad	Hverken eller	Lav grad	Meget lav grad	Ved ikke
Forebygger at den anbragte begår ny kriminalitet?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Forhindrer at den anbragte begår ny kriminalitet?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Opretholder ro og sikkerhed på boformen?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Har øget brugen af magtanvendelser efter servicelovens kapitel 24 over for de borgere, der er anbragt på boformen i henhold til en strafferetlig afgørelse?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Har øget brugen af magtanvendelser efter servicelovens kapitel 24 over for de borgere på boformen, hvis ophold ikke skyldes en strafferetlig afgørelse?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Påvirker den faglige praksis på boformen?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐

**31c. I hvilken grad vurderer I som personale på boformen, at muligheden for at ind-
drage anbragtes effekter efter servicelovens § 137 i**

	Meget høj grad	Høj grad	Hverken eller	Lav grad	Meget lav grad	Ved ikke
Forebygger at den anbragte begår ny kriminalitet?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Forhindrer at den anbragte begår ny kriminalitet?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Opretholder ro og sikkerhed på boformen?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Har øget brugen af magtanvendel- ser efter servicelovens kapitel 24 over for de borgere, der er anbragt på boformen i henhold til en straffe- retlig afgørelse?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Har øget brugen af magtanvendel- ser efter servicelovens kapitel 24 over for de borgere på boformen, hvis ophold ikke skyldes en straffe- retlig afgørelse?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Påvirker den faglige praksis på boformen?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐

**31d. I hvilken grad vurderer I som personale på boformen, at muligheden for at aflåse
anbragtes bolig for natten efter servicelovens § 137 j**

	Meget høj grad	Høj grad	Hverken eller	Lav grad	Meget lav grad	Ved ikke
Forebygger at den anbragte begår ny kriminalitet?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Forhindrer at den anbragte begår ny kriminalitet?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Opretholder ro og sikkerhed på boformen?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Har øget brugen af magtanvendel- ser efter servicelovens kapitel 24 over for de borgere, der er anbragt på boformen i henhold til en straffe- retlig afgørelse?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Har øget brugen af magtanvendel- ser efter servicelovens kapitel 24 over for de borgere på boformen, hvis ophold ikke skyldes en straffe- retlig afgørelse?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Påvirker den faglige praksis på boformen?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐

De følgende spørgsmål handler om implementering af lovændringerne.

32. I det følgende vil vi bede dig angive, hvor enig/uenig du er i en række udsagn vedr. ledere og medarbejders kendskab til lovændringen.

Ved spørgsmål til ledere og medarbejdere i borgerens handlekommune beder vi dig kun besvare for de ledere og medarbejdere som arbejder inden for området af domsanbragte. Med medarbejdere på boformen mener vi de medarbejdere, der til daglig arbejder med domsanbragte borgere.

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Det er samlet set min vurdering at lederne i borgernes handlekommune har godt kendskab til lovændringen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Det er samlet set min vurdering at medarbejderne i borgernes handlekommune har godt kendskab til lovændringen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Lederne på boformen har godt kendskab til lovændringen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Medarbejderne på boformen har godt kendskab til lovgivningen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Vores boform har brugt/bruger Socialstyrelsens udgivelse: "Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats – Til professionelle på boformer for sigtede og domfældte med udviklingshæmning og lignende"	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Vores boform har brugt/bruger Socialstyrelsens pjece "Når du er sigtet eller har en dom – Til personer med nedsat funktionsevne"	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Vores boform har brugt/bruger Socialstyrelsens pjece "Domfældte og sigtede med udviklingshæmning – Information til pårørende og bistandsværger om indgrebsmuligheder"	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐

33. Har ledere og/eller medarbejdere på boformen modtaget vejledning (fx fra jurister eller sagsbehandlere i kommunen, kurser eller informationsmøder) i det retlige handle- rum for anvendelsen af indgreb efter servicelovens § 137 g - § 137 j?

- (1) Ja
 (2) Nej
 (3) Ved ikke

34. Har medarbejderne på boformen modtaget vejledning (fx fra ledelsen på boformen eller Socialstyrelsens materialer) i det pædagogiske handlerum for anvendelsen af indgreb efter servicelovens § 137g - § 137 j?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

35. Hvilke tiltag har været iværksat for at udbrede kendskabet til lovændringerne og implementere loven på boformen?

- (1) Afholdt eller deltaget på kurser
- (2) Afholdt møder
- (3) Udviklet informationsmateriale til medarbejdere
- (4) Udviklet informationsmateriale til borgere/pårørende
- (5) Andet, beskriv:
- (6) Ingen tiltag
- (7) Ved ikke

36. Har I på jeres boform egne retningslinjer for, hvornår indgreb efter servicelovens § 137 g - § 137 j tages i brug? Sæt gerne flere krydser.

- (1) Ja, vi har mundtlige retningslinjer
- (2) Ja, vi har skriftlige retningslinjer
- (3) Ja, vi har både mundtlige og skriftlige retningslinjer
- (4) Nej, vi foretager en konkret vurdering i den givne situation
- (5) Andet, beskriv:
- (6) Ved ikke

Så er der ikke flere spørgsmål.

Mange tak for dine svar – dem sætter vi stor pris på!

8.4 Spørgeskema til § 66 anbringelsessteder

EVALUERING AF KAPITEL 24A I SERVICELOVEN

SPØRGESKEMA TIL § 66 ANBRINGELSESSTEDER

Tak fordi du vil deltage i undersøgelsen.

Spørgeskemaet skal kun besvares af én leder/medarbejder pr. anbringelsessted. Din besvarelse vil blive gemt løbende. Det er derfor muligt at lukke besvarelsen undervejs og vende tilbage på et senere tidspunkt, hvis det skulle blive nødvendigt.

Det tager cirka 10 minutter at besvare spørgeskemaet, og alle besvarelser behandles med anonymitet. Du bedes udfylde det inden fredag den 23. oktober.

Har du indholdsmæssige spørgsmål til undersøgelsen, er du velkommen til at kontakte Iben Warring Madsen per e-mail iwm@ramboll.com eller på telefon 51 61 45 78.

Baggrund: Lovændringen om indførelse af kapitel 24a i serviceloven om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

Kapitel 24 a om fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v. blev indført i serviceloven i forbindelse med, at lov nr. 495 af 21. maj 2013 om kriminalpræventive sociale indsatser trådte i kraft d. 1. juli 2013.

Målgruppen for bestemmelserne i kapitel 24 a er personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt på en boform efter servicelovens § 108 for voksne i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse. Desuden omfatter målgruppen for lovændringen unge over den kriminelle lavalder, med eller uden nedsat psykisk funktionsevne, der i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse er anbragt på anbringelsessteder for børn og unge, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og nr. 6.

Med lovændringerne er der givet mulighed for at iværksætte følgende indgreb:

1. Indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon (servicelovens § 137 g).

Denne indgrebsmulighed omfatter både unge og voksne.

2. Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele. (servicelovens § 137 h).

3. Inddragelse af den anbragtes effekter. (servicelovens § 137 i).

4. Aflåsning af den anbragtes bolig i op til otte timer i perioden mellem kl. 21.00 og kl. 8.00. (servicelovens § 137 j).

Disse indgrebsmuligheder omfatter alene voksne.

Først vil vi bede dig om nogle oplysninger vedrørende anbringelsesstedet.

1. Hvilken type anbringelsessted er I?

- (1) Biform efter servicelovens § 108
- (2) Opholdssted for børn og unge efter servicelovens § 66, nr. 5
- (3) Døgninstitution for børn og unge efter servicelovens § 66, nr. 6
- (4) Sikret døgninstitution og afdeling efter servicelovens § 66, nr. 6
- (7) Delvis lukket døgninstitution efter servicelovens § 66, nr. 5
- (8) Delvis lukket afdeling i åben døgninstitution efter servicelovens § 66, nr. 6
- (5) Andet, angiv:
- (6) Ved ikke

2. Hvad er navnet på anbringelsesstedet?

3. Hvilken driftsherre er anbringelsesstedet?

- (1) Kommunen
- (2) Regionen
- (3) En privat
- (4) Andet, angiv:
- (5) Ved ikke

4. Hvad er din stilling?

- (1) Leder/stedfortræder
- (2) Medarbejder
- (3) Andet, angiv:

5. Hvor mange pladser er der på anbringelsesstedet?

6. Hvor mange af de unge på anbringelsesstedet er aktuelt anbragt på baggrund af en strafferetlig afgørelse?

7. Hvilken målgruppe tilhører børnene/de unge på anbringelsesstedet? Sæt gerne flere krydser

- (1) Børn og unge med fysisk funktionsnedsættelse (fx hørenedsættelse, døvblindhed)
- (2) Børn og unge med psykisk funktionsnedsættelse (fx hjerneskade, angst, depression)
- (3) Børn og unge med sociale problemer (fx kriminalitet, misbrug, omsorgssvigt)
- (5) Ingen specifik målgruppe
- (6) Andet, angiv:

8. Hvor mange unge har anbringelsesstedet haft anbragt eller i varetægtssurrogat som følge af en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse siden 1. juli 2013?

- (1) Angiv antal:
 (2) Ingen
 (3) Ved ikke

9. Er der unge på anbringelsesstedet, hvis ophold ikke skyldes en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse?

- (1) Ja
 (2) Nej
 (3) Ved ikke

10. Hvilke strafferetlige afgørelser ligger til grund for anbringelsen af de unge, som har været anbragt på anbringelsesstedet siden 1. juli 2013?

Når musen holdes hen over kategorierne ses en kort beskrivelse af domstyperne (Socialstyrelsen, 2014, Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive indsats).

- (1) **Domstype 1:** Anbragt i sikret afdeling. Angiv antal:
 (2) **Domstype 2:** Anbragt i boform med mulighed for overførsel til sikret afdeling. Angiv antal:
 (3) **Domstype 3:** Anbringelse i boform. Angiv antal:
 (4) **Domstype 4:** Tilsyn fra kommunen med mulighed for overførsel til boform. Angiv antal:
 (5) Varetægtssurrogat. Angiv antal:

De følgende spørgsmål omhandler anvendelse af servicelovens § 137 f, stk. 1:

"Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. § 9 og § 9a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, træffer afgørelse om de i § 137 g - § 137 j nævnte indgreb."

11. Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har den unges handlekommune truffet en afgørelse om at indskrænke anbragtes adgang til internet og telefon jf. serviceloven § 137 g?

- (1) Angiv antal:
 (2) Ingen
 (3) Ved ikke

11a. Hvor mange unge er indgrebsmuligheden (indskrænkning af adgang til internet og telefon) anvendt på?

11b. Hvilke typer af indgreb har anbringelsesstedet anvendt efter § 137 g i serviceloven?

- (1) Påhørt anbragtes brug af telefon
- (2) Overvåget anbragtes brug af internet
- (3) Forhindret anbragtes brug af telefon
- (4) Forhindret anbragtes brug af internet
- (5) Afbrudt anbragtes brug af telefon
- (6) Afbrudt anbragtes brug af internet

De følgende spørgsmål omhandler anvendelsen af servicelovens § 137 f, stk. 2:

"Lederen af boformen, jf. § 108, og lederens stedfortræder kan dog træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g - § 137 j, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættere af indgrebet er uopsætteligt og ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen."

12. Hvor mange gange siden 1. juli 2013 har anbringelsesstedets leder eller lederens stedfortræder truffet en foreløbig afgørelse, som senere skulle til godkendelse i kommunen om at indskrænke anbragtes adgang til internet og telefon som led i fuldbyrdelsen af den strafferetlige foranstaltning, jf. serviceloven § 137 g?

- (1) Angiv antal:
- (4) Ingen
- (3) Ved ikke

12a. Hvor mange unge fordeler de foreløbige afgørelser om indgreb efter § 137 g (indskrænkning af adgang til internet og telefon) sig på?

12b. Hvor mange af de foreløbige afgørelser om indgreb efter § 137 g (indskrænkning af adgang til internet og telefon) har den unges handlekommune efterfølgende ikke kunnet godkende?

- (1) Angiv antal:
- (2) Ingen
- (3) Ved ikke

12c. Hvor mange unge fordeler de foreløbige afgørelser om indskrænkning af adgang til internet og telefon, som den unges handlekommune efterfølgende ikke har kunnet godkende, sig på?

De følgende spørgsmål handler om administration i forbindelse med indgrebene.

13. Hvem må foretage indgrebet på anbringelsesstedet? Sæt gerne flere krydser

- (1) Leder eller stedfortræder på anbringelsesstedet
- (2) Alle medarbejdere på anbringelsesstedet
- (3) Den unges sagsbehandler i kommunen
- (4) Kun på forhånd udpegede medarbejder(e) på anbringelsesstedet
- (5) Kun den eller de medarbejdere, der varetager opgaver over for den unge, fx. som kontaktperson på anbringelsesstedet
- (6) Andet:
- (7) Ved ikke

14. Har politiet været inddraget i forbindelse med indgrebsmulighederne?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

14a. Uddyb hvilke typer indgreb der krævede inddragelse af politiet og hvor ofte dette har været nødvendigt

De følgende spørgsmål omhandler registrering og indberetning af indgrebene efter servicelovens § 137 m.

Ethvert indgreb, som iværksættes efter servicelovens § 137 g - § 137 j skal registreres straks og indberettes straks jf. servicelovens § 137 m, stk. 1. Den anbragte som indgrebet er eller har været rettet imod skal gøres bekendt med registreringen og have lejlighed til at ledsage denne med sin egen redegørelse jf. servicelovens § 137 m, stk. 2. Lederen af anbringelsesstedet eller lederens stedfortræder skal ved månedens udgang indsende kopi af registreringerne til kommunen og indbringelsesstedets socialtilsyn jf. servicelovens § 137 m, stk. 3.

15. Hvordan registreres de indgreb, der har været iværksat?

- (1) Skema fra Socialstyrelsens "Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats"
- (2) Skema som kommunen selv har udviklet
- (3) Skema som kommunens Socialtilsyn har udviklet
- (4) Indgreb er ikke blevet registreret
- (5) Andet:
- (6) Ved ikke

16. Gøres den unge bekendt med registreringen af indgrebet?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

16a. Hvordan gøres den unge bekendt med registreringen af indgrebet? Sæt gerne flere krydser

- (1) Mundtligt
- (2) Skriftligt
- (3) Andet:
- (4) Ved ikke

17. Får den unge mulighed for at forsyne registreringen af indgrebet med egne bemærkninger?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

17a. Hvordan får den unge mulighed for at forsyne registreringen af indgrebet med egne bemærkninger? Sæt gerne flere krydser

- (1) Mundtligt
- (2) Skriftligt
- (3) Andet, angiv:
- (4) Ved ikke

18. Hvor mange unge, bistandsværger, værger, pårørende eller andre repræsentanter for den unge, som indgrebet vedrører, har gjort brug af klagemuligheden over afgørelsen?

- (1) Angiv antal unge:
- (2) Ingen
- (3) Ved ikke

De følgende spørgsmål handler om indgrebets betydning for den socialpædagogiske praksis.

19. Anvender I på anbringelsesstedet systematisk socialpædagogiske redskaber til forebyggelse af indgreb efter serviceloven § 137 g?

- (1) Ja
- (4) Nej
- (5) Ved ikke/irrelevant

19a. Uddyb gerne hvilke redskaber, der anvendes til forebyggelse af indgreb efter servicelovens § 137 g?

20. Foretager anbringelsesstedet systematisk socialpædagogisk opfølgning med den unge, når der har været iværksat et indgreb efter serviceloven § 137 g?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke/irrelevant

20a. Uddyb gerne hvordan der foretages systematisk socialpædagogisk opfølgning med den unge, når der har været iværksat et indgreb efter serviceloven § 137 g?

21. Foretager anbringelsesstedet en systematisk faglig opfølgning i forhold til personalet, når der har været iværksat et indgreb efter serviceloven § 137 g?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

21a. Hvordan foretager anbringelsesstedet en systematisk faglig opfølgning i forhold til personalet, når der har været iværksat et indgreb efter serviceloven § 137 g?

22. Hvordan sikres at indgrebet efter servicelovens § 137 g bringes til ophør, når betingelserne for indgreb ikke længere er til stede?

23. Har anbringelsesstedet inddraget VISOs rådgivere for at forebygge iværksættelsen af et indgreb efter serviceloven § 137 g?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

24. Har anbringelsesstedet inddraget VISOs rådgivere som opfølgning på et indgreb efter servicelovens § 137 g?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

25. I det følgende beder vi om, at der angives hvor enige eller uenige personalet på anbringelsesstedet samlet set (dvs. ledere og medarbejdere) er med en række udsagn vedr. indskrænkning i anbragte unges brug af mobiltelefon eller internet efter servicelovens § 137 g.

Som personale på anbringelsesstedet synes vi:

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for at indskrænke en anbragt ungs brug af mobiltelefon eller internet	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er hjemmel til at indskrænke en anbragt ungs brug af mobiltelefon eller internet	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
At det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår en indskrænkning i en anbragt ungs brug af mobiltelefon eller internet skal ophøre	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐

De følgende spørgsmål omhandler effekten af indgrebene.

26. I hvilken grad vurderer I som personale på anbringelsesstedet at muligheden for at indskrænke den anbragtes brug af mobiltelefon eller internet efter serviceloven § 137 g

	I meget høj grad	Høj grad	Hverken eller	Lav grad	Meget lav grad	Ved ikke
Forebygger at den anbragte begår ny kriminalitet?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Forhindrer at den anbragte begår ny kriminalitet?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Opretholder ro og sikkerhed på anbringelsesstedet?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Har øget brugen af magtanvendelser efter servicelovens kapitel 24 over for de unge der er anbragt i henhold til en strafferetlig afgørelse?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Har øget brugen af magtanvendelser efter servicelovens kapitel 24 over for unge, hvis ophold på anbringelsesstedet ikke skyldes en strafferetlig afgørelse?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Påvirker den faglige praksis på anbringelsesstedet?	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐

De følgende spørgsmål handler om implementeringen af lovændringen.

27. I det følgende vil vi bede dig angive, hvor enig eller uenig du er i en række udsagn vedr. ledere og medarbejders kendskab til lovændringen. Ved spørgsmål til ledere og medarbejdere i den unges handlekommunen beder vi dig kun besvare for de ledere og medarbejdere som arbejder inden for området af domsanbragte borgere. Med medarbejdere på anbringelsesstedet mener vi de medarbejdere, der til daglig arbejder med domsanbragte borgere.

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Det er samlet set min vurdering at lederne i borgernes handlekommune har godt kendskab til lovændringen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Det er samlet set min vurdering at medarbejderne i borgernes handlekommune har godt kendskab til lovændringen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Lederne på anbringelsesstedet har godt kendskab til lovændringen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Medarbejderne på anbringelsesstedet har godt kendskab til lovgivningen	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Vores anbringelsessted har brugt/bruger Socialstyrelsens udgivelse: "Håndbog: Indgreb som del af den kriminalpræventive sociale indsats – Til professionelle på boformer for sigtede og domfældte med udviklingshæmning og lignende"	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Vores anbringelsessted har brugt/bruger Socialstyrelsens pjece "Når du er sigtet eller har en dom – Til personer med nedsat funktionsevne"	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐
Vores anbringelsessted har brugt/bruger Socialstyrelsens pjece "Domfældte og sigtede med udviklingshæmning – Information til pårørende og bistandsværger om indgrebsmuligheder"	(5) ☐	(4) ☐	(3) ☐	(2) ☐	(1) ☐	(6) ☐

28. Har ledere og/eller medarbejdere på anbringelsesstedet modtaget vejledning (fx fra jurister eller sagsbehandlere i kommunen) i det retlige handlerum for anvendelsen af indgreb efter serviceloven § 137 g?

- (1) Ja
 (2) Nej
 (3) Ved ikke

29. Har medarbejderne på anbringelsesstedet modtaget vejledning (fx fra ledelsen på anbringelsesstedet eller Socialstyrelsens materialer) i det pædagogiske handlerum for anvendelsen af indgreb efter serviceloven § 137 g?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

30. Hvilke tiltag har været iværksat for at udbrede kendskabet til lovændringerne og implementere loven på anbringelsesstedet?

- (1) Afholdt eller deltaget på kurser
- (2) Afholdt møder
- (3) Udviklet informationsmateriale til medarbejdere
- (4) Udviklet informationsmateriale til den unge/pårørende
- (5) Andet, beskriv:
- (6) Ingen tiltag
- (7) Ved ikke

31. Har I på jeres anbringelsessted egne retningslinjer for, hvornår indgreb til fuldbyrdelse af den strafferetlige foranstaltning ved at indskrænke den anbragtes brug af mobiltelefon eller internet, jf. serviceloven § 137 g, tages i brug?

- (1) Ja, vi har mundtlige retningslinjer
- (2) Ja, vi har skriftlige retningslinjer
- (3) Ja, vi har både mundtlige og skriftlige retningslinjer
- (4) Nej, vi foretager en konkret vurdering i den givne situation
- (5) Andet, beskriv:
- (6) Ved ikke

Så er der ikke flere spørgsmål.

Mange tak for dine svar – dem sætter vi stor pris på!

8.5 Øvrige resultater fra spørgeskemaundersøgelsen

Tabel 32 I det følgende beder vi om, at der angives, hvor enige og uenige personalet i boformen samlet set (dvs. ledere og medarbejdere) er med en række udsagn vedr. undersøgelse af anbragte borgers opholdsrum eller ejendele efter Servicelovens § 137 h:

	At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for at undersøge en anbragt borgers opholdsrum eller ejendele	At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er hjemmel til at undersøge en anbragt borgers opholdsrum eller ejendele	At det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår undersøgelse af en anbragt borgers opholdsrum eller ejendele skal ophøre
Enig	2	1	1
Hverken enig eller uenig	1	2	1
Uenig	0	0	1
Ved ikke	1	1	1

N = 4. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Helt enig" og "delvist enig" er kodet til "enig" og "delvist uenig" og "helt uenig" er kodet til "uenig"- Svarkategorien "hverken enig eller uenig" er bibeholdt.

Tabel 33 I det følgende beder vi om, at der angives, hvor enige eller uenige personalet i boformen samlet set (dvs. ledere og medarbejdere) er med en række udsagn vedr. inddragelse af anbragte borgers effekter efter Servicelovens § 137 i:

	At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for at inddrage en anbragt borgers effekter	At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er hjemmel til at inddrage en anbragt borgers effekter	At det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår inddragelse af en anbragt borgers effekter skal ophøre
Enig	2	1	1
Hverken enig eller uenig	0	2	1
Uenig	1	0	1
Ved ikke	1	1	1

N = 4. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Helt enig" og "delvist enig" er kodet til "enig" og "delvist uenig" og "helt uenig" er kodet til "uenig"- Svarkategorien "hverken enig eller uenig" er bibeholdt.

Tabel 34 I det følgende beder vi om, at der angives, hvor enige eller uenige personalet i boformen samlet set (dvs. ledere og medarbejdere) er med en række udsagn vedr. aflåsning af anbragte borgers bolig som led i fuldbyrdelse af den strafferetlige foranstaltning efter Servicelovens § 137 j:

	At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for at aflåse en anbragt borgers bolig for natten	At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er hjemmel til at aflåse en anbragt borgers bolig for natten	At det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår aflåsning af en anbragt borgers bolig for natten skal ophøre
Enig	2	2	1
Hverken enig eller uenig	0	0	0
Uenig	1	1	2
Ved ikke	1	1	1

N = 4. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Helt enig" og "delvist enig" er kodet til "enig" og "delvist uenig" og "helt uenig" er kodet til "uenig"- Svarkategorien "hverken enig eller uenig" er bibeholdt.

Tabel 35 I det følgende beder vi om, at der angives, hvor enige eller uenige personalet i boformen samlet set (dvs. ledede og medarbejdere) er med en række udsagn vedr. indskrænkning i anbragte borgers brug af mobiltelefon eller internet efter Servicelovens § 137 g:

	At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er behov for at indskrænke en anbragt borgers brug af mobiltelefon eller internet	At det i dagligdagen er let at vurdere, om der er hjemmel til at indskrænke en anbragt borgers brug af mobiltelefon eller internet	At det i dagligdagen er let at vurdere, hvornår en indskrænkning i en anbragt borgers brug af mobiltelefon eller internet skal ophøre
Enig	0	1	1
Hverken enig eller uenig	0	0	1
Uenig	3	2	1
Ved ikke	1	1	1

N = 4. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Helt enig" og "delvist enig" er kodet til "enig" og "delvist uenig" og "helt uenig" er kodet til "uenig"- Svarkategorien "hverken enig eller uenig" er bibeholdt.

Tabel 36 Anvender boformen/anbringelsesstedet systematisk socialpædagogiske redskaber til:

Boformer efter Servicelovens § 108 (n = 4)		
Forebyggelse af indgreb efter Servicelovens § 137 g - § 137 j	Ja	4
	Nej	0
	Ved ikke/irrelevant	0
Opfølgning med borgeren, når der har været iværksat et indgreb efter Servicelovens § 137 g - § 137 j?	Ja	4
	Nej	0
	Ved ikke/irrelevant	0
Faglig opfølgning i forhold til personalet, når der har været iværksat et indgreb efter Servicelovens § 137 g - § 137 j	Ja	4
	Nej	0
	Ved ikke/irrelevant	0

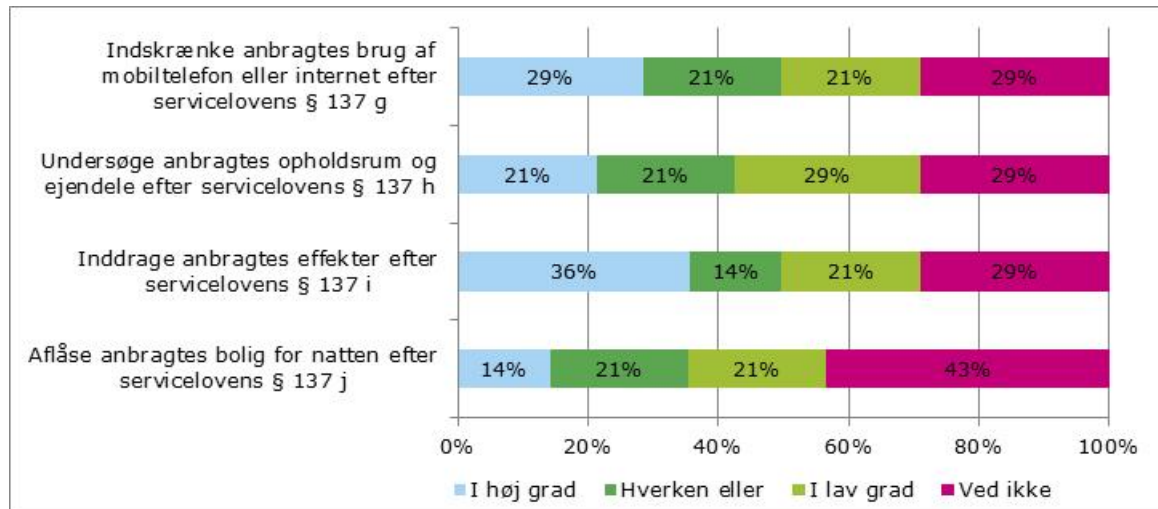
Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015

Tabel 37: Hvor mange borgere/unge, bistandsværger, værger, pårørende eller andre repræsentanter for den borger/den unge, som indgrebet vedrører, har gjort brug af klagemuligheden over afgørelsen?

	Boformer efter Servicelovens § 108 (n = 4)	Anbringelsessteder efter Servicelovens § 66 (n=1)
Ingen	3	1
Ved ikke	1	0

Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108, og anbringelsessteder efter servicelovens § 66, 2015.

Figur 14: I hvilken grad vurderer I som personale i boformen, at muligheden for nedenstående tiltag forhindrer, at den anbragte begår ny kriminalitet?

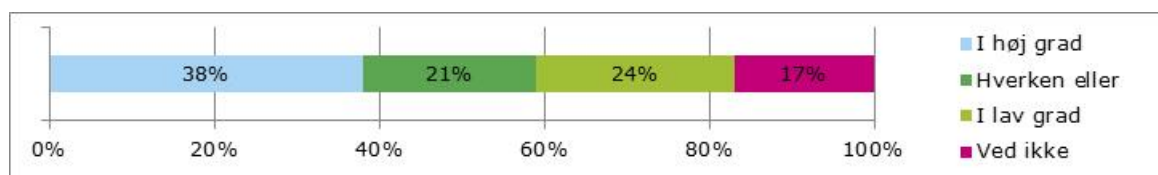
N = 14. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Meget høj grad" og "høj grad" er kodet til "i høj grad" og "lav grad" og "meget lav grad" er kodet til "i lav grad"- Svarkategorien "hverken eller" er bibeholdt.

Tabel 38: I hvilken grad vurderer I som personale i boformen, at muligheden for nedenstående tiltag forhindrer, at den anbragte begår ny kriminalitet?

	Indskrænkelse af anbragtes brug af mobiltelefon eller internet	Undersøgelse af anbragtes opholdsrum eller ejendele	Inddragelse af anbragtes effekter	Aflåse anbragtes bolig for natten
I høj grad	3	2	3	1
Hverken eller	0	1	0	1
I lav grad	1	1	1	0
Ved ikke	0	0	0	2

N = 4. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "I meget høj grad" og "I høj grad" er kodet til "I høj grad" og "I lav grad" og "I meget lav grad" er kodet til "I lav grad"- Svarkategorien "Hverken eller" er bibeholdt.

Figur 15: I hvilken grad vurderer I som personale på anbringelsesstedet at muligheden for at indskrænke den anbragtes brug af mobiltelefon eller internet efter serviceloven § 137 g forhindrer, at den anbragte begår ny kriminalitet?

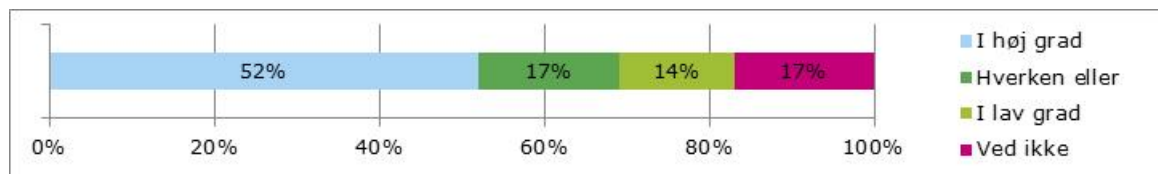
N = 29. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt anbringelsessteder efter Servicelovens § 66, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Meget høj grad" og "høj grad" er kodet til "i høj grad" og "lav grad" og "meget lav grad" er kodet til "i lav grad"- Svarkategorien "hverken eller" er bibeholdt.

Tabel 39: I hvilken grad vurderer I som personale på anbringelsesstedet, at muligheden for at indskrænke den anbragtes brug af mobiltelefon eller internet forhindrer, at den anbragte begår ny kriminalitet?

Indskrænkelse af anbragtes brug af mobiltelefon eller internet	
I høj grad	0
Hverken eller	0
I lav grad	1
Ved ikke	0

N = 1. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt anbringelsessteder efter servicelovens § 66, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "I meget høj grad" og "I høj grad" er kodet til "I høj grad" og "I lav grad" og "I meget lav grad" er kodet til "I lav grad"- Svarkategorien "Hverken eller" er bibeholdt.

Figur 16: I hvilken grad vurderer I som personale på anbringelsesstedet at muligheden for at indskrænke den anbragtes brug af mobiltelefon eller internet efter serviceloven § 137 g opretholder ro og sikkerhed på anbringelsesstedet?

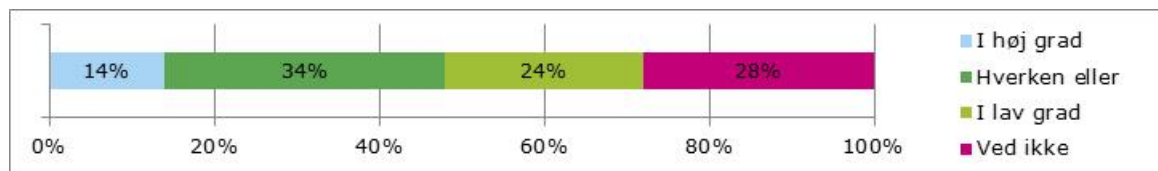
N = 29. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt anbringelsessteder efter Servicelovens § 66, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Meget høj grad" og "høj grad" er kodet til "i høj grad" og "lav grad" og "meget lav grad" er kodet til "i lav grad"- Svarkategorien "hverken eller" er bibeholdt.

Tabel 40: I hvilken grad vurderer I som personale i boformen, at muligheden for nedenstående tiltag påvirker den faglige praksis på boformen?

	Indskrænkelse af anbragtes brug af mobiltelefon eller internet	Undersøgelse af anbragtes opholdsrum eller ejendele	Inddragelse af anbragtes effekter	Aflåse anbragtes bolig for natten
I høj grad	2	2	2	0
Hverken eller	1	1	1	1
I lav grad	1	1	1	1
Ved ikke	0	0	0	2

N = 4. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt boformer efter Servicelovens § 108, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "I meget høj grad" og "I høj grad" er kodet til "I høj grad" og "I lav grad" og "I meget lav grad" er kodet til "I lav grad"- Svarkategorien "Hverken eller" er bibeholdt.

Figur 17: I hvilken grad vurderer I som personale på anbringelsesstedet at muligheden for at indskrænke den anbragtes brug af mobiltelefon eller internet efter serviceloven § 137 påvirker den faglige praksis på anbringelsesstedet?

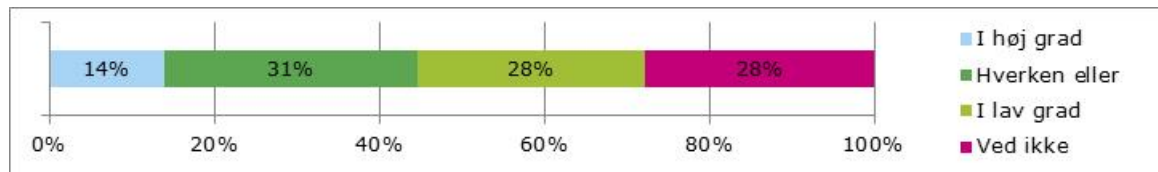
N = 29. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt anbringelsessteder efter Servicelovens § 66, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Meget høj grad" og "høj grad" er kodet til "i høj grad" og "lav grad" og "meget lav grad" er kodet til "i lav grad"- Svarkategorien "hverken eller" er bibeholdt.

Tabel 41 I hvilken grad vurderer I som personale på anbringelsesstedet at muligheden for at indskrænke den anbragtes brug af mobiltelefon eller internet efter serviceloven § 137 påvirker den faglige praksis på anbringelsesstedet?

Indskrænkelse af anbragtes brug af mobiltelefon eller internet	
I høj grad	0
Hverken eller	0
I lav grad	1
Ved ikke	0

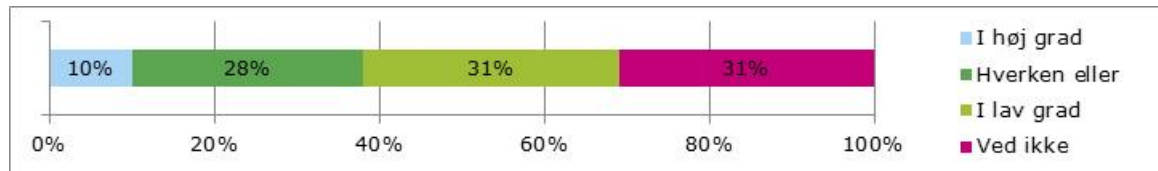
N = 1. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt anbringelsessteder efter Servicelovens § 66, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Meget høj grad" og "høj grad" er kodet til "i høj grad" og "lav grad" og "meget lav grad" er kodet til "i lav grad"- Svarkategorien "hverken eller" er bibeholdt.

Figur 18: I hvilken grad vurderer I som personale på anbringelsesstedet at muligheden for at indskrænke den anbragtes brug af mobiltelefon eller internet efter serviceloven § 137 g har øget brugen af magt-anvendelser efter Servicelovens kapitel 24 over for de unge, der er anbragt i henhold til en strafferetlig afgørelse?

N = 29. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt anbringelsessteder efter Servicelovens § 66, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Meget høj grad" og "høj grad" er kodet til "i høj grad" og "lav grad" og "meget lav grad" er kodet til "i lav grad"- Svarkategorien "hverken eller" er bibeholdt.

Figur 19: I hvilken grad vurderer I som personale på anbringelsesstedet at muligheden for at indskrænke den anbragtes brug af mobiltelefon eller internet efter serviceloven § 137 g har øget brugen af magt-anvendelser efter Servicelovens kapitel 24 over for unge, hvis ophold på anbringelsesstedet ikke skyldes en strafferetlig afgørelse?

N = 29. Kilde: spørgeskemaundersøgelse blandt anbringelsessteder efter Servicelovens § 66, 2015. I forbindelse med databehandlingen er svarkategorierne omkodet. "Meget høj grad" og "høj grad" er kodet til "i høj grad" og "lav grad" og "meget lav grad" er kodet til "i lav grad"- Svarkategorien "hverken eller" er bibeholdt.